דבר

יום שני, כ"ט בתשרי תשמ"ט, 10 באוקטובר 1988 ● גליון 19539

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- עם כאסחנים תתכאסח/יצחק בן־נר
- כלכלה נכונה ביוגוסלאוויה/טדי פרויס
- מחכים ליורש לא־שאווה/דני צדקוני
- מכשולים שנותרו בצ'ילה/שלמה שפיר
- העורף בצפון מוכן למלחמה/שמעון וייס
- בורסה וכלכלה (עמ' 5־4), עכשיו (10), ספורט (11), בידור (12).

מזג האויר

(ע)– תחזית מזג האויר להיום: ירדו גשמים בצפון ובמרכז הארץ.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 22־12, רמת־הגולן: 25־12, חיפה: 27־18, טבריה: 31־19, עפולה: 26־15, שומרון: 24־15, תל־אביב: 27־19, לוד: 26־16, יריחו: 32־18, עזה: 26־18, באר־שבע: 26־14, אילת: 32־22.

נגיפי פוליו גם בירושלים ● אנדרלמוסיה ביום הראשון למבצע הארצי – שבו חוסנו 300,000

משרד הבריאות מעביר הבוקר עוד מיליון מנות חיסון לתחנות ● ארבלי: מערכת הביוב – פצצה מתקתקת

אנדרלמוסיה

חיסון פוליו לפעוט בתחנה לאם ולילד של קופת־חולים, אתמול. (צילום: עודד מילשטיין)

מאת סופרי "דבר" דנקה הרניש, יורם לוי, אריאלה ראובני, יוסי ליבוביץ, יצחק פרידור ואריה ארד

כ־300,000 איש כבר קיבלו חיסון נגד מחלת הפוליו במתיחת מבצע החיסון הארצי אתמול. המבצע לווה בשיבושים ובאנדרלמוסיה בחלק מהמקומות. הבוקר מעביר משרד הבריאות מיליון מנות חיסון נוספות להשלמת חיסון התינוקות והפעוטות ולהתחלת החיסון במעונות, בגני־הילדים ובבתי־הספר. התכנית היא, כי עד

(המשך בעמוד 2)

עוד פעוטה מאושפזת בחשד פוליו

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

פעוטה בת שנה מהכפר הדרוזי בית־ג'אן בגליל אושפזה אמש בבית־החולים רמב"ם בחיפה כשהיא סובלת מתשישות, מחום גבוה ומסימנים אחרים המצביעים על אפשרות למחלת הפוליו.

הילדה אושפזה אתמול בבוקר בבית־החולים בצפת ובמצבה חלה הידרדרות חמורה בתוך שעות אחדות. מסוק העבירה אמש לבית־החולים רמב"ם בחיפה כשהיא במצב קשה.

הווירולוג ד"ר צבי בן־ישי:

החשש המצרי מהפוליו הישראלי בדיחה רעה

מאות־אלפים נדבקים שם כל שנה

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

ההודעה של מצרים כי לא תאפשר את כניסתם של תיירים מישראל לתחומה אם לא יצטיידו באישורי חיסון נגד פוליו היא בדיחה לא מוצלחת – אמר אתמול לסופרת "דבר" ד"ר צבי בן־ישי, וירולוג במקצועו וסגן מנהל ביה"ח רמב"ם בחיפה. מצרים רוחשת לדבריו נגיפי פוליו אלימים, ומדי שנה כשנה יש בה 2,000 מקרי שיתוק כתוצאה מהמחלה, ומאות אלפי אחרים נדבקים.

(המשך בעמוד 2)

באזורי טבריה וחיפה מבטלים הזמנות לינה

מאת שמעון וייס ואריאלה ראובני, סופרי "דבר"

גל חסר תקדים של ביטולי הזמנות לבתי־מלון ולטיולים נרשם בימים האחרונים בטבריה והאיזור בעקבות הפרסומים על גילוי נגיפי פוליו. מאיימים בקיבוץ של טבריה. כמעט לכל בתי־המלון בטבריה והאיזור הגיעו הודעות על ביטולי הזמנות, בהם גם של תיירים מחו"ל.

ממנהלת חמי המרפא בטבריה נמסר על ביטולים של טיולים ומופעים בעקבות גילוי הפוליו בטבריה. בין השאר,

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה

- בקופ"ח יונהג ביטוח משלים תמורת קיצור התורים והייעול, הודיע קיסר – עמ' 2.
- שולמית אלוני השיאה אמש בטקס אזרחי בני זוג שהרבנות סירבה להשיאם – עמ' 2.
- ממטען חבלה בבית־הספר התיכון רוגוזין בקריית־אתא – עמ' 3.
- ב־44 אחוז גדל בחודש ספטמבר מספר העובדים המועמדים לפיטורים במשק – עמ' 6.

אמש בתשדירים

נדנדת כוחות

מאת דניאל בן־סימון

ביום הראשון פתח המערך את שידוריו בצורה חזקה ומוחצת. ביום השני התאושש הליכוד והתחיל ללכלך על המערך. ביום השלישי נכנס המערך ללחץ. ביום הרביעי הוא הגביר את עוצמתו.

אתמול הופיע מומחה תקשורת שהוא במקרה גם נכדו של בן־גוריון וביקש להגדיר את כללי המשחק מחדש. היה ברור שבמשחק פרוע ומשולח רסן אין סיכוי למערך מול הליכוד. תשדירי המערך של אתמול התנידו את הרושם של מתגוננים ומצטדקים אל מול התעמולה השקרית וגניבת הדעת של הליכוד, כפי שביטא זאת יריב בן־אליעזר.

גם ההופעה העצבנית של האלופים לא תרמה למערך. הם נגררו אחר האשמות סרק של הליכוד וניסו ללא הצלחה יתרה להרגיע את תושבי כפר־סבא ונתניה. הם לא היו רגועים בעצמם אז איך הם מצפים להרגיע אחרים?

ולמה הם מתגוננים כשהם אומרים "מותניים צרות"? משום מה מותניים צרות מתקשרות אצלי עם משהו אחר, ולאו דווקא עם המדינה. בקשה לי למטה המערך. הקפיאו את האלופים ולו רק עד סוף החודש. והחזירו לנו את אמיר פרץ, את אלי דיין ואת המשאלים ברחוב. עוד בקשה אחת צנועה: הפסיקו להתגונן וחיזרו לתקוף.

(המשך בעמוד 2)

מש' החוץ: ביקור שרון בבולגריה גרם שיבוש

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר"

מחלוקת בין משרד החוץ ושר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, על רקע ביקורו של שרון בבולגריה והשיחות שקיים שם עם גורמים כלכליים.

במשרד החוץ הביעו אתמול את החשש, כי ביקורו של שרון, שנעשה בלי ידיעתם של הגורמים המוסמכים במשרד החוץ וללא תיאום עמם, עלול לפגוע בנסיונות הנעשים באחרונה לפריצת הקיפאון המדיני ביחסי ישראל־בולגריה.

מקורות במשרד החוץ טענו אתמול, כי העובדה ששרון ניהל משא ומתן כלכלי עם הבולגרים, שיבשה, למעשה, את מהלכיו האחרונים של משרד החוץ. לטענתם, מדינות מזרח־אירופה, ובכללם גם בולגריה, מעוניינות בעיקר בחידוש היחסים הכלכליים עם ישראל. משרד החוץ, במגעיו עימם, מתנה חידוש קשר זה גם בחידוש הקשר המדיני. שיחותיו של שרון בבולגריה יצרו מצב, בו הבולגרים קיבלו, למעשה, מה שרצו וכעת אין כל בטחון שהם יהיו מוכנים לתת גם משהו בתמורה.

דובר משרד החוץ, ד"ר אלון ליאל, אמר אתמול, בתשובה לשאלה, שמשרד החוץ מתפלא על דרך הפעולה של משרד המסחר והתעשייה בטיפול בנושא שהוא בעל אופי מדיני מובהק. לדברי הדובר, לאנשי משרד החוץ לא היה ידוע דבר על מסעו של שרון לבולגריה, למרות שנוהל התקין מחייב זאת.

'ההנהגה המאוחדת' בשטחים – פונה לאו"ם

תוניס –(ע"צ) – ההנהגה המאוחדת של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים פנתה אמש בקריאה לאו"ם שיפעל למען מימוש החלטותיו "הערבות לזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית".

בכרוז, מספר 27, שנפוץ אתמול על ידי סוכנות הידיעות הפלשתינית 'ואפא', קוראת 'ההנהגה המאוחדת' לנסיגת כוחות הכיבוש הישראליים מהשטחים הכבושים ולהגנה בינלאומית "לעם הפלשתיני המבודד" בשטחים שלו. עוד נאמר בכרוז כי מהלך זה צריך להמשך "לא יותר מכמה חודשים", לקראת הקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

'ההנהגה המאוחדת' המאחדת בתוכה את הארגונים הפלשתיניים הראשיים, קבעה תוכנית פעולה של ההתקוממות. בין השאר היא הורתה לקיים ב־14, 19, ו־26 באוקטובר שביתות כלליות בשטחים, נאמר בכרוז.

לפיד נעתר לרמטכ"ל להמשיך כדובר צה"ל

(ע). – דובר צה"ל, תת־אלוף אפרים לפיד, לא יפרוש בימים הקרובים מתפקידו כמתוכנן. אתמול הוא נעתר לבקשת הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, שביקש ממנו להישאר בתפקידו לעוד חודשים אחדים.

תת־אלוף לפיד אמור היה לפרוש בימים הקרובים מתפקידו ולצאת לחופשת לימודים. אתמול ביקש ממנו הרמטכ"ל להישאר בתפקידו לכמה חודשים נוספים ותת־אלוף לפיד נענה בחיוב.

לפיד אמר, שטרם הוגדרה התקופה בה יוסיף לכהן בתפקיד דובר צה"ל ויתכן שימשיך בתפקידו עד לתחילת סמסטר הקיץ באוניברסיטאות.

הסופרת הצבאית של "דבר" מלי ולינגר מוסרת:

את ההחלטה לדחות את מינויו של דובר צה"ל החדש קיבל שר הבטחון יצחק רבין. רבין דוחה את המינוי למועד לאחר הבחירות.

תנאי העסקתו של נחמן שי, שהוא אורח עובר צה"ל והמועמד הבולט ביותר לתפקיד דובר צה"ל הבא, עדיין לא סוכמו סופית.

מהיום – סופות גשם

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

גשם מלווה בסופות־רעמים יירד היום בצפון ויתפשט לקראת הצהריים למרכז, אמר אמש החזאי אורי בין.

הגשם יימשך מחר ומחרתיים וגם ביום ה' עדיין יהיה מגריר. החזאי בין מציין, כי הגשם מגיע כמעט בעיתו, שכן בממוצע לאורך השנים, יורד הגשם המשמעותי הראשון ב־11 באוקטובר.

גאון: נתנגד לפירוק 'כור' – הגשת התביעה ערב הבחירות מעוררת ספק בתום־הלב שבה

שוקלים אפשרויות להסדר עם הבנק האמריקאי 'בנקרס' טראסט' שהגיש בקשת הפירוק ● בין הרעיונות ערבות המדינה לחלק מהחובות והנפקת שטרי הון ב־100 מיליון דולר לרכישתם ע"י האוצר והבנקים

מאת אבי שטרום

הבנק האמריקאי 'בנקרס טראסט', מגדולי הבנקים בארצות־הברית, הגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה למתן צו, שיורה על פירוק חברת 'כור תעשיות', בעקבות הודעתה של חברת הבת באריה"ב וקונצרן 'כור', כי אין ביכולתם לפרוע את ההלוואות, בסכום של כ־29 מיליון דולר, שנטלה מן הבנק חברת הבת בארה"ב.

בית המשפט נתן ל'כור' ארכה של עשרה ימים למתן תשובה על בקשת הפירוק. מנכ"ל כור בני גאון כינס אתמול מסיבת עתונאים ובה אמר, כי בחירת העיתוי הנוכחי על־ידי 'בנקרס טראסט' מעוררת ספק רב לגבי תום הלב בהגשת בקשת הפירוק, ולא מן הנמנע, כי הבנק מנסה לנצל את המצב, בתקווה שלא יתנו להגיע לפירוק ומישהו 'יתקפל' וישלם. גאון הוסיף, כי נשקלת האפשרות להנפיק שטרי הון, להקלה על תזרים המזומנים של הקונצרן, ואפשרות אחרת שנשקלת היא להגיע להסדר נושים, שבמסגרתו ימחקו חלק מחובות הקונצרן לבנקים ותערך פריסת חובות. הסדר מעין זה, להערכת גאון, לא ימלא את ציפיותיהם של אנשי הבנקרס טראסט.

הבנק האמריקאי 'בנקרס טראסט' טען, בבקשה אותה הגיש באמצעות בא־כוחו, עו"ד יעקב נאמן, כי היא הנושה הזר הגדול ביותר של 'כור', וכי בנוסף לסכום של 20 מיליון דולר, הנדרש לפרעון מיידי, חייב קונצרן 'כור' לבנק 136 מיליון דולר. לטענת הבנק האמריקאי, כפי שפורט בבקשת הפירוק, כאשר התברר, כי 'כור' אינה עומדת בהתחייבותיה ואינה פורעת את ההלוואות במועדיהן, פנה המשנה לנשיא הבנק בראיין צ'מבליס, אל המשנה לנשיא ומנהל הכספים של 'כור' בארה"ב, ובעקבות המגעים התברר, כי 'כור־ארה"ב' אינה רוצה ואינה מסוגלת לפרוע את ההלוואות.

בעקבות מסקנה זו פנה צ'מבליס לסמנכ"ל לכספים ולתפעול של 'כור', ד"ר שמעון רביד שגם הוא, לדברי צ'מבליס, הבהיר, כי 'כור' אינה מסוגלת לעמוד בערבותה ל'כור־ארה"ב'. עקב כך, נאמר בבקשה, הוחלט לפנות לבית המשפט, שיורה על פירוקה של 'כור', בשל היותה חדלת פרעון ואי־יכולתה לפרוע, על־פי הדרישה, את סכומי ההלוואות.

מנכ"ל 'כור' בני גאון הביע תמיהה על צעדה זה של הנהלת הבנק האמריקאי 'בנקרס טראסט', שפעלה כניגוד למדיניותה

עיתוי מפוקפק

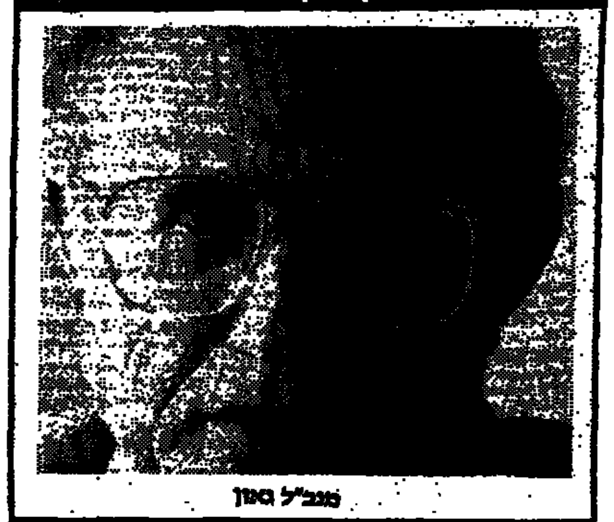

מנכ"ל גאון

שהתבטאה בעבר בתמיכה בלתי־מסוייגת בתוכנית המפנה של הקונצרן ומסר, כי נמסרה הודעה לכל הבנקים בארץ ובחו"ל, כפי שמחייב החוק. הוא ציין, כי בעקבות הפגישה, שהתקיימה אצל שר האוצר ובה השתתפו ראשי המערכת הבנקאית בארץ ובה הוחלט על הקמת הקונסורציום הבנקאי, החל ה'בנקר'ס טראסט' במשא לחצים על 'כור', שכוונתו היתה לקבל תוספת בטחונות על חשבונם של נושים אחרים. לכך 'כור' לא נעתר בשל מחוייבותו לנהוג שווה כלפי כלל המערכת הבנקאית שתמכה בתוכנית ההבראה, לרבות בנקים ונושים אחרים.

גאון הוסיף, כי למרות פניות חוזרות ונשנות של בכירים של 'כור' והנהלת 'בנק הפועלים' לקיום פגישה עם המנהלים הבכירים של הבנק האמריקאי, נענו בשלילה, תוך העמדת אולטימטום, כי ינקטו הליך משפטי נגד 'כור'. להערכת גאון, בחירת העיתוי הנוכחי להגשת בקשת הפירוק, כשלושה שבועות לפני הבחירות במדינת ישראל, מעוררת ספק לגבי תום הלב המונח בשורש הבקשה לפירוק וכוונת הנהלת 'כור' להתנגד לבקשת הפירוק.

מנכ"ל 'כור' פירט את חובות הקונצרן בחו"ל שהן כ־405 מיליון דולר שמהן כ־200 מיליון דולר ניתנו לזמן קצר וללא בטחונות. הוסיף, כי להערכתו, שבה אופיר, מי שהיה סמנכ"ל לכספים ב'כור' הפסיק את עבודתו עם כניסת גאון לתפקיד מנכ"ל הקונצרן, הוא שעומד מאחורי פעולה זו של הבנק האמריקאי. מנכ"ל 'כור' ציין, כי לא מדינת ישראל ולא ההסתדרות יכולים להרשות לעצמם ש'כור' תתפרק.

דובר ה'בנקר'ס טראסט' בישראל מסר, כי ההנהלה שוקלת לפנות במקביל לבית המשפט בבקשה למינוי מפרק זמני, שינהל את קונצרן 'כור', שיידרש הפקעת סמכויות הניהול של הקונצרן מידי ההנהלה הנוכחית וחברת העובדים. עוד הודיע הבנק, כי אין ברצונו להביא לפירוקו של הקונצרן, אלא להביא להחלפת ההנהלה הנוכחית, שאיבדה את אמון הבנק ביכולתה להחזיר את 'כור' לרווחיות.

עוד הוסיף הדובר, כי הבנק התלבט זמן רב בטרם הגשתה של בקשת הפירוק לבית המשפט, משום שהוא הבנק שפרץ את הדרך להשגת קווי אשראי לחברות ישראליות בשוק האמריקאי.

לסופר "דבר" נודע, כי במהלך סוף השבוע התקיימו דיונים במסגרות שונות על הדרך

(המשך בעמוד 2)

צה"ל ניצל את יום השביתה ופשט על 35 כפרים בגדה

שני הרוגים ו־25 פצועים ביום החודש העשירי

פעילות יזומה

פעילות יזומה של צה"ל בכפרים נעמה ובית צפא

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי "דבר"

שני תושבי השטחים נהרגו ויותר מ־25 נפצעו אתמול בשטחים, ביום השביתה שהוכרזה במלאות עשרה חודשים לאינתיפאדה.

צה"ל ניצל שוב את השביתה כדי לפשוט על כ־35 כפרים בגדה ופעילות יזומה להסרת מחסומים הדגלים פלשתיניים ולמחיקת סיסמאות לאומיות וזהויות.

המינהל האזרחי הוציא אתמול כ־9,000 מורים לחופשה ללא תשלום עקב ההחלטה לסגור את בתי הספר. בעת החופשה יקבלו המורים מענק בשיעור מחצית משכורתם.

למרות העוצר השורר עדיין בשכם ובמחנות הפליטים באיזור הורגש אמש מתח רב בעיר לאחר שגורמים המזוהים עם תומכי החמאס (תנועת ההתנגדות האיסלמית הפונדמנטליסטית) קראו ברמקולים לתושבים להפר את העוצר בעקבות מותו של יחיא מבזיכה, שנפצע קשה לפני שבוע בעת התנגשויות בעיר.

אתמול לפנות ערב פשט כוח של צה"ל על הכפר יאמה ליד חברון במסגרת הפעילות היזומה. גורמי בטחון מסרו כי עשרות צעירים תקפו את החיילים ובאשר חש מפקד הכוח כי אנשיו נקלעו לסכנת חיים הורה לפתוח באש. מן הירי נהרגו שני צעירים שאחד מהם, כמאל מוחמד חסן דודין בן 23, היה מבוקש על־ידי כוחות הבטחון. לזירת התקרית הוזעק מסוק עם צוות רפואי

(המשך בעמוד 2)

מקורות בירושלים מעריכים:

ערפאת, חבש וחוואתמה הסכימו כנראה להכריז הממשלה הגולה

ראשי אש"ף סיימו הדיון בתוניס בהחלטות להסלים האינתיפאדה

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר", ודן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

מקורות בירושלים העריכו אמש, כי אש"ף עשוי לכנס עוד החודש את המועצה הלאומית הפלשתינית ולהכריז על מדינה פלשתינית עצמאית על בסיס החלטת החלוקה, 181, של האומות המאוחדות משנת 1947.

מידיעות שהגיעו בימים האחרונים לירושלים ממקורות שונים עולה, כי ערפאת, חבש וחוואתמה הגיעו קרוב לוודאי להסכמה ביניהם על צעד זה.

בירושלים מעריכים כי הדבר נעשה בגלל חששו של אש"ף שדחייה נוספת בקבלת ההחלטה עשויה לגרום לאיבוד השליטה על הנעשה בשטחים ולהשתלטותם של הארגונים המוסלמים המקומיים על הנהגת ההתקוממות. משקיפים פוליטיים מעריכים כי לצעד כגון זה מצידו של אש"ף עוד לפני הבחירות בישראל עשויה להיות השפעה מכרעת על תוצאות הבחירות.

צמרת אש"ף סיימה אמש את דיוניה בתוניס בלי לקבוע מקום ומועד לכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית, האמורה להתוות את המדיניות החדשה של הארגון בעקבות האינתיפאדה וההינתקות הירדנית מהשטחים.

בתום הדיונים, שנמשכו ארבעה ימים, פרסמו המתכנסים הודעה שבה נאמר שהצמרת האש"פית דנה בדרכים להסלמת האינתיפאדה, ובקביעת מועד לכינוס המועצה הפלשתינית. בהודעה לא נאמר מתי והיכן תתכנס המועצה. צויין בה שהצמרת האש"פית קיבלה כמה החלטות מדיניות חשובות.

(המשך בעמוד 2)

פער העמדות על תוס"הי, בעינו; ההסת': שוקלים צעדים ארגוניים

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

במשא־ומתן על הסכם חדש לתוספת יוקר שנמשך אתמול בין ראשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות לבין המעסיקים הפרטיים, לא גושרו הפערים בעמדות של שני הצדדים.

במהלך הפגישה שהתקיימה בבית התעשייה בתל אביב שבו ודבקו המעסיקים הפרטיים בגישה האומרת ששיעור הפיצוי במסגרת תוספת היוקר יופחת מ־70 אחוז לכ־30־40 אחוז.

משלחת ההסתדרות, בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, דחתה את עמדת המעסיקים. אנשי ההסתדרות הדגישו כי יהיו מוכנים לגלות גמישות ולהסכים לפיצוי בשיעור נמוך מ־70 אחוז, אך לא 30־40 אחוז כהצעת המעסיקים. בפגישה נדונה גם הצעה חילופית של המעסיקים "להפחית" ממדד המחירים חצי אחוז לצורך חישוב תוספת היוקר ולהשאיר את שיעור הפיצוי על 70 אחוז. הברפלד הגיב שבמקרה של "הפחתת" חצי אחוז מהמדד יידרש פיצוי העולה על שיעור זה.

חרף חילוקי הדעות המהותיים ימשכו השבוע הדיונים, במאמץ

(המשך בעמוד 2)

مكبر من الاصل

הרופא הצבאי לא לקח ברצינות את תלונות החייל שלקה בפוליו

יגאל סוויסה, החולה הראשון בהתפרצות הנוכחית – משתקם

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

החולה הפוליו הראשון בהתפרצות הנוכחית של המחלה היה החייל בן ה־22 מעכו, סמ"ר יגאל סוויסה, טכנאי רכב בחיל החימוש, המשרת בבסיס צבאי במפרץ חיפה.

בראיון ל"דבר" איתו הסברנו "במתנה" בבית־החולים הצבאי בו, הוא סיפר, כי את הסימפטומים של המחלה הרגיש עד ב־17 באוגוסט, זמן מה לפני שנתגלו חולי הפוליו הראשונים באור־עקיבא. הרופאים הצבאיים לא התייחסו לתלונותיו ברצינות, אף כי הוא סבל מחום גבוה ומחולשה בגפיים – עד שהתמוטט והתעלף בבסיסו.

יגאל הועבר לבית־החולים הממשלתי בנהריה, ושם חשדו הרופאים כי מדובר בדלקת קרום המוח. רק בערב ראש השנה נקבע במעבדה לנגיפים של משרד הבריאות בתל־השומר, כי יגאל חלה בפוליו. את הבשורה הראשונה על כך שמע ברדיו, כשהיה בביתו, בחופשה מבית־החולים, ואז פרץ בבכי יחד עם אמו.

בניגוד להודעות המרגיעות שנמסרו לסופר "דבר" על־ידי בית־החולים בנהריה בעת אשפוזו של החייל, שכביכול מדובר במקרה של שיתוק קל ברגליים, [illegible] של החייל, ד"ר פיטר בורוכובסקי, כי יגאל [illegible] קושי רב בתפקוד הגפיים התחתונות. "הוא לא יכול היה ללכת, לעמוד או לקום. השיתוק בגפיים אינו מוחלט, אבל החולשה בהן חזקה מאוד. גם יד ימין שלו [illegible]", אומר רופאו.

סמ"ר סוויסה, בן למשפחה בת שש נפשות, נכנס זה חודשיים בשירות קבע. הוא העלה השערה, כי ייתכן שנדבק בנגיף האלים של הפוליו [illegible] הנמצא בבסיסו. כעת הוא משקיע את כל מרצו בפיזיותרפיה. הוא מרגיש שחל שיפור [illegible], ורופאו אומר כי יש לו מוטיבציה גבוהה מאוד, "והוא הבחור [illegible]".

קיסר: ביטוח משלים בקופ"ח תמורת קיצור התורים ויעול

מאת [illegible], כתבת "דבר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול בישיבת הוועדה המרכזית, כי בעתיד יונהג בקופת־חולים ביטוח משלים תמורת קיצור התורים והתייעלות. בנוסף לביטוח המשלים, יוצע לציבור חברי ההסתדרות גם ביטוח [illegible].

קיסר הבהיר, שסכומי הביטוח המשלים לא יכללו בתקציב הרגיל של קופת־חולים, אלא בתקציב מיוחד. עם האוצר מתנהל משא ומתן על מידת השתתפות האוצר בתקציב קיצור התורים בקופת־חולים.

קיסר דיווח לוועדה המרכזית, שכדי למנוע עיכובים בהפעלת המבצע לקיצור התורים, הוא הודיע לרופאים שיסכמו ללא ויתור פרטי המבצע עם משרדי האוצר והבריאות. הוא ציין, כי המבצע יעשה בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הבריאות. קיסר הבהיר, שנקט בקו שלא יעמוד בסתירה לעמדת הממשלה ושר האוצר.

הוועדה המרכזית ציינה בישיבתה אתמול את הסכמת כלל עובדי קופת־חולים, ובעיקר הרופאים, להתחיל במבצע לקיצור התורים לניתוחים אלקטיביים בבתי־החולים של הקופה.

מזכ"ל ההסתדרות ציין שהרופאים, עובדי המינהל והמשק, האחיות וקבוצות העובדים האחרות בקופת־חולים הבינו את עמדת האוצר ועל־כן התכנסו יחד והסכימו להתחיל במבצע קיצור התורים, בהתאם להחלטת הממשלה.

מנכ"ל קופת־חולים נחום פסה סקר את ההתפתחויות, שהביאו לחידוש העבודה הסדירה בבתי־החולים של קופת־חולים. פסה אמר, כי הנהגת ההסתדרות, בראשות המזכ"ל קיסר, תומכת במאבק המשותף של הנהלת קופת־חולים, הרופאים וכל עובדי קופת־חולים, למען קיצור התורים והתחייבה לעשות ככל יכולתה למען לחזק ההבנה שנוצרה, המבוססת על תוכנית הממשלה לקיצור התורים ועל הסכם האבחונים של קופת־חולים משנת 1984.

פסה הבהיר, שהמטרה המשותפת של ההסתדרות, הנהלת קופת־החולים, הרופאים וכל העובדים האחרים בקופת־חולים היא להבריא את הקופה ולהחזירה למצב תקין. בינתיים, מדובר בנקודת ביניים. "העבודה העומדת בפנינו היא עדיין רבה מאוד" – אמר פסה.

מנכ"ל קופת־חולים [illegible] דיונים גם עם [illegible] והמרפאות על [illegible], בין השאר, בוודאות של המבוטח לבחירת הרופא.

במהלך הדיון הזהירו [illegible] וגרעון בדרישראל [illegible] מצד האוצר, שעלולים לפגוע בהסדרים שכבר הושגו.

צה"ל

(המשך מעמוד 1)

של צה"ל ואולם הרופאים לא הצליחו להציל את חייהם השניים [illegible] גורמים [illegible] כי בתקרית נפצעו [illegible].

[illegible] הכללית שהוכרזה אתמול היתה מלאה הקיפה את כל [illegible] העיירות. עם זאת [illegible] מפולים [illegible] למרות האיסור. [illegible] ישראל [illegible] בעיכוות [illegible] ההתקוממות העממית.

[illegible] אתמול [illegible] של צה"ל [illegible].

[illegible]

שטרית דוחה דרישת ברונו: לא אעזוב דירקטוריון בל"ל

מאת אלי גולדברג

פרופ' שטרית נפגש ביום שישי עם נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, שהעלה את דרישתו להתפטרותו של שטרית מתפקידו כנציג הציבור בדירקטוריון.

בתגובה הודיע שטרית לנגיד, כי בשלב זה אין בדעתו להיענות לדרישתו. שטרית עומד להיפגש עם גורמים שונים, וביניהם היועץ המשפטי לממשלה, ורק לאחר מכן יקבע את צעדיו.

לטענת פרופ' שטרית, דו"ח הרשות לניירות־ערך טוען שהוא צדק לאורך כל הדרך. על־כן, לדבריו, עומדת דרישת הנגיד להתפטרותו, בניגוד לעקרון של 'שכר ועונש'. במקום לקבל פרס על פעילותו לגילוי שערוריית ההטבות המפליגות לראשי בל"ל – הוא נענש. יש לכן סכנה, לטענתו, שנציגי ציבור יחששו מלדווח על ליקויים בעתיד מחשש שייענשו על יוזמתם.

עוד אומר פרופ' שטרית, כי המחלוקת בינו לבין הנגיד היא עקרונית. הוא לא התפטר לא נובע מניעים אישיים, שכן כבר במאי 1987 הודיע שיתפטר אם לא [illegible].

תתקבל דרישתו לפריסתם בהבנק של בכירים, שהיו קשורים לפרשת החוזים האישיים. לסיכום, אומר שטרית, שיעמיד למבחן מסקנתי כל צעד שינקט כלפיו – כל עוד לא השלים את סדרת התייעצויותיו.

בינתיים, נודע, כי [illegible] שמינתה הנהלת [illegible] היהודים [illegible] דירקטוריון חדש לבל"ל, לא קיבלה החלטות סופיות. הוועדה קיימה היום ישיבה ראשונה והתחילה בדיונה [illegible] יוסף־ראש הדירקטוריון. [illegible] השמאל בוועדה, [illegible] ואברהם אגמון, מנהלים [illegible] משה זנבר, נגיד בנק ישראל לשעבר. [illegible] הוועדה בדיוניה [illegible] שטרית להתפטר [illegible] החברים בוועדה. [illegible] הדירקטוריון החדש.

[illegible]

צעיר התאבד בירייה בעכו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

צעיר, בן 25 מעכו, נמצא אמש מת בחדרו כשבראשו כדור אקדח.

האקדח שייך לאביו המחזיק ברשיון. הצעיר, אבי ביגאווי, לא השאיר אחריו מכתב כלשהו, ובני משפחתו לא ידעו להסביר לשוטרי תחנת עכו מהו הרקע למעשה.

ערפאת, חבש

(המשך מעמוד 1)

מיד בתום הדיונים יצאה לברה"מ משלחת אש"פית בכירה בראשות יו"ר המחלקה ליחסי חוץ של אש"ף פארוק קדומי כדי לקיים התייעצויות עם צמרת הקרמלין. ברה"מ יעצה בשעתה לאש"ף לדחות את כינוס המועצה הפלסטינית עד לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב, ולאמץ מצע פעולה מתון שיכלול הכרה אש"פית בישראל. מקורות פלסטיניים מסרו כי בצמרת אש"ף תתכנס לסיבוב התייעצויות נוסף בעניין היוזמה לכינוס המועצה הפלסטינית מיד עם שוב המשלחת האש"פית במוסקווה.

"אסר ערפאת הבטיח אתמול לתושבי השטחים בשדר מיוחד, במלאות עשרה חודשים לאינתיפאדה כי המועצה הפלסטינית הקרובה תוקים לדיון באינתיפאדה ובמימוש הישגיה וכי היא תגבש החלטות גורליות.

עבד־אללה הורני, חבר המשלחת האש"פית שיצאה אתמול למוסקווה אמר בינתיים כי צמרת אש"ף אישרה בסיבוב דיוניה הנוכחי את מסמך ההכרזה הפלסטיני, שאותו תאמץ המועצה הלאומית הפלסטינית בכינוסה הקרוב. מסמך זה מבוסס לדבריו על תכנית החלוקה מ־1947. עוד אמר שהוקמה ועדה מצומצמת שתדון בהערות המנהיגים הפלסטיניים לגבי מסמך זה. היא הוסיף שהוועדה המדינית, שאמורה היתה לגבש את המצע המדיני החדש של אש"ף לא סיימה עדיין את דיוניה.

פער

(המשך מעמוד 1)

להגיע לחתימה על הסכם לתוספת יוקר עוד השבוע.

קודם לכן הסביבה הוועדה המרכזית של ההסתדרות את האגף לאיגוד מקצועי ליזום אמצעים ארגוניים נגד המעסיקים, אם עד יום שישי, יום פרסום המדד של ספטמבר, לא ייחתם ההסכם.

יו"ר ארגון התעשיה הצבאית, שלום חבשוש, הציע בישיבה "לפתוח במאבק ולהפגיר את הכפפות. יו"ר האגף למינהל וכח אדם גדעון סגיא, התנגד לפגיעה במרכינת הקריטית של תוספת היוקר. מזכיר הסתדרות הפועלים, יצחק ולנר, קרא להפסיק מיד את הבו"ם על תוספת היוקר אם לא תבוטל הוספת הסכר הוריגה לבכירי המשק.

המזכ"ל ישראל קיסר תבע מהממשלה לקבוע שיעור אחיד לסובסידיות בשיעור של 25־30 אחוז "ולא להפוך את הסובסידיות למכשיר פוליטי בידי הממשלה". הוא כינה את הפיצוי לשכבות מיעוטות הכנסה בגין התייקרויות של המוצרים בסובסדיות "לעג לרש".

דבר
DAVAR טאטו
לאחד עם הפועל

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי

המו"ל - "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (5 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281560, 298032

סניפים:
ת"א בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 36
בית מאוריה קומה 3
טלפון 242203, מ' 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3, מ' 33104

נגיפי פוליו גם בירושלים

(המשך מעמוד 1)

בלו חיסון כל הילדים ובני הנוער, יעד סוף השבוע יקבלו חיסון נגד פוליו כל האוכלוסיה הישראלית עד גיל 40, כפי שנקבע בתוכנית המבצע. אתמול נתגלו נגיפי פוליו אלימים בבית קדרון המנקה את הביוב ממזרח ירושלים ומחלק מהשכונות הצמודות.

"אין כל סיבה לבהלה אבל יש להקפיד על ההוראות ועל סדר החיסונים לפי הגילים" – אמרו אתמול אנשי משרד הבריאות. הם הסבירו את השיבושים, שנוצרו בחלק מהמקומות ביומו הראשון של המבצע בקשיי הלוגיסטיקה ובאי־הקפדה על ההוראות. לדבריהם, תרכיב החיסון חייב להשמר בתנאי קירור, כדי לא לפגוע ביעילותו, ומשום כך מספקים לתחנות את מכסת מנות החיסון היומית בלבד.

בירושלים, למשל, נוסף על התינוקות קיבלו אתמול חיסון גם האמהות וכתוצאה מכך נוצר המחסור במנות החיסון. בתל־אביב הקפידו יותר על ההוראות וחיסנו 20,000 תינוקות עד גיל שנה ובחיפה 7,200 תינוקות – סיפרו אנשי משרד הבריאות. הם ציינו, כי התפרצות המחלה ממוקדת, כל מקרי הפוליו נתגלו באיזור חדרה והאוכלוסיה בכל נפות חדרה כבר חוסנה.

היום יימשך בכל רחבי הארץ חיסון התינוקות והפעוטות בתחנות לבריאות המשפחה החל מהשעה 9.00 בבוקר. מחר ומחרתיים יינתן חיסון בגני־הילדים ובבתי־הספר. במטה המבצע במשרד הבריאות סבורים, כי פעולת החיסון במסגרת מערכת החינוך תבוצע ביעילות. בתום המבצע במערכת החינוך, כנראה בסוף השבוע, יתחיל מבצע חיסון המבוגרים שייערך בשעות אחר־הצהריים בבניינים של בתי־הספר. הכתובות יפורסמו במודעות על־ידי הרשויות המקומיות והעיריות.

בתשובה לשאלת סופרת "דבר" לגבי השטחים, השיב דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי, כי משרד הבריאות ממתין עדיין לתוצאות בדיקות נוספות של דגימות הביוב והחיסון של תושבי יו"ש ועזה יבוצע בתאום עם המינהל האזרחי.

שמונה חולים

מאז התפרצות המחלה חלו בפוליו שמונה אנשים ולגבי שלושה נוספים קיים חשד כי נפגעו מפוליו והם מאושפזים בבית־החולים "הלל־יפה" בחדרה. חמישה מהחולים עדיין מאושפזים, שניים ב"הלל־יפה", תינוקת בבית־החולים "ברזילי" באשקלון, תינוק ברמב"ם בחיפה ותינוקת נוספת ב"מאיר" בכפר־סבא. שלושה חולים נוספים הועברו מבית־החולים "הלל־יפה" לשיקום במרכז השיקומי בית־לוינשטיין.

ביום א' הקרוב תחזור הממשלה לדון בעניין מחלת הפוליו בישיבתה השבועית. אתמול, בישיבת הממשלה, קיבלה שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ברכות חמות על מבצע החיסון נגד המחלה. בדיון השתתפו מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס ומומחי המשרד, שנתנו לחברי הממשלה הסברים מקצועיים על שאלות שונות שהועלו במהלך הדיון. המומחים הסבירו, בין היתר, כי הדרג המקצועי הישראלי לא הגיע לתמימות דעים לגבי הצורך במבצע חיסון ארצי ומשום כך הוזמנו המומחים מחוץ לארץ להערכת המצב.

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו התריעה בפני ראש הממשלה יצחק שמיר, בתפקידו כשר הפנים, על כך שמצב מערכת הביוב בארץ הוא בבחינת "פצצה מתקתקת". השרה תבעה להכין תוכנית רחבה לטיפול במפגעי התברואה והביוב בכל הארץ. בתגובה לדבריה של שרת הבריאות הציע ראש הממשלה, שמשרד הפנים יגיש סקר על מצב הביוב ותוכנית פעולה כבר לישיבה הקרובה של הממשלה.

על אף התקלות הבקומיות שהתגלו ביהוד, פתח־תקווה, ירושלים ונתניה נמסר כי מבצע החיסון פעל בעל לשביעות הציבור והיענות הציבור היתה רבה.

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' יורם לס הורה להעביר אתמול עוד 1.222 מיליון חיסונים נוספים לתחנות בריאות המשפחה וביום ד' יגיע לישראל משלוח חיסונים נוסף שיכיל 2.5 מיליון חיסונים.

מטה המבצע נמסר עוד כי גויסו מאות אחיות נוספות כדי לתגבר את מוקדי החיסון לקראת יום ב' וג' הבקיעים הקרובים יתוגברו גם מוסדות החינוך ומקומות העבודה בהם יינתנו חיסונים הן לתלמידים הן להורים.

ד"ר עפרה הבקין, יועצת למבצע החיסון הארצי, מסרה אמש כי החיסון שניתן ביום א' אינו אפקטיבי יותר מהחיסון שיינתן בעוד שבוע או שבועיים. [illegible] האוכלוסיה אינה מוצדקת. בהסבר תחנות ברחבי הארץ חולקו כמות החיסונים כבר בשעה הראשונה. הורים רבים נכנסו לחרדה ולדאגה מיותרת ללא כל הצדקה. ד"ר הבקין הסבירה כי העברת החיסונים על־ידי משרד הבריאות נעשית בקפידה ובקירור מיוחד עקב תנאי האחסנה המתחייבים באחזקת התרכיבים. עוד נמסר כי בישראל ישנה כמות חיסונים מספקת לכל תושבי המדינה ולפיכך התנפלות אינה במקומה.

במשרד מעריכים כי תוך כשלושה שבועות תסתיים מלאכת החיסון בכל רחבי הארץ.

פעילות החיסון בישובים שמעבר לקו הירוק מתבצעת באמצעות הלשכות הנהוזיות של משרד הבריאות ובאיזורים אחרים ביהודה, שומרון ועזה אין צורך בשלב זה לחסן את התושבים מאחר שאלה קיבלו חיסון ביוזד ומחוזק על־ידי ארגון הבריאות הבין־לאומי במסגרת תוכנית ביוזדת ליישובים החיים בתנאים תברואתיים קשים.

במטה המבצע הארצי הביעו בישיבת הסיכום תרעומת על הודעת המצרים שלא להתיר כניסת ישראלים למצרים עקב התפרצות הפוליו. מומחי משרד הבריאות מסרו, כי תושבי ישראל מתחסנים כדי להתגונן מפני מחלה הנמצאת בצורה נרחבת יותר ברחבי מצרים. כל ישראלי היוצא מישראל מקבל חיסון במעבר הגבול.

באשר לתיירים נמסר במטה המבצע כי אלה מקבלים חיסון נגד פוליו בארץ מוצאם ואינם זקוקים לחיסון נוסף. יחד עם זאת נמסר במשרד הבריאות כי כל תייר המבקש לקבל חיסון נוסף יוכל לקבל את החיסון ככל תושב ישראלי על חשבון משרד הבריאות. ממשרד הבריאות הדגישו כי אין חשש להגיע לישראל ההודעה על כך נמסרו לכל לשכות התיירות בעולם ולכל נציגויות ישראל בעולם.

ח"כ עדנה סולודר (מערך) תובעת כינוס בידי של ועדת הפנים של הכנסת לדון במתרחש במערכות הביוב. הוועדה דנה בנושא בעבר והציעה הצעות לשיפור אחזקה ובקרת מערכות הביוב בארץ, אך מציאת נגיפי הפוליו במערכות הביוב מחייבת בדיקה וטיפול מיידיים, לדבריה.

שריד תוקף

ח"כ התיירות אברהם שריד תקף אמש בחריפות את טיפולו של משרד הבריאות בפרשת התפרצות מחלת הפוליו, על שלא הביא בחשבון את ההשלכות על תחומים אחרים, ביניהם על התיירות הנכנסת. "הטיפול היה שלומיאלי", אמר השר בסיכת עתונאים והוסיף, שלבריה עלולים להיגרם נזקים כבדים. "מדוע אי־אפשר היה לעכות לפני שבועיים, מה שעשתה הממשלה היום, כאשר הקימה ועדה בין משרדית לטיפול בהשלכות השונות", שאל השר שריד.

תמיהה בירושלים

בירושלים יוחל היום בחיסון ילדי הגנים ובתי־הספר. קצב החיסון תלוי בבריוות התרכיב שיעביר משרד הבריאות. העירייה פנתה אמש למשרד הבריאות בבקשה שיספקו לה כמויות גדולות יותר משום שאתמול אזל החיסון כבר בשעות הראשונות של המבצע.

דובר עיריית ירושלים הביע אתמול תמיהה על שמשרד הבריאות לא העביר תשובה מוסמכת לעירייה האם הנגיף שנמצא בנחל קדרון אליו מובילים האם הוא אכן נגיף פוליו. היא הדגיש כי כי התושבייה של ירושלים נקיים ואין חשש להדירות מי ביוב לתוכם.

חשש הגברת ויקום

אתמול בצהריים הוחל בהיסונם של תינוקות בני יומם בטבריה והאזור ומעיריית טבריה ושירותי הבריאות באזור נמסר כי למרות מציאת נגיפים בבי הביוב של העיר, אין להכנס לפאניקה והתושבים יתבקשו בהתאם לתוכנית הכלל־ארצית. יצויין כי הראשונים שחוסנו אתמול היו דווקא חברי קבוצת תיירים מדרום אפריקה שאמורים לבנוע היום לביקור במצרים.

בעקבות הידיעות על נגיפי פוליו בכנרת היו אתמול כל חופי האגם ריקים מבתחצים והמינהלת הכנרת ולשכת הבריאות הנפתית הגיבו בתמיהה על הידיעות כאילו נגיפי פוליו מצויים גם במי הכנרת. הרופא האזורי ד"ר לוי אמר כי גם אם הביוב של טבריה זרם לכנרת, אין בכמות זו כדי לגרום לנזק בריאות כלשהו ואין זו כמות מאיימת.

התלבטות החולה בתאוששת

התינוקת חן כפר, בת 11 חודשים, בקריית־גת, שאושפזה לפני חודשיים במרכז הרפואי "ברזילי" באשקלון לאחר שנמצאה חולת פוליו, מתאוששת. על כך נמסר אתמול מנהל בית־החולים הד"ר שבקה שרון, שאמר כי הפעוטה התחזקה בגפיה.

בילוי בתי־הספר

במשרד החינוך והתרבות לא ממליץ להפסיק את בילוי בתי־הספר בגלל התפרצות מחלת הפוליו. המשרד הודיע היום על כך, בתיאום עם משרד הבריאות, יועץ שר החינוך, ד"ר רב גולדברגר, שוחח בעניין זה עם מנהל המחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות, ד"ר באול סליטר, זה המליץ שלא להפסיק את הטיולים אך לא לעירוך אותם ביום רבים יבתני הסבים במוסדות החינוך.

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שבסון שוסבי, ביקש במוסדות החינוך להקפיד על כללי היגיינה והגינה, הדגיש רחיצת הידיים עם סבון לפני אכילה ואחרי שימוש בשירותים והימנעות משתייה בברזים בשדות ובגזי אש, ובמבחות, בחלים, נהרות ובבריכות הילדים להיות מבהגים. משרד החינוך ממליץ ללמד בימים אלה את נושא ההיגיינה, ובמיוחד ההיגיינה של הגוף, בעזרת הצבר לימודי מיוחד הקיים בבדירות הפרגוגיות ברחבי הארץ.

נדבת [illegible]

(המשך מעמוד 1)

הליכוד הציע את [illegible] אותנו במסך [illegible] מצליח מרידור [illegible] מצליח להשקעת [illegible] הוא אומר שהוא [illegible] מפוטרים בהברת [illegible].

[illegible] אחרי "אחא", [illegible] שיפסיק להתבייש [illegible].

היו"ר יצחק פרץ [illegible] אתמול את המתוק [illegible] עבודת יהודי [illegible] הזקן [illegible] סידת הכלה.

התושב [illegible]

[illegible]

בישראל, לקומת זאת, [illegible] באוכלוסיה מחוסנים מהמחלה בשנת 19[illegible] [illegible] 11 מקרי פוליו בשנת 1934 היה [illegible] ובשנה 1956 לא היה גם מקרה אחד של המחלה.

בינתיים הודיע אתמול [illegible], ד"ר שמעון שרף, כי בימים הראשונים [illegible] חיסון לכל אלה שיגיעו למסוף רפיח, [illegible] קטים של חוסר מתקנים לאחסון התרכיבים [illegible] במסוף או באחד [illegible] הנוספים למצרים להציג [illegible] את החיסון החדש.

[illegible]

(המשך מעמוד 1)

בישלה קבוצה של 150 [illegible] טבריה.

בתגובה על הפרסומים, כי [illegible] נגיפי פוליו, אמר ראש עיריית טבריה [illegible] בדיקות שנעשו [illegible] פוליו או דומה לו במי הכנרת, [illegible] הפרסומים [illegible].

גם בחיפה בגיעות [illegible] באיזור על ירידה [illegible] מחלת הפוליו. גם בעלי [illegible] על עסקים גרועים מאד [illegible].

הרבנים סירבו

שלומית אלוני עורכת את טקס הנישואים האזרחיים. (צילום: אורי נבו)

אלוני השיאה בטקס אזרחי זוג שרבנים ביטלו נישואיו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

"זו שערורייה שאין שניה לה. הרבנים הולכו להיות אנושיים. הם משחררים פני אנשים ברבים, פוגעים בקליטת עליה ובמיזוג גלויות. איך הם יכולים לבטל חופה בישראל ברגע האחרון?" שאלה אמש ח"כ שולמית אלוני, יושבת־ראש התנועה לזכויות האזרח, רקות אחדות לאחר שערכה הטכס משפטי בין אפרים גבאי (35) מקריית־מוצקין, שנשא לאשה בטקס נישואים אזרחי את לורן רגון בת 21 מדרום־אפריקה.

משפחות גבאי ורגון עברו "שלושה ימי גיהנום" כאשר רק ביום ה' האחרון, שלושה ימים בלבד לפני מועד עריכת החופה, הודיעו לחתן אפרים גבאי מלשכת הרבנות בחיפה, כי לא יוכל לשאת את לורן משום ספק לגבי גיורה של אמה.

בני הזוג היו המומים ביום ה'. "הזמנו 1,000 איש לחתונה. איך אפשר לבטל דבר כזה? היינו בשוק רציני", סיפר אחי החתן, האב יעקב, שומר מסורת, מוסיף: "אני יודע שאחרי הטקס הזה הם יערכו בעוד זמן מה טקס ברבנות. אם הכלה לא היתה כשרה לא הייתי מסכים לחתונה זו. הברירה היחידה כדי להציל את הערב הזה היה לחתן אותם באמצעות שולמית אלוני".

ח"כ אלוני הסבירה לכלה באנגלית כי לצערה הלבינו את פניהם ברבים ברגע האחרון וכי "הדמוקרטיה שלנו בישראל עוד זקוקה לשיפורים ושינויים".

מאבטח במסוף הגבול הרג תושב רפיח שהתקיפו בסכין

מאת דני צוקר, סופר "דבר" בדרום

תושב רפיח בן 19 נהרג אתמול בעת שניסה לתקוף מאבטח אזרחי במסוף הגבול ברפיח. המאבטח נפצע קל.

המקרה אירע אתמול ב־15.00 באוטובוס המצרי ששב לרפיח עם עשרה נוסעים. המאבטח עלה לאוטובוס לבדיקה שגרתית ואז שלף אחד הנוסעים סכין גדולה ודקר שתי דקירות שטחיות בצווארו. המאבטח הצליח להיחלץ מתוקפו, ירה לעברו שלוש יריות מנשקו והרגו. נוסע נוסף מרפיח שישב לידו נפצע קל בידו וטופל.

אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי ציין לשבח את התנהגותו של המאבטח והורה לחדש את המעברים במסוף.

גם מנהל מסוף הגבול שמואל שפרן שיבח אתמול את פעולת המאבטח ואמר: "איש הבטחון שלנו פעל באופן טוב מאוד. למרות פציעתו, הוא גילה נחישות, אומץ ותושיה, והתגבר על התוקף והרג אותו".

שני אמבולנסים מתחנת מד"א במועצה האיזורית אשכול הוזעקו למסוף הגבול ופינו את המאבטח והנוסע שנפצע למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע. אצל המאבטח אובחנו חתכים בגולגולת וביד ופצעי הגרזן קלים. שעתיים לאחר פציעתו הוא כבר נראה מאושש וטייל בחדר המיון. נמסר, שהוא ישוחרר מבית־החולים עוד באותו יום.

הנוסע שנפצע מהירי, איברהים חמדאן סוגו, בן 33 מרפיח, אב לארבעה, סיפר על התקרית האמר כי איש האבטחה ניגש לתוקף ואמר לו שהוא נראה לו חשוד. קצין הבטחון ביקש מהצעיר לעבור לחלק הקדמי של האוטובוס ובין השניים התפתח ויכוח, שבמהלכו שלף הצעיר את הסכין ותקף את המאבטח. בתגובה ירה בו המאבטח והרגו, וכך נפצע גם סוגו.

גאון: נתנגד לפירוק

(המשך מעמוד 1)

[illegible] בספית על קונצרן 'כור', בעקבות תביעה אפשרית של ה'בנקרס טראסט' וחשש בנקים ישראלים יצטרפו אליו. בדיונים אלה השתתפו ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שר הכלכלה גד יעקבי ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. כן, התקיימו מגעים עם שר האוצר משה נסים ועם נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, ובהם נטלו חלק מנכ"ל 'כור' בני גאון, יו"ר מועצת המנהלים של 'בנק הפועלים', פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של 'בנק דיסקונט', יוסף צ'חנובר ומנכ"ל 'בנק לאומי' בינו צדיק.

בדיונים אלה הועלו רעיונות שונים, שיתכן שיאפשרו הסדר עם הבנק האמריקאי, אך לא סוכם על ביצוע פעולה סופי. בין הרעיונות שהועלו: ערבות מדינה לחלק מחובות קונצרן 'כור' והנפקת שטרי הון מטעם 'כור', בערך של 100 מיליון דולאר, בהם ירכשו הבנקים שטרי הון בערך של 50 מיליון דולאר, ו־50 מיליון דולאר בשטרי הון ירכוש משרד האוצר.

אתמול התקיימו ישיבות של ההנהלה המורחבת והמצומצמת של קונצרן 'כור', ובהן נמסר לחברים דיווח על ההתפתחויות האחרונות, בעקבות הבקשה לפירוק הקונצרן. כן, התקיימה ישיבה של מועצת המנהלים של 'כור' וזו בינתה את ועדת הכספים לטפל בנושא.

אמש נפגש מנכ"ל 'כור' בני גאון עם נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, ודן עמו על הדרכים לפתרון המשבר הנוכחי בקונצרן.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו הביע אתמול את צערו על הצעד, שנקט ה'בנקרס טראסט'. הוא ציין, כי "דרישה זו באה בשלב ש'כור', אשר היקף ייצורה השנתי מגיע לכשלושה מיליארד דולאר, נמצאת בתהליך הבראה ותוכנית המפנה המיושמת בה זכתה לאמון ולבקשות הישראלית, הבין־לאומית וממשלת ישראל".

רוזוליו ציין, כי בחברת העובדים קיים אמון ללא סייג בהנהלת 'כור' ובתוכניות העבודה, שנמצאות בתהליכי ביצוע, דבר שיבוא לידי ביטוי בתוצאות הכלכליות במאזנה הנוכחי לשנת 1988. הוא הוסיף, כי נושא זה יעלה לדיון בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים שתתכנס היום.

חוגים בנקאיים בישראל מסרו אמש, כי בעייתו של קונצרן 'כור' היא ברמה הלאומית, וכי לאור הצעד שננקט בידי ה'בנקרס טראסט' יצטרכו הנושים האחרים לבחון נקיטת צעדים, שיבטחו את שמירת האינטרסים שלהם, בתאום עם הממשלה, תוך התחשבות בהכוונה ש'כור' תמשיך לתפקד ולבצע את תוכנית ההבראה.

גורם המקורב לבנק האמריקאי אמר אמש, כי מנכ"ל 'כור' בני גאון החל את מערכת היחסים עם 'בנקרס טראסט' ברגל שמאל. לדבריו, עד היום לא הוצגה תוכנית ההבראה של הקונצרן בפני ראשי הבנק, ומאז תחילת תפקידו של גאון כמנכ"ל 'כור' היה משבר אמון ומערכת יחסים מתוחה מאוד.

אותו גורם ציין, כי לדעתו, הבנק יגיב בקרוב על האשמות מנכ"ל 'כור', השדירה אותם כוונתו של בני גאון להפוך את הקונצרן לחברת אחזקות. הבנק האמריקאי 'בנקרס טראסט' מעדיף לתת הלוואות לחברות בעלות נכסים ולא לחברות אחזקות.

בשבוע שעבר נערכה פגישה של מנכ"ל 'כור' עם גורם, המקורב לבנק, וכו הוצג לו לנסוע לניו־יורק ולליישב את ההדורים, אולם, לדברי אותו גורם, גאון סירב ודחה את ההצעה.

ועדה מקומית לתכנון ולבניה
גליל מרכזי
שוקיים שוק עירוני שבר
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מיזוג תכנון מקומי – גליל מרכזי – עם נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה/שמוש חורג, בבניה בתיק מס' ב־487/87 ע"י מר סלים שפיק עראף בבקום מטיליא ובגוש 18740 חלקה 79 בגוש ג'.
מהות ההקלה: הקלה בקו הבנין של הסמכה.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו, למשרדי הוועדה המקומית לפי הכתובת: שוקיים שוק עירוני, עכו מול מבני אש.

בכבוד רב,
משה סלע, יו"ר הועדה

ועדה מקומית לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 2562/1
הודעה על פי סעיף 148 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 9 בגוש 7176 רח' בלום מס' 64 חולון.
הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 2½ משטח המגרש 9,519/40 מ"ר בקומת הקרקע.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

רשות הנמלים
נמל חיפה
מכרזים
מכרז לקבלת הצעות למתן שירותי סיכה ורחיצה בנמל חיפה
1. רשות הנמלים מעוניינת להתקשר עם קבלן לצורך מתן שירותי סיכה ורחיצה למלגזות, עגורנים, גוררים וכו' בנמל חיפה.
2. בנוסף קבלת פרטים והסברים כלליים סיור בשטח הנבעים לאופן תיירות מתן השירותים, למסמי ההצעה ונוסח החוזה שייתם עם המציע שהצעתו תתקבל, על המעוניינים לפנות למשרד ראש מחלקת ציוד של נמל חיפה (טלפון 518519).
3. המעוניינים מתבקשים להגיש הצעתם בצירוף ערבות בנקאית בגובה של 10% מסכום ההצעה צמודה למדד שתהיה בתוקף עד 30.11.88 על גבי מסמכי ההצעה, במעטפה המסומנת "שירותי סיכה ורחיצה" ולהכניסה לתיבת המכרזים המסומנת באות א' בבנין המחלקות, קומה ב', חדר 8, עד יום 28.10.88 שעה 12.00.
4. רשות הנמלים והרכבות אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.
הרשות תנהל מו"מ עם כל מציע שייראה לה בנפרד ו/או עם כל המציעים שיראו לה יחד ו/או בכל דרך אחרת שתבחר.
אילן אור
מנהל הנמל

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות צבוריות – המשרד הראשי
קריית הממשלה – דרך שכם, ירושלים 91181
ת.ד. 13198 – טלפון 02-277211
מכרז אספקה מס' א/92/88
מחלקת עבודות ציבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים לאספקת: מנורות פלואורסצנט
ספרי המכרז, מפרטים ומסמכים נוספים ניתן לקבל במשרדי – האספקות הראשית של מע"צ, לפי הכתובת דלעיל, בימים ובשעות העבודה הרגילות.
בצירוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית או הבטחה צמודה בשיעור הנקוב בגוף ספרי המכרז, צי מילוי תנאי זה – יסחרר את מע"צ מהתחייבותה לדון בהצעה.
המועד האחרון להגשת ההצעות, יום ראשון ה־30/10/88 שעה 8:30 בבוקר.
אין מע"צ מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה או הצעה כלשהי.

בחירות 88 ◦ בחירות 88 ◦ בחירות 88

בוועדת הבחירות נדחו הבקשות לפסילת התחייה, צומת ומולדת

(ע).– ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הי"ב דחתה אתמול את הבקשות לפסול את רשימות 'התחייה', 'צומת' ו'מולדת' מלהשתתף בבחירות.

הבקשה לפסול את 'התחייה' הוגשה על־ידי 'הרשימה המתקדמת לשלום'. יו"ר הוועדה, שופט בית המשפט העליון אליעזר גולדברג, הגדיר בקשה זו כמשוללת כל בסיס, שכל מגמתה הוא נסיון לניגוח פוליטי. בעד הבקשה הצביע רק נציג 'המתקדמת'. נציגי מפ"ם, חד"ש, 'רצ' ומד"ע, סיעתו של ח"כ דראושה, נמנעו.

הוועדה דחתה גם את בקשת 'המתקדמת' לפסול את רשימת 'צומת', בראשות ח"כ רפאל איתן. 15 מחברי הוועדה, בהם נציגי הליכוד, הרשימות הדתיות וארבעה נציגי מערך הצביעו נגד הפסילה. עם זאת, מתברר, כי אחד מחברי המערך, אמנון לורך, הצביע בעד הפסילה וח"כ חיים רמון נמנע בהצבעה.

העילה לפיצול במערך היתה הערה, שהיתה כלולה בדברי הנמקה של נציגי 'צומת', לפיה 'הדיבור הערבי בארץ אינו טבעי, אלא מלאכותי, הוא מונע, בין היתר, על־ידי גורם לאומני, שרוצה לכבוש את המדינה במספרים, באמצעות רחם האשה הערביה'. לורך טען, כי משמשע דברים אלה, החליט להצביע בעד פסילת 'צומת' ורמון החליט להימנע בהצבעה. בעד הפסילה הצביעו נציגי חד"ש, 'המתקדמת' ומד"ע, סיעת דראושה. נציגי 'רצ' ומפ"ם נמנעו.

דיון סוער נערך בבקשת סיעות 'רצ' ו'המתקדמת' לפסול את רשימת 'מולדת' בראשות רחבעם זאבי. ח"כ יוסי שריד, נציג 'רצ', טען, כי יש לפסול את 'מולדת' מאותם נימוקים שבגללם נפסלה תנועת 'כך'. נציג 'המתקדמת' בוועדה האשים את זאבי בגזענות ובאנטי־דמוקראטיות. לעצם ההאשמות נגד סיעתו טען 'גנדי', כי הוא מאמין בשלום, ורעיון הטראנספר נועד לשרת את שני העמים על־ידי הפרדה ביניהם. הוא דחה את ההשוואה עם 'כך', בטענה שהוא בעד טראנספר בהסכמת הערבים, נגד טראנספר של ערביי ישראל ובעד מדינה דמוקראטית ולא מדינת הלכה כמו תנועת 'כך'. הוא טען, כי את תורת הטראנספר למד, לדבריו, ממורי המפקדים בעבר.

ח"כ דן מרידור אמר ברוח, כי הטראנספר הוא רעיון גרוע ומכוער, אך יש להשאיר אותו במעגל הרעיונות המוצגים בבחירות, כדי שהבוחרים ידחו אותו.

השופט אליעזר גולדברג אמר, כי סעיף 7א' לחוק הכנסת, לא בא למנוע הבעת דעות, אלא את אותן דעות, החורגות מתחום הלגיטימי שקבע החוק. נימוקים בעניין זה לא נמצאו לגבי 'מולדת' ובהצבעה שנערכה הצביעו 22 נגד בקשת 'רצ' ו'המתקדמת' לפסול את 'מולדת' ואילו אנשי 'רצ', חד"ש, 'המתקדמת' ומד"ע הצביעו בעד הפסילה. נציגי מפ"ם ו'שינוי' נמנעו מהצבעה.

מי מפחד מדמוגראפיה – שואל הליכוד ומנסה להפריך הסכנה

מאת יקיר צור, סופר 'דבר'

ב־19 השנים שבין 1967 לבין 1986 השתנה היחס המספרי שבין היהודים לערבים בכל שטחי ארץ ישראל, כולל יהודה, שומרון ועזה, ב־1.33 אחוזים בלבד. טענה זו, הבאה לדחות את טענת המערך על הסכנה הדמוגראפית, כלולה במסמך חדש של הליכוד: 'מי מפחד מדמוגראפיה?' – שנועד להוכיח כי 'המערך המציא את הדחליל הדמוגראפי כדי לזרוע פחד שישרת את מטרתו: התקפלות מיהודה ושומרון בכל מחיר'.

במסמך נאמר כי גם בשנת 1973 אמרו מנהיגיו הבולטים של המערך (פנחס ספיר וגולדה מאיר) שבשנת 1985 תגיע האוכלוסיה הלא יהודית לכדי מחצית מכלל האוכלוסיה בארץ. העובדות הסטאטיסטיות כיום הן, לטענת הליכוד, שבשנת 1967 אחוז היהודים היה 63.68 אחוז לעומת 36.32 לא־יהודים ואילו בשנת 1986 היהודים היוו 62.35 אחוז לעומת 37.65 אחוז לא־יהודים. היום טוען המערך, שבשנת 2000 נתקרב למצב של שוויון כמותי בין האוכלוסיה היהודית והערבית.

לדברי הליכוד התבדו התחזיות משום שבשנת 1965 היו לאם ערביה בתחומי הקו הירוק 10 ילדים, בשנת 1986 ירד מספרם ל־4.5 בממוצע והוא ממשיך לרדת. לעומת זאת, שיעור הפריון היהודי התייצב ואפילו עלה בשנים האחרונות, מ־2.76 ילדים למשפחה ב־1980 ל־2.83 ב־1986. 64 אחוז מן האמהות היהודיות שואפות לארבעה ילדים ויותר (נתון הלקוח, לטענת מחברי המסמך, ממחקר של משרד העבודה והרווחה). כן מצויינת במסמך תופעת הגירה המתמדת משטחי יש"ע, כ־13,000 נפש בשנה, לעומת מאזן הגירה החיובי של האוכלוסיה היהודית.

22 יום לבחירות

פרס: אביא את שיטת הבחירות למשאל עם

מאת עליזה ולך, סופרת 'דבר' לענייני מפלגות

'אם אבחר לראש הממשלה אני מתכוון להביא את נושא שיטת הבחירות להכרעה במשאל־עם', הבטיח אתמול יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס.

פרס נאם בפורום של יצואנים והמחקר בליכוד בתחום הכלכלי והמוניטרי [illegible] 'יש גידול ניכר ביצוא, אבל הרווחיות פחתה', הדגיש פרס, בהתייחסו למשבר שבו נתונים התעשיינים, גם המצליחים שביניהם. לדבריו, אם ייבחר לראשות הממשלה יקים מועצה חברתית־כלכלית שיהיו שותפים בה שלושת מיגזרי המשק העיקריים והם יעמוד בראשה.

פרס התעכב באריכות גם על נושא המחקר והפיתוח המוקפא בהווה. 'מישהו במדינה הזאת צריך שיהיה לו האומץ וההעזה לקבל החלטה ולסכן מאות מיליוני ש"ח להשקעה במחקר ופיתוח', הדגיש. הוא הוסיף כי אם ייבחר יש בכוונתו ליטול סיכון זה, הטומן לדבריו סיכוי רב.

פנייה לגולדנברג לדון בהתפרעות תומכי הליכוד

בא־כוח סיעת המערך בוועדת הבחירות המרכזית, ח"כ חיים רמון, פנה אתמול אל יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט אליעזר גולדברג, בבקשה לכנס דיון דחוף בנשיאות הוועדה בנסיונות של תומכי הליכוד לפוצץ אסיפות בחירות של המערך ושל מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס.

'יש לקטוע באבו את הנסיון להשפיע בכוח [illegible] על מערכת הבחירות [illegible]', [illegible] חיים רמון בפנייתו, ומוסיף, כי תומכי הליכוד הם המתפרעים הנוהגים באלימות באסיפות אלה, כדי למנוע את קיומן וכדי להטיל אימה על בוחרי המערך.

נבון תבע מפרס לא להתחייב על פטור סטודנטים

שר החינוך יצחק נבון דרש משר החוץ שמעון פרס להימנע מלהתחייב בעת תעמולת הבחירות, מלפטור את הסטודנטים משכר לימוד באוניברסיטאות. כזכור, הציע פרס שהמערך יתחייב על כך.

נבון שוחח בעניין זה עם פרס והסביר לו כי אף שהרעיון נכון ומוצדק אין כעת באפשרות המדינה לממן הצעה כזו.

פרס השתכנע וההצעה לפטור את הסטודנטים משכר־לימוד לא נכללה בסופו של דבר במצע המערך. עם זאת אושרה הצעת נבון לכלול במצע התחייבות שכל סטודנט יוכל ללמוד באוניברסיטה בלא קשר למצבו הכלכלי וכן כי מרעבים צעירים יוכלו למצוא את מקומם במעבדות המסורות להשכלה גבוהה.

נמסר, כי שר החינוך הציע שהמערך יתחייב בפני הציבור להיאבק להגדלת חלקו של משרד החינוך בתקציב הלאומי. במצע המערך כלולים הסעיפים הבאים: המשך העמקת החינוך לדמוקרטיה ולדרקיום, התחייבות לא לסגת ממדיניות האינטגרציה, לימוד השפה הערבית, חוק חינוך חינם לגילאי 3; השוואת תנאי בתי־הספר הערביים לאלה של בתי־הספר היהודיים; התחייבות לפעול לביטול הצנזורה על היצירה האמנותית בארץ, ועוד. המערך גם קבע במצעו כי חיוני שמשרד החינוך והתרבות לא יופקע מידיו בכנסת הי"ב.

רבין: הצבעה לשמאל – שיבה לגבולות '67

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

'מי שמצביע בעד מפלגות כמו רצ' ומפ"ם, או שאר מפלגות השמאל, מצביע בעצם בעד חזרה לגבולות 1967 ובעד מו"מ עם אש"ף. מפלגות השמאל יערערו את החוסן וכושר העמידה של ישראל מול אויביה', הצהרה זו השמיע אתמול בערב שר הבטחון יצחק רבין בעצרת שארגנה מפלגת העבודה בעכו.

השר רבין, שהתקבל בתשואות סוערות על־ידי כ־1,000 איש שגדשו את רחבת בית העיריה של עכו, הבטיח, כי אם מפלגת העבודה תרכיב את הממשלה הבאה, ייסתמו מיד ההזרמות הבלתי־מבוקרות של כספים לשטחים, והם יועברו להשקעות בגליל ובנגב.

ניר: שריד משקר שריד: שלא יצייץ

מאת עליזה ולך, סופרת 'דבר' לענייני מפלגות

תשדיר הבחירות של 'רצ' במוצאי־שבת, שבו הופיע יוסי שריד ונימק את מניעי פרישתו מהמערך, גרר אמש התקפה חריפה מצד צבי ניר, המוצב במקום השלישי ברשימת המרכז שינוי, על שריד, ותגובה חריפה של שריד על אמנון רובינשטיין.

'יוסי שריד משקר במצח נחושה וזורה חול בעיניים', טוען ניר. לדבריו, 'טענתו של שריד, כי שבע מרורים במערך ולאחר מלחמת לבנון לא יכול היה לבלוע יותר, בשקר יסודה, שכן במערכת הבחירות של 1984 היה שריד מראשי ההסברה של המערך, וזה היה שנתיים אחרי מלחמת לבנון'.

'לא ברור מדוע תוקף אמנון רובינשטיין את אפי בעניין לאילו, ומה הוא קופץ', הגיב שריד על ההתקפה נגדו. 'ברור לגמרי שרובינשטיין הכתיב את הדברים למאדרחוא בשם צבי ניר, כי מי כרובינשטיין יודע שהוא צריך להיזהר כאשר מדברים על מלחמת לבנון, כי מי כמוהו זוכר את הצבעתו הנלהבת בעד המלחמה. מי שהתנהג אז כשפן, שלא יצייץ'.

מועמדי המערך נפגשו עם מפוטרי אליאנס

מועמדי המערך הצעירים סיירו בחדרה ונפגשו עם פועלי 'אליאנס' המפוטרים

במהלך ביקורם בחדרה נפגשו אתמול מועמדי המערך הצעירים לכנסת עם פועלי 'אליאנס' המפוטרים לשיחה ממושכת. יו"ר ועד העובדים, שפוטר, הציג בפני המועמדים את השתלשלות העניינים וביקש בשם המפוטרים לפעול להשגת פיצויי פיטורין כמתחייב מן החוק. מיכאל בר־זוהר, שניהל את הישיבה, הודיע שיעביר את הבקשה למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

בפגישה עם פעילים בעיר חדרה אמר יוסי ביילין, כי ההכרעה בבחירות הקרובות היא רק על נושא השלום, וכל הסכם שממשלת מערך תגיע אליו עם פרטנר ערבי יובא לאישור במשאל־עם. מיכה גולדמן אמר שיפעל בכנסת לקידום הגליל והנגב, שהם אזורים חיוניים ולא התנחלויות. רענן כהן אמר כי יפעל למען אמנה חברתית של דו־קיום בשלום בין ערבים ליהודים בישראל.

בעקבות הפגישה עם מפוטרי 'אליאנס' שלח אתמול אברום בורג מכתב למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ובו כתב: 'ביקרתי יחד עם חברי, מועמדי המפלגה, בעיר חדרה. שמענו את נציגי עובדי 'אליאנס'. טענותיהם קשות: המרירות אוכלת כל חלקה טובה. אני סמוך ובטוח כי בכל אלה אתה עוסק על־מנת להביא לגמר טוב את סוגיית הפיצויים.

'ברצוני להפנות את תשומת לבך לבעיה מרכזית שעלתה: עובדים דתיים טענו בפני, כי קיימת מדיניות פיטורים של שומרי־שבת, שאינם מוכנים לעבוד בשבת. אותם טענו בפני על סגירת פינת התפילה במפעל. אבקשך לבדוק את אמיתות הטענה, ובמידה שיש בה אמת, לדאוג מיד לתיקון המעוות, כי יש דברים בנשמת האומה העומדים מעל לכל סכסוך עבודה'.

תרגול קלפיות בפיקוד דרום

ועדות הקלפי הצבאיות של פיקוד הדרום תורגלו אתמול, בבית־החייל בבאר־שבע, לקראת הפעלתן ביום הבחירות לכנסת.

בעלי התפקידים בוועדות הקלפי של פיקוד הדרום זומנו ליום של תדרוך ותרגול פעולותיהם ביום הבחירות.

הטלוויזיה נערכת לליל הבחירות מ־10.00 בלילה ועד 8.00 בבוקר

מאת דניאל בן־שמעון, סופר 'דבר'

הטלוויזיה הישראלית נערכת בימים אלה למשדר המיוחד שייערך בליל הבחירות ב־1 בנובמבר. המשדר שיתחיל בשעה 10.00 בלילה, שעת סגירת הקלפיות, יימשך ברציפות עד למחרת ב־8:00 בבוקר.

עם פתיחת המשדר תובא תחזית הטלוויזיה, המבוצעת הפעם על־ידי ד"ר מינה צמח וד"ר יוחנן פרס, המייצגים את המכונים 'דחף' ו'מודיעין אזרחי', ואשר קיבלו אישור ועדת הבחירות המרכזית לעריכת התחזית והקמת קלפיות מדגם. 46 קלפיות מדגם יוקמו ברחבי הארץ, בסמוך לקלפיות האמת. קלפיות המדגם יינעלו בשעה 8:00 בערב. ראש הצוות בכל קלפי מדגמית יעביר את התוצאות באמצעות הטלפון ל־20 טלפניות בבנין הטלוויזיה.

מחשבים של 'מודיעין אזרחי' ו'דחף' בבנין הטלוויזיה יזינו בנתונים המדגמיים, וצוותים מיוחדים של החברות הללו יעסקו בעיבוד הנתונים.

במשך כל הלילה תעביר החברה הממשלתית למערכות 'מל"ם', את תוצאות האמת מהקלפיות לטלוויזיה. מחשב המל"ם יהיה מחובר למחשב י.ב.מ. אשר יפיק עבור הטלוויזיה גרפיקה אלקטרונית ממוחשבת לצורך המחשת התוצאות באמצעים ויזואליים, מהם גרפים, שרטוטים ועוד.

את משדר ליל הבחירות ינחה חיים יבין, העורך הוא חיים סגל, האחראי על הפקת המדגם, אליעזר יערי ומפיק המשדר כולו הוא יאיר שטרן. את התפאורה שתועמד באולפן הטלוויזיה בירושלים עיצב אמנון גדול.

נקודות השידור של הטלוויזיה יהיו פרושות במרכזי כל המפלגות הגדולות בתל אביב: במערך, בליכוד, 'תחייה', ר"צ ומפ"ל. כן תוקם נקודת שידור מהמגזר הערבי בנצרת. אולפן הטלוויזיה בתל־אביב ישמש כנקודת שידור שתארח את נציגי כל המפלגות הקטנות.

במהלך הערב והלילה ישודרו תחזיות ושידורים חיים, קטעי הומור של טוביה צפיר, פרקים מתוך הסדרה האנגלית 'כן, אדוני ראש הממשלה' ו'ביקור ראש'.

מטען בבי"ס רוגוזין בקרית־אתא; זה מעשה קונדס – אומר המנהל

בית־הספר פונה – ארבעה תלמידים ושלושה פועלים ערבים נעצרו

מעשה קונדס?

אחרי הפיצוץ בבית־הספר 'רוגוזין'. (צילום: אורי נבו)

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

מטען־חבלה מאולתר התפוצץ אתמול בבוקר בשטח ביה"ס התיכון 'רוגוזין' בקריית־אתא. איש לא נפגע ולא נגרמו נזקים, אולם המטען גרם לבהלה בבית הספר, ולפינוים המיידי של 1,800 תלמידיו.

המטען הונח מול דלת חדר המחשבים בקומת המקלט בבית הספר, והוא התפוצץ דקות אחדות אחרי השעה 8.00 בבוקר, כאשר תלמידים החלו ללמוד בחדר המחשבים. מפקד משטרת זבולון, סגן־ניצב לוי שרגא, אמר לסופר 'דבר', כי מי שהניח את המטען בקיא בהרכבה של חומרי חבלה, אך אינו 'מקצוען'. הוא נוטה לראות את הפיצוץ כאירוע פלילי, אולם אינו שולל אפשרות של פיגוע חבלני.

מיד לאחר קבלת ההודעה על הפיצוץ הוזעקו לבית הספר כוחות גדולים של משטרה ואנשי המשמר האזרחי בפיקודו של מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, סגנו, ניצב־משנה יעקב בורובסקי, וכן אנשי מעבדה של מרחב חיפה. השוטרים פינו במהירות את התלמידים מבית הספר וריכזו אותם בסמוך, מחשש להימצאותם של מטעני־חבלה נוספים. לאחר כשעה של סריקות חזרו התלמידים ללימודים.

מנהל בית הספר 'רוגוזין' אריה מיכאלוביץ' אמר בתגובה, כי להערכתו מדובר במעשה קונדס של תלמידים, נוכח גודלו של המטען. קשה לי להאמין שהמטען הונח על רקע חבלני, אמר.

המשטרה עצרה לחקירה ארבעה תלמידים בני 16 מכיתה י' בבית הספר, ושלושה ערבים, שעבדו בבניין בקרבת מקום.

לסופר 'דבר' נודע, כי שלושה מהתלמידים שנעצרו הושעו מלימודיהם בחודש שעבר, בגלל קטטה שפרצה עם תלמיד אחר. השלושה חזרו לספסל הלימודים רק לאחר חג הסוכות.

מנהל בית הספר ציין כי השלושה לא השמיעו כל איום לאחר השעייתם. השוטרים גילו את השלושה במקום מרוחק מהמקום בו רוכזו כל התלמידים. חוקרי המשטרה גבו במשך כמה שעות עדויות תלמידים, מורים ומנהל בית הספר.

מפקד משטרת זבולון טוען, כי זהו האירוע החמור ביותר שאירע בתוך מוסד חינוכי בשנים האחרונות במרחב חיפה.

תכנית מיוחדת - בלעדית לבנק המזרחי

איך אתה מעדיף להרוויח?

לפודי המניות הבנקאיות ולציבור הרחב

בנק המזרחי מציע עכשיו את חבילת האפשרויות הטובה ביותר לפודי המניות הבנקאיות ולציבור הרחב.
גם אם אינך לקוח של בנק המזרחי בוא לבחור באחד או יותר ממסלולי ההשקעה הבאים שיוצרו במיוחד לקראת פדיון המניות.
בכל אחד מהמסלולים אתה יכול רק להרוויח ולהנות מהטבות חד פעמיות, בלעדיות ומיוחדות.
אז איך אתה מעדיף להרוויח!

חסכון "צמוד דולר מדד"

בכל מקרה אתה מרוויח ובתנאים הטובים ביותר.
תכנית חסכון ל־3, 4.5 או 6 שנים המבטיחה לך את התשואה הגבוהה מבין האפשרויות הבאות: 1. הצמדה לדולר + ריבית בנק ישראל + תוספת ריבית מיוחדת של 1.65% לשנה (שהיה לטווח כ־8% כיום).
2. הצמדה למדד + ריבית של 2% לשנה לתקופה של 3 ו־4.5 שנים.
הצמדה למדד + ריבית של 3% לשנה לתקופה של 6 שנים.

חסכון "צמוד תשואה מדד"

ריבית גבוהה ביותר. אפשרות לשבירה אחרי 4 חודשים בריבית פריים ממוצעת.
בחסכון לשנתיים – ריבית של 5% לשנה + הצמדה למדד.
בחסכון ל־3 שנים – ריבית של 5.25% לשנה + הצמדה למדד.
בכל מקרה, תוכל לצאת מהתוכנית כבר בתום 4 חודשי חסכון ולהרוויח את ריבית הפריים הממוצעת.

קרנות נאמנות

הטבה מיוחדת – רכישה במחיר יסודי ללא שיעור הוספה.
כל קרנות הנאמנות של בנק המזרחי מוצעות לך עכשיו במחיר יסודי ללא כל שיעור הוספה.

קופות גמל

1/2% מענק חד־פעמי למפקידים בחודש אוקטובר. הפקדת ביניים לפקיים עם ריבית גבוהה ביותר של פריים + 4% שנתי.
כל הפקדה באוקטובר תזכה אותך במענק חד פעמי של 1/2%.
אם כבר הפקדת את מלוא הסכום המותר בקופות גמל בשנה זו, ואתה מעוניין להפקיד סכום נוסף בשנת המס הבאה (2/1/89), תהנה מהפקדת ביניים לפק"ם בריבית שיא של פריים + 4% שנתי.

תכל'ס בנק המזרחי

* נכון ליום הפרסום.

פוגל לוין בורדש

רגליים מרומניה

(ורדה צימרמן). – בשנה הקרובה יגיעו לישראל מופעי אופרה, מחול ומוסיקה מרומניה. על כך מסר אתמול המזכיר הראשון בשגרירות הרומנית בישראל מיהאי פאראצ'ב. הוא דיבר במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב לרגל בואה של להקת התיאטרון הרומנית 'סאנסה' שתעלה כאן את הרבין המוסיקלי 'סבוי סבוי'. (צילום: י.פ.פ.א.)

ראש האופוזיציה ביוון לביקור רשמי ביום ד'

מאת חיים ביאור, סופר 'דבר'

ראש מפלגת האופוזיציה הגדולה ביוון, קונסטנטין מיצוטקיס, יגיע מחרתיים לביקור רשמי שיימשך ארבעה ימים.

מיצוטקיס, מנהיג מפלגת 'הדמוקרטיה החדשה' המבית־ליברלית, ייפגש בירושלים עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס. יחד עמו יגיעו שני חברי פרלמנט ממפלגתו – אדריאס זאימיס, שכיהן בעבר כסגן שר הבטחון וסגן שר החוץ של יוון ואריסטוטלס פבלידיס, האחראי על ענייני הקהיליה האירופית במפלגה. לפמליה תצטרף בתו של מיצוטקיס, תיאודורה בקוסיאני, המנהלת את לשכתו של אביה. מיצוטקיס כיהן בעבר כשר החוץ וכשר האוצר כאשר מפלגתו היתה בשלטון בשנים 1974 – 1981.

האורח היווני מסר לנציג הדיפלומטי של ישראל באתונה, השגריר משה גלבוע, ולעיתונאים אחרים שאם מפלגתו תזכה בבחירות הצפויות ביוון ביוני 89, תכיר הממשלה בראשותו דה יורה בישראל. כיום מתנהלים היחסים בין שתי המדינות בדירוג נמוך של נציגויות דיפלומטיות.

מיצוטקיס נידון פעמיים למוות בעת הכיבוש הנאצי ביוון. גם משטר הקולונלים עצר אותו, אך הוא נמלט מכלאו.

הסחר ההדדי בין ישראל ליוון הגיע לשיא של 150 מיליון דולר בשנת '87.

אתמול בממשלה

שמיר סירב לדון על מפעל שטיחי שפירא וויצמן עזב הישיבה

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של 'דבר'

השר עזר וייצמן עזב אתמול במחאה את ישיבת הממשלה, לאחר שראש הממשלה, יצחק שמיר, לא נענה לבקשתו וסירב בכל תוקף לדון בנושא פיטוריהם של 450 עובדי מפעל השטיחים של אברהם שפירא באור־עקיבא.

וייצמן, בתיאום עם שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, ביקש להעלות את הנושא לדיון בישיבת הממשלה, באומרו שעל הממשלה לעזור למפעל, מאחר שהוא מקור הפרנסה היחיד כמעט של העיירה.

שמיר התנגד בכל תוקף להעביר את הנושא לדיון בממשלה והורה לוייצמן לשבת. 'אני לא אשב', אמר וייצמן ויצא את חדר הישיבות. הוא נסע למפעל ונפגש עם ראשי ועד העובדים, ראש המועצה ומזכיר מועצת הפועלים, מהם שמע על בעיית המפעל.

מפקדת יוניפי"ל פנתה לספק החיסון לאנשיה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

מפקדת יוניפי"ל בדרום לבנון העבירה למשרד הבריאות בקשה לקבל את התרכיב המחולש של חיסון הפוליו, כדי לחסן את כל חיילי או"ם המשרתים בדרום לבנון – כ־6,000 במספרם.

בשלב זה אישר משרד הבריאות לחסן רק כמה מאות מחיילי יוניפי"ל בעיקר אלה המתגוררים בנהריה. החיסון נעשה באמצעות קופת־חולים.

הבקשה לחסן את כל חיילי יוניפי"ל נומקה בכך, שבין החיילים קיימת תחלופה בתפקידים, ורבים מהם יגיעו במהלך שירותם בלבנון גם לישראל. נראה, כי משרד הבריאות יאשר בסופו של דבר את הבקשה וימכור את החיסון לאנשי יוניפי"ל.

צה"ל אסר על הבדווים יריות השמחה בחגיגות

מאת שמעון ויים, סופר 'דבר' בצפון

מפקדת פיקוד צפון של צה"ל הורתה לנכבדי הכפרים הבדווים בגליל ובעמק לחדול לאלתר משימוש בנשק הם לירידות שמחה בעת שמחות ופנטסיות הנהוגות בכפרים. ההוראה ניתנה, בעקבות ריבוי השימוש בכלי־נשק אישיים של חיילים בדווים, המשרתים בצה"ל, בעת חופשותיהם בכפריהם.

מפקד פיקוד צפון של צה"ל, אל"מ דני יסלביץ', זימן אליו בסוף השבוע את כל נכבדי הכפרים ומאהלי הבדווים בצפון והזהיר אותם, כי פיקוד הצפון החליט לנקוט יד קשה נגד חיילי קבע וסדיר בדווים המשרתים בצה"ל, אם יתפסו כשהם משתמשים בכלי־נשקם האישיים בעת שמחות בכפריהם.

יסלביץ' אמר, כי על־רקע המצב הבטחוני באיזור האינתיפאדה, גורמים היריות בכפרים הבדווים לבהלה גדולה בקרב תושבים בישובים יהודיים האחרים באיזור ובכמה מקרים נוצרה פאניקה ותושבים מיהרו להתקשר לגורמי הבטחון ולדווח על פיגועים בטחוניים.

נודע, כי אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד הורה לודיח מצה"ל גשש ותיק של יחידה, המשרתת בגבול הצפון, שנתפס כשהוא יורה באוויר בכפרו בעת שמחה בניגוד להוראות.

מכذا من الاصل

מיליארד טסו בחברות הסדירות ב־87; הערכה: פי שניים עד סוף המאה

מאת אריה ארד

במספרם של נוסעי חברות־התעופה הסדירות ברחבי העולם הגיע אשתקד ל־1.04 מיליארד. 12 אחוז מבכלל 171 החברות הובילו 40 אחוז מהנוסעים. השנה צפוי גידול של שנה אחוזים ובמספר הנוסעים יגיע ל־1.1 מיליארד. מצפים שעד סוף המאה יגיע מספרם לשני מיליארד.

"אל על" אינה נכללת בדירוג 20 החברות הגדולות בעולם ונתח־השוק שלה מגיע רק לכדי 16 מאיות האחוז. אולם היא החברה ה־18 בקו הטרנס־אטלנטי עם נתח־שוק של 1.6 אחוזים ובהובלת המטענים הטרנס־אטלנטית היא תופסת את המקום התשיעי עם נתח־שוק של 3.8 אחוזים. "אל על" עלולה לרדת בדירוג הקנה, מפני שבמקביל לגידול העולמי בתנועת ירידה של כשבעה אחוזים בקו הישראלי, שבו יש לה נתח־שוק של 50 אחוז.

את המקומות הראשונים בעולם תופסות החברות האמריקאיות הענקיות, המובילות 21.5 אחוז מהנוסעים. "אמריקן" הוביל 59 מיליון נוסעים ונתח־השוק שלה הגיע ל־5.7 אחוזים. שניה היא "יונייטד" — 55 מיליון (5.32%), שלישית "איסטרן" — 45 מיליון (4.31%), רביעית "קונטיננטל" — 39 מיליון (3.8%) והחמישית "טי־וו־איי." שהובילה 25 מיליון נוסעים ותפסה נתח של 2.4 אחוזים מהשוק. "פאן אמריקן", הנתונה בקשיים מתמשכים, תופסת רק את המקום התשיעי, למרות שהיא הראשונה בקו הטרנס־אטלנטי. הדבר נובע כנראה מכך שהיא מכרה את הקו הפסיפי שלה במאבק להיחלץ מקשייה.

"בריטיש איירוויז" היא החברה האירופית הגדולה ביותר וניצבת במקום השישי עם 19 מיליון נוסעים ועם נתח־שוק של 1.83 אחוזים. "לופטהנזה" היא החברה האירופית השניה בגודלה, אולם היא תופסת רק את המקום השמיני עם 17 מיליון נוסעים ונתח־שוק של 1.63 אחוז. את המקום השביעי תופסת "ג'פאן איירליינס", הגדולה בין החברות הלא־אמריקאיות והלא־אירופיות, עם 18 מיליון נוסעים ונתח־שוק של 1.72 אחוזים.

באורח מפתיע מגלים הנתונים כי גם "אליטליה" (מקום עשירי) וגם "איבריה" (מקום 11), הנחשבות לחברות "קטנות", מקדימות את "איר פראנס", הנחשבת לאחת הגדולות באירופה והתופסת רק את המקום ה־12. "סוויסאיר", הנחשבת לטובה שבין חברות התעופה, ניצבת במקום ה־20 עם 6.8 מיליון נוסעים ונתח־שוק של 0.66 אחוזים. מקרב חברות התעופה הערביות יש לציין רק החברה הסעודית, שהובילה 10 מיליון נוסעים וזכתה בנתח־שוק של 0.99%. היא תופסת את המקום ה־16.

בקו הטרנס־אטלנטי, הנחשב עד היום לקו היוקרתי ביותר, הובילו אשתקד החברות הסדירות 24 מיליון נוסעים והוא מהווה רק 2.3 אחוזים מהשוק העולמי. 6.5 אחוזים מהחברות הובילו 66 אחוז מהנוסעים. בקו זה קיימת התחרות הקשה ביותר ופועלות בו הרבה מאד חברות־שכר וחברות סדירות, שאינן מאוגדות ביאט"א ואינן מרות למשמעתה.

למרות יוקרתו של הקו הטרנס־אטלנטי, הקו המתפתח במהירות הרבה ביותר כיום הוא הקו למזרח הרחוק. בקו זה שלושה נתיבים עיקריים: הנתיב הוותיק העובר בשמי מדינות ערב, הנתיב בשמי הקוטב הצפוני, שהתפתח בעשור האחרון, והנתיב בשמי ברה"מ, המתפתח במהירות בשנים האחרונות, מאז גילו הסובייטים איזו הכנסה גדולה הם יכולים להפיק מדמי־המעבר.

גם בקו הטרנס־אטלנטי ניצבות בראש החברות האמריקאיות: "פאן אמריקן" 13.93% ו"טי־וו־איי." 12.32%. "בריטיש איירוויז" ניצבת במקום השלישי — 10%, "לופטהנזה" במקום הרביעי — 7.08% והחברה ההולנדית "ק.ל.מ." במקום החמישי — 5.48%. את המקום השישי שוב תופסת חברה אמריקאית, "אמריקן" — 4.09%. יוקרתה של "איר פראנס" בא לה מכך, שהיא ניצבת בטבלת מובילים זו במקום השביעי עם נתח־שוק של 3.6%, בעוד ש"אליטליה" ו"איבריה" אינן מדורגות בין 10 הראשונות. במקום השמיני ניצבת "איר קנדה" — 3.46% אחוז, במקום התשיעי שוב אמריקאית, "נורתווסט" עם 3.08% ובמקום העשירי "סוויסאיר" עם 2.86%.

שוק המטענים הטרנס־אטלנטי הגיע אשתקד ל־1.3 מיליון טונה. 5.85 אחוזים מהחברות הובילו 71 אחוז מהמטענים. "לופטהנזה" תופסת בו את המקום הראשון עם נתח־שוק של 14.71%. במקום השני ניצבת "איר פראנס" — 11.99%, במקום השלישי "ק.ל.מ." — 9.75%, במקום הרביעי "פאן אמריקן" — 7%, במקום החמישי "בריטיש איירוויז", המפגרת בתחום זה בהשוואה לחברות אירופיות אחרות — 6.77%, במקום הששי "אליטליה" — 4.79%, במקום השביעי "איר קנדה" — 4.44%, במקום השמיני "טי־וו־איי." — 4.09%, במקום התשיעי "אל על" — 3.8% ובמקום העשירי "סוויסאיר" — 3.4%.

תערוכת האנרגיה „הוט 88" — היום

כ־70 מציגים ישתתפו בתערוכת „הוט 88", התערוכה ה־6 לאנרגיה, הנפתחת היום בגני התערוכה בתל־אביב והמסתיימת ב־13 בחודש. בארגון „צוות שטיר". יוצגו מערכות חימום לחורף, מיזוג אוויר ואוורור.

„מגדל" מציעה בונוס למבוטח זהיר

מאת דן שלום

חברת הביטוח „מגדל" תפעיל החל מהשבוע הבא תוכנית לביטוח רכב הנותנת עדיפות ניכרת לנהגים שאינם מרבים בהגשת תביעות.

התכנית, „מוטב", מציעה לבעלי רכב שגילו עד חמש שנים מענק והחזר פרמיות ששולמו בשל העדר תביעות במשך שלוש שנים של עד 30 אחוז מערך כלי הרכב כפי שהיה ביום הוצאת הביטוח. התוכנית היא לתקופת מינימום של שלוש שנים.

כידוע ניתנות הנחות העדר תביעות למבוטח כחלק מתשלום הפרמיה. המטרה שהציבה לעצמה „מגדל" היתה לתת אפשרות לסוכן ביטוח להציע לנהג זהיר בונוס ריאלי. תוכנית זו כדאית ל־85 אחוז ממבוטחים שיש להם רכב שגילו עד חמש שנים. קבוצה זו כוללת כ־250,000 מבוטחים — כ־45 אחוז ממבוטחים בביטוח מקיף בישראל.

יוסי הראל, מנהל השיווק בביטוח אלמנטרי ב„מגדל", טוען כי התוכנית כדאית למבוטח שלא הגיש תביעות בעבר ולא קיבל גמול נאות. כ־20־25 אחוז מכלל המבוטחים בארץ, על פי נסיון העבר, לא הגישו תביעות בשלוש השנים עד עתה. היקף החיסכון בתוכנית „מוטב" יכול להגיע עד 150 אחוז מערך הפרמיה כשהפרמיה ב„מוטב" גבוהה יותר מאשר הפרמיה הרגילה, אך היא קבועה לאורך כל התקופה לפחות שלוש שנים. וההחזר מגיע כאמור ל־30 אחוז למבוטח שלא הגיש כלל תביעות. מי שהגיש תביעות, יושפע הבונוס בהתאם.

זכאי לחופי: אם זה היה תלוי בי"...

מאת אריה ארד

מנכ"ל "מקורות" יחזקאל זכאי הגיב על הצעת מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי לאחד את שתי החברות באומרו: "אם זה היה תלוי בי, הייתי מסכים. גם העובדים, שלא שאלתי אותם עדיין, היו בוודאי מסכימים, כיוון שאז תנאי השכר, כולל חשמל חינם, יהיו אחידים לכולם".

זכאי מבקש מועדת הכספים של הכנסת לדון בגובה תעריף החשמל לשאיבת מים. בפנייתו ליו"ר הוועדה כותב זכאי כי ההוצאות על חשמל מהוות מחצית מעלות המים וכי צריכת החשמל להספקת מים מהווה 20 אחוז מכלל תפוקת החשמל. הוא מציין, כי במשך שנים רבות היה תעריף חשמל מיוחד לצרכי הספקת המים, שכן "מקורות" היא צרכן גדול שבאמצעותו מווסתת חברת החשמל את תפעול מערכותיה. "לדעתנו אין כל הצדקה, שתעריף החשמל לשאיבת מים ייקבע על בסיס שערוך לפי חוק המס האינפלציוני".

זכאי קורא לחופי לנהל מו"מ על תעריף החשמל לשאיבת מים כדי ששתי החברות יבואו עם עמדה משותפת לוועדת הכספים.

4 מיליון דולר הושקעו בהקמת חברת „רשף"

ארבעה מיליון דולר הושקעו באחרונה בהקמת חברת „רשף" לייצור טכנולוגיות צבאיות מתקדמות. רוב ההשקעה — בתכנות, במחקר ובפיתוח וכן בקווי הייצור — הוא על ידי קבוצות משקיעים מארה"ב המאורגנים במסגרת חברת „פסלקס" בלוס אנג'לס. בראשה עורך־הדין היהודי ואיש העסקים ריצ'רד סמואל, שהוא גם יו"ר מועצת המנהלים של „רשף". המנכ"ל הוא יורם ארון.

2.5 מיליון דולר, מתוך כלל ההשקעה, הופנו לתכנון, למחקר ולפיתוח ו־1.5 מיליון דולר הושקעו בייצור במפעל שייחנך בעוד 10 ימים בשדרות בהשתתפות שר הביטחון יצחק רבין.

כיום עובדים בחברה 110 איש ובתוך חצי שנה יגיע מספרם ל־150. רוב מכירות הן בשוק הבינלאומי. החברה החלה לייצר במחצית 1987 והגיעה להיקף של 1.7 מיליון דולר. ב־1988 יגיעו מכירותיה ל־4.5 מיליון דולר וב־1989 הן מתוכננות ל־7 מיליון דולר. לפי התחזית יגדלו המכירות ב־40 אחוז כל שנה.

נמשכות עליות השערים במניות

• הבנקים ממשיכים לשווק את תוכניות החיסכון למחזור המניות הבנקאיות • בבוקר נרשמו היצעים כבדים למניות קונצרן כלל, זהות המוכר אינה ידועה • היצעים לבנקאיות שבהסדר נקלטו במהירות רבה ללא שינוי בשער • מאבק השליטה בחברת ישרס עשוי להסתיים בנצחונו של ניסים קידר • מרבית מומחי הבורסה מייעצים לגוון את תיקי ההשקעות גם ב־15% לערך במניות איכותיות בעלות בסיס כלכלי ומחזורות • במערכת הבנקאית ובבורסה חוששים מהמשך הקשיים בחברת סופר • הריבית השקלית למפקידים מצויה במגמת ירידה, עליה בדולר השחור 1.85 • היציאות הכספיות בקרנות הנאמנות הסולידיות נמשכות • מתחדשות השמועות על מציאת נפט ומניות מקור הנפט צפויות לעלות

מאת שמואל רוזנבלום

המגמה החיובית בשוק המניות נמשכה גם אתמול ואף התחזקה במהלך המסחר השוטף. בבוקר נרשמו היצעים כבדים יחסית שבלטו בעיקר במניות קונצרן כלל, קליטה מהירה של ההיצעים סימלה מהפך במסחר והביאה לעליות שערים. בבורסה טוענים המקורבים כי ההערכות לפיחות סמוך למועד הבחירות מחייבות שינויים במבנה תיק ההשקעות הצריך לכלול עד 15% לפחות במניות נבחרות. היציאות הכספיות בקרנות הסולידיות מתגברות בהדרגה ומחייבות את הקרנות להתכסות בסחורה ספק אטרקטיבית.

במסחר במניות הבנקים שבהסדר נרשמו כדרך כלל היצעים שנקלטו במהירות ללא שינוי. במניות המשתנים בלטו עליות באות בים המלח ואלרון +5%, פטרוכימיים +2.5%, חברה לישראל +3%, הכשרת הישוב והסנה +2%, נייר חדרה ובינלאומי +1.5%. מחזור כספי נאה נרשם במניות דלק +0.5%. התמורה הכספית הכוללת במשתנים הסתכמה כ־1.76 מיליון שקל, גידול קל בהשוואה לימי המסחר הקודמים. מדד המשתנים הממוצע עלה ב־1.58 ועמד אתמול על 80.48. במניות ההופשיות בלטה מגמה חיובית באלקטרה 5 +6.3%, ציקלון +10%, קרור +5.1%, רים +6.7%, מגור אופציה +12.5%, גיבור 5% ומן קנים בלבד. ירידות שערים חדות נרשמו בגל 5 −10%, רבבאר 1 −9%, אמישר −9.9%, עיט 1 −9.8%, יישום −5.6%, מקר −8.6%. ההידרדרות במניות דובק נמשכה גם אתמול −10%, כאשר אין גורם בבורסה המתעניין בגודל המסחר במניות החברה. גם במניות ישרס נרשמה ירידה של 7.9% אולי בשל הרגיעה המסתמנת במאבקי השליטה בחברה. ירידות תלולות בלטו באררים −9.9% לאחר שהמניה טופלה באחרונה ובמלונות דן −8.6% תוך המשך סחירות ירודה. פעילות ספקולטיבית מתמקדת במניות ורדינון +15%.

סופר — פריצת חובות

חברת הטקסטיל סופר שמניותיה נסחרות בבורסה נקלעה ככל הידוע לקשיים עקב צבירת הפסדים כבדים בשנתיים האחרונות. ההון העצמי של סופר מסתכם ב־2.3 מיליון שקל בלבד לאחר שבמחצית 1988 הפסידה סופר כ־2.9 מיליון שקל לערך. אם סופר תמשיך להפסיד במחצית השניה של 1988, דבר שצפוי כנראה, עלול ההון העצמי לרדת בשיעור נוסף. בבורסה עוד לא נערכו כיאות מול הפסדי סופר, הנהלת הבורסה תצטרך בעתיד לדון בהעברת מניות סופר למסחר ברשימה המקבילה שכן החברה אינה עומדת כיום בקריטריונים המינימליים של הון עצמי. מצבה של סופר משקף בבירור את המצב העגום אליו נקלעו מרבית חברות הטקסטיל בגין הקפאת שער החליפין, מימון יקר ועליה בשכר העבודה.

קונצרן כלל — היצעים יזומים?

במסחר בשלב המר"צ בבוקר נרשמו היצעים כבדים במיוחד למניות קונצרן כלל והם בלטו במיוחד בכלל תעשיות. בעוד שבמניות המשתנים האחרות הופיעו ביקושים נראו חלק מההיצעים במניות כלל כיזומים. ככל הנראה סרה אתמול גורם בורסאי גדול להוריד בלירדר היצעים כבדים ללא הגיון כלכלי ברור. מניות כלל תעשיות וכלל ישראל נסחרות כיום במחירי שפל חסרי תקדים, גם אם נניח שהחברות אלה יפסידו במאזן למחצית השניה של 1988. זהות המוכר הגדול אינה ידועה, קשה להניח שקונצרן כלל בעצמו מכר את המניות במחירים הנוכחיים אף שבכלל מאמינים כי השפל במשק ובבורסה עלול להעמיק. בבורסה טענו המקורבים כי המוכר הוא [illegible] להאמין שבנהול תיקים בידי „ספר" אתמול כמות סחורה [illegible] במניות כלל. [illegible]

ההיצעים לא הבהיל אתמול את מקורבי הבורסה שמיהרו לקלוט את מרבית ההיצעים ללא שינוי בשער.

דולר שחור — מגמת רכישות

בשוק השחור נרשמה בשבוע האחרון פעילות מוגברת של רכישת דולרים מצד אנשים פרטיים המבקשים להתכסות בדולרים אל מול החששות לביצוע פיחות סמוך למועד הבחירות. ההתעניינות בדולר השחור גרמה לשערו לעלות עד 1.84—1.85. במטבעות האירופיים נרשמת התעניינות מועטה למדי, רכישות קלות מתבצעות בעיקר במרק הגרמני. סוחרים וקונים חוששים באחרונה מזיופי דולרים באיכות גבוהה שכן בחודש האחרון התפרסמו ידיעות בנוגע למציאת דולרים מזויפים. פעילים בשוק השחור מעריכים כי תהליך רכישות מטבע חוץ בשוק השחור עשוי לגבור.

סמנכ"ל הבינלאומי — יעוץ למשקיע

שלמה רוזמן סמנכ"ל בכיר בבנק הבינלאומי חיבר עבורנו סדרת המלצות להשקעה לקראת פדיון הבנקאיות שבהסדר. לפנינו עיקר המלצותיו:

המשקיע המחזיק במניות בנקאיות לפדיון ב־31 לאוקטובר 88 או המשקיע שיש לו כספים פנויים האי מתחבט בשאלה — מה לעשות בכספי? התשובה טמונה בבחינה מדוקדקת של סך כל נכסיו הפיננסיים והתחייבויותיו של המשקיע.

למשקיע המתלבט והנבוך נציע לחפש מענה ב„סל" של פתרונות, הנותן לו בהרכב מסוים תשואה גבוהה, נזילות סבירה ופוטנציאל לניצול הזדמנויות בשוק ההון תוך „הגנה" מסוימת מפני מצבי אי ודאות.

תוכניות חיסכון צמודות למדד לתקופה של שנתיים ושלוש הן בהחלט מרכיב מרכזי בסל ההשקעות המוצע. התשואות המוצעות כיום בתוכניות החיסכון (כ־5% לשנה) גבוהות משמעותית מהתשואה המוצעת בהשקעה ישירה באג"ח ממשלתיות בבורסה (כ־2% לשנה נטו לתקופה מקבילה).

תוכניות חיסכון מסוג בריזה המבטיחות למשקיע את הגבוה שבין הצמדה למדד או הצמדה לדולר נותנות מענה מכיר לחושש מפיחותים בשנתיים־שלוש הקרובות, והמעריך ששיעור הפיחות בעתיד „יתקן" פערים שנוצרו בין עליית המדד לשינוי שער החליפין מאז יולי 1985.

תוכניות הבריזה לשלוש שנים נותנות למשקיע תשואה של כ־8% בנתיב הדולרי ותשואה של כ־2.5% בנתיב המדדי. המשקיע משלם „פרמיה" קטנה בהשוואה לתשואה בתוכניות חיסכון צמודות מדד, אך מקבל במקביל הגנה מפני שינויים משמעותיים בשער החליפין במרוצת שלוש השנים הקרובות. אגב, תוכניות אלו עדיפות בהשוואה להצעת האוצר הן בנתיב המדדי והן בנתיב הדולרי למעט שיקולי נזילות.

למשקיע המעוניין בנזילות נציע להפקיד סכום מסויים בפיקדון שקלי קצר מועד לתקופה של עד שישה חודשים. כך למשל ב„פק"מ משופר" של הבינלאומי נהנה המשקיע מתשואה קבועה מובטחת והצמדה לריבית המכרז השבועי של בנק ישראל. בתנאי אי־ודאות ו„התייבשות" אפשרית של מקורות בשוק הכספים, המשקיע יצא נשכר.

המשקיע, הצופה התאוששות בבורסה לניירות ערך עשוי למצוא פתרון מתאים בהשקעת נתח מכספו על פי רמת הסיכון שירצה ליטול, בניירות ערך על בסיס כלכלי מוצק, אם במישרין אם באמצעות קרנות הנאמנות המציעות למשקיע הגנה בשיעור הוספה מוקטן.

[illegible] הבנקים מתחרים [illegible] זו התקופה המתאימה לבדיקה מחודשת של תיק ההשקעות והתאמתו לאפשרויות השונות. [illegible]

שערי מטבע חוץ ביום 9.10.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.60	1.67	1.60	1.67	1.60	1.67	1.6278	1.6483	1.6269	1.6471	1.7073	1.7288	1.6376
1 מארק גרמני	0.86	0.89	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8721	0.8830	0.8723	0.8832	0.6278	0.6483	0.8780
1 ליש"ט	2.71	2.83	2.71	2.84	2.71	2.84	2.7616	2.7962	2.7551	2.7894	2.7608	2.7955	2.7757
1 פרנק צרפתי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2562	0.2595	0.2561	0.2593	0.2560	0.2592	0.2576
100 ינים יפאניים	1.20	1.23	1.20	1.25	1.20	1.26	1.2193	1.2346	1.2193	1.2346	1.2202	1.2356	1.2263
1 גולדן הולנדי	0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7742	0.7839	0.7732	0.7829	0.7736	0.7834	0.7787
1 פרנק שוויצרי	1.01	1.06	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0286	1.0415	1.0290	1.0418	1.0296	1.0425	1.0348
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2547	0.2579	0.2546	0.2578	0.2549	0.2581	0.2563
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2356	0.2386	0.2356	0.2386	0.2356	0.2386	0.2372
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2269	0.2297	0.2270	0.2298	0.2270	0.2299	0.2282
1 מארק פיני	0.36	0.38	0.38	0.38	0.36	0.38	0.3701	0.3748	0.3699	0.3745	0.3700	0.3747	0.3724
1 דולר קנדי	1.32	1.38	1.32	1.39	1.32	1.38	1.3453	1.3621	1.3467	1.3635	1.3431	1.3599	1.3531
1 דולר אוסטרלי	1.27	1.34	1.25	1.35	1.26	1.35	1.2974	1.3136	1.2970	1.3132	1.3001	1.3165	1.3056
1 ראנד דרא"פ	0.42	0.50	0.39	0.54	0.41	0.58	0.6527	0.6609	0.6522	0.6604	0.6614	0.6532	0.6566
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.42	0.40	0.43	0.40	0.42	0.4115	0.4166	0.4160	0.4212	0.4166	0.4218	0.4187
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2412	1.2567	1.2404	1.2559	1.2407	1.2563	1.2484
1000 לירטות איטלקיות	1.15	1.21	1.15	1.22	1.15	1.24	1.1711	1.1858	1.1708	1.1854	1.1711	1.1858	1.1772
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8101	1.8328	1.8074	1.8300	—	—	1.8211
1 דינר ירדני	3.81	4.05	3.87	4.11	—	—	—	—	—	—	—	—	3.9630
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0417
1 לירה מצרית	0.66	0.70	0.62	0.66	0.64	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6878

שערי מניות

בנקים מסחריים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
שאינם בהסדר ההצמדה					
ארה"ב ש	30000	25.0	−400	−1.3	−7.0
סנפות 1	— הפסקת מסחר —				
סנפות 5	— הפסקת מסחר —				
כללי לא בהסדר 1	14670	102	+20	+.1	+61.0
בהסדר הצמדה ל־88					
אדנים מ"ד ל־88	117350	489			−483
אדנים ב' ל־88	116700	46.0			−36.0
אדנים בב"א ל־88	703500	2.0			+8.0
איגוד 1 ל־88	87280	541			−404
דיסקונט כ' ל־88	149503	40.0			−19.0
דיסקונט א' ל־88	149600	179			+99.0
דיסקונט שה ב־88	17127	13.0			+65.0
מזרחי ש' ל־88	48280	2662	−50	−.1	−2639
מזרחי ב' ל־88	48310	22.0	+100	+.2	+2.0
הפועלים מבב ל־88	102993	1.0	+1433	+1.4	+1.0
הפועלים ש' ל־88	79558	1282			−894
הפועלים ב' ל־88	79555	45.0	+25		+72.0
כללי א' ל־88	203000	18.0	−666	−.3	−164
כללי שה ל־88	6460	200	+40	+.6	+523
כללי פסק ל־88	50689	5911			−3388
כלל 111 ל־88	17380	256	−50	−.3	−314
כנון ומר 1 ל־88	67083	7.0			+5.0
כנון ומר 5 ל־88	33750	33.0			+126
בהסדר הצמדה ל־89					
אדנים כ"ד ל־89	149150	187			+74.0
אדנים ב' ל־89	— לא נסחר —				
אדנים בב"א ל־89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל־89	111600	54.0	−2500	−2.2	−90.0
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	192400	27.0	+1900	+1.0	+22.0
מזרחי ב' ל־89	61580	514			−314
מזרחי ש' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	101130	774	−600	−.6	−923
הפועלים ב' ל־89	101300	17.0	−1500	−1.5	−21.0
כללי א' ל־89	258000	7.0	−2000	−.8	−21.0
כללי פסק ל־89	64500	981			−1112

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אדנים 0.1	32501	93.0	+500	+1.6	+98.0
לאומי למשכנתאות ש	12420	86.0			−48.0
לאומי למשכנתאות ב	12575	10.0	+125	+1.0	+5.0
[illegible] 1	201*	2392	+5	+2.6	+4569
* ביצוע חלקי 79.70%					
[illegible] א	106.5	3986			+24643
[illegible] ב	98.0	108710			−27110
[illegible] 1	2650	1.0			−1.0
[illegible] 1	4510				
[illegible] 1	16000				−60.0
[illegible]	7390	28.0	−40	+.5	+42.0
[illegible]	26000				−42.0
[illegible]	24300	50.0	−130	−.5	−80.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible] א ש	17400	127	−550	−3.1	−127
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible] 5.0	650	1221	−30	−4.4	−1772
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible] 0.1	15450	7.0	+150	+1.0	+10.0
[illegible] 0.5	15220	11.0	+160	+1.1	+119

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
איילון בטוח 1	93.5	1000	−4.5	−4.6	−1000
איילון ביטוח 1	99.5	1.0			−1.0
[illegible] 1	923	28.0	−1	−.1	−28.0
[illegible] 1	349	300	−10	−2.8	−300
[illegible] 1	143.0	750	+6.0	+4.4	+750
[illegible] אפ 2	212 תב		+12	+6.0	+1000
[illegible]	116.5				+20000
[illegible]	153.5	27332			+3976
[illegible]	129.0	31753			+936
[illegible] 2	116.5	28150	+2.5	+2.2	+22514
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	5940		−20	−.3	−129
[illegible] 5	5200	100			−33.0
[illegible] 1	257	3745	−2	−.8	−3745
[illegible] א	41.0	9700			−20700
[illegible]	105.5	26111			+30889
[illegible] 1	760	330	+30	+4.1	+495
[illegible] 5	653	200			−200
[illegible]	155.0	2000			−2000
[illegible] 1	1104	560			−60.0
[illegible] 1	205	2000			−1040
[illegible] 1	1460 תב	58.0	−139	−8.7	−121
[illegible] 5	766	207	−20	−2.5	−207

מסחר ושרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
מסחר					
אינטרטאמא 1	690	481	−1	−.1	−481
אינטרטאמא 5	599	2221			−661
מאיר עזרא 1	312	1300	+10	+3.5	+730
מאיר עזרא אפ 2	90.5 תב		+6.5	+7.7	+7720
כלל סחר אפ ר	135.0	11683			−5316
כלל סחר אפ 2	132.0				
קרסל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 1	12400	5.0	−500	−3.9	−5.0
רפק 5	12510				
שופר־סל א' 0.02	982	4109			−1917
שופר־סל אפ ר	3290	364	+60	+1.9	+45.0
שופר־סל אגה א	118.5	17554			−12108
שרותים					
אמונא 1	318	3000	−1	−.3	−6500
סנפות הספקה 1	288	19487			+11880
סנפות הספקה 5	142.5	25389			−8924
סנפות הספקה אפ	101.0	18971			−3494
סנפות הספקה אגה	104.0	10060			+15856
קידר הספקה 1	515	2387	+25	+5.1	+3251
קידר הספקה 10	194.0	26325	+1.5	+.8	+11392
כוכבי קרינה 1	950	285	+25	+2.7	+287
כוכבי קרינה 5	632*	821	+9	+1.4	+299
* ביצוע חלקי 87.30%					
מלונות ושרותי תיירות					
גלי זהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
גני הדר 1	87.0	5550	−1.0	−1.1	−5530
גני הדר אפ 1	33.9 תב	7000	+2.3	+7.3	+13000
מלונות דן 1	1065 תב	150	−100	−8.6	−150
מלונות דן 5	816	500	−8	−1.0	−500
חוף האלמוג 0.1	7320				−3.0
מלונות ירדן 1.0	1651	2.0	+26	+1.6	+48.0
ים סוף 1	259	9603			−8003
ים־סוף אפ 1	174.5	3174			−1748
מחשבים ושרותי מחשב					
ת.י.ל. 1	126.0	400	+1.0	+.8	+1700
ת.י.ל. אפ ב	27.7	20550	−.3	−1.1	−16237
ת.י.ל. אגה א	106.5				
[illegible] 1	4900	110	+200	+4.3	+110
[illegible] 1	1938	1.0			−1.0
[illegible] 5	900	1.0			−1.0
[illegible] 1	790	1349			−411
[illegible] 5	245	1000	−4	−1.6	−710
[illegible] אפ 2	300	469	−12	−3.8	−230
תים מחשבים 1	518	576			−384

מקרקעין ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
נדלן בינוי ופיתוח					
אזורים אפ 1	300	2999	−8	−2.6	−3762
אזורים אגה 3	144.0	25000	+1.0	+.7	+57008
אילן מילר 1	55.0	32630			−50630
אילן מילר אפ	24.0	29908	−.9	−3.6	−33103
אל־רוב 1	325	4186	+14	+4.5	+10186
אפריקה 0.1	32000	23.0			−23.0
אפריקה אפ 5	10650	80.0			+44.0
[illegible] 1	328 תב	2658	−36	−9.9	−7700
[illegible]	2600	135			−35.0
[illegible]	1960	100			+30.0
[illegible]	2420	40.0	−48	−1.9	−40.0
[illegible]	2100				
[illegible]	4410				−100
[illegible]	182.5				
[illegible]	113.0				+1998
[illegible]	1405	650	+45	+4.1	+650
[illegible] 1.0	— לא נסחר —				
[illegible] 5.0	— לא נסחר —				
[illegible] 0.1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אפ 1	60.0	8501	−5	−8	−5856
[illegible] 1	3735	240			−137
[illegible] 5	3460	495			−380
הכשרת ישוב אפ 7	86.0	26608	+2.0	+2.4	+28197
הכשרת ישוב אפ 8	78.0	15309	+1.0	+1.3	+17046
הכשרת ישוב אפ 9	98.0*	814	+1.0	+1.0	+586
* ביצוע חלקי 58.00%					
[illegible] 1	67.0	25824	−1.0	−1.5	−19077
[illegible] 1	19.1	213700			+75700
[illegible] א	106.5	7840			+43960
ישפרו 1	3666	155	+36	+1.0	+147
ישראלום 1	1102	300	−18	−1.6	−300
ישרס 1	25500 תב	344	−2200	−7.9	−457
כנה פיתוח 1	5730	8.0			−8.0
[illegible]	4401	32.0			−18.0
[illegible]	1395	396	−25	−1.8	−785
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1.0	507	2002	+19	+3.0	+802
[illegible]	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	845	235	+11	+1.3	+285
[illegible]	164.0				
[illegible]	108.0				
[illegible]	63.0	2840			−2840
[illegible]	37.8	17914			+2395
[illegible]		67389			+25686
[illegible] 2	13.7*	6599	−8	−5.5	−15260
* ביצוע חלקי 60.80%					
[illegible]	13.8	13721	−1.1	−7.4	−89324
[illegible] 1	78.0	24510			+13790
[illegible] 0.5	1550	226			−383
נכסי אזורים 1	154.5	1149			−4149
נכסי אזורים אפ	39.1	7913	+.7	+1.8	+6659
נכסי אזורים אגה	96.5	34802			+49510
סהר החזקות 1.0	431				−2.0
סהר 1	1427				
קיסריה 1	2585	2575	−26	−1.0	−2445
קיסריה 5	1071	100			−100
רגובין 1	170.0*	2000	−7.0	−4.0	−5400
* ביצוע חלקי 83.30%					
רגובין 5	114.0				
רגובין אפ 2	355				−100
רגובין אגה א	134.5				−2397
חקלאות					
סטר הדר 0.1	3361	100	+60	+1.8	+100
סטר הדר 0.5	3065	15.0	−15	−.5	−15.0
מהדרין 1	3880	270	−9	−.2	−497
נכסי הדרים 1	1004	200	+9	+.9	+135
פריאור 5	2265	430	+85	+3.9	+638

תעשייה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
מזון וטבק					
דובק מב ש	1630	296	−70	−4.1	−438
דובק מב ב	1570*	415	−175	−10.0	−467
* ביצוע חלקי 81.00%					
הכלכל 1	259	1825			−1088
הכלכל 5	195.0				+100
הכלכל אגה 1	95.0				
[illegible] 1	23500				
[illegible] 5	19450	20.0	−200	−1.0	−16.0
יצהר 1	1050				−28.0
יצהר א 5	504	110	−2	−.4	−110
יצהר אפ 2	149.5	335	−3.5	−2.3	−2500
מן 1	115.5 קו		+5.5	+5.0	+13461
מן 5	96.5	364			−363
סנפרוסט 1	10150	97.0	−50	−.5	−57.0
עסיס כ 5	— הפסקת מסחר —				
שלמה אגב"ל 1	1800	147	+36	+2.0	+180
שמן מבב א 4	610	452	−1	−.2	−82.0
טקסטיל והלבשה					
ארגר 1	380	1449			−449
ארגר אפ 2	80.0	1500	+3.0	+3.9	+3000
ארגר אגה 1	115.5	8000			+2000
אופים 1	— הפסקת מסחר —				
אופנת ברוך 1	131.0	500	−1.0	−.8	−204
אופנת ברוך 5	111.5		−2.0	−1.8	−500
אופנת ברוך אפא	70.5	2110	−3.0	−4.1	−4097
[illegible]	7750	70.0	−280	−3.5	−181
[illegible] 0.1	621	943	+4	+.6	+4435
[illegible] 0.3	585	254			−254
[illegible] 1.	— לא נסחר —				
[illegible] 5.	— לא נסחר —				
[illegible] 1	165.0	1200			+7.0
[illegible] 5	133.5				
[illegible] 1	5192 תב	522	+677	+15.0	+914
[illegible] 1	1349	10.0	−1	−.1	−10.0
[illegible] 5	1020	578			−578
[illegible] אפ ב	228	600			−600
סופר 1	56.5 תב		−3.5	−5.8	−1852
סופר אפ 1	29.9		−2.0	−6.3	−4872
[illegible] 1	450	216			+3.0
[illegible] 4	367 תב	4000	−35	−8.7	−4000
[illegible] 1	38.6	12500			−942
[illegible] 1.0	184.0 תב	746	−20.0	−9.8	−1880
[illegible] 5.0	108.0	2965			+1780
[illegible] אפ 2	61.0	2200			−222
[illegible] אגה 1	110.5	2000	+3.0	+2.8	+1725
[illegible] 1.0	116.0	951			−951
[illegible] אפ 1	35.0	2000	+1.0	+2.9	+2000
[illegible] א 1	374	697	−2	−.5	−697
פולגת א 0.5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	810	125	+10	+1.3	+256
[illegible] אג"ח א'	86.0	11000	+2.0	+2.4	+103000
[illegible]	2290*	252	+128	+5.5	+233
* ביצוע חלקי 82.90%					
מתכת ומוצריה					
אורדן 1	3290	151	−40	−1.2	−151
אורדן 5	2790				
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	344	4250	−7	−2.0	−5685
[illegible] אפ 1	84.0	1803	−4.0	−4.5	−5098
[illegible] אג"ח־אפ	108.0	11700	+1.0	+.9	+72300
[illegible] אגה א	101.0 תב	4018	−11.0	−9.8	−3228
[illegible] 1.0	382		−10	−2.6	−50.0
[illegible] 5.0	169.0	1250			−1250
[illegible] 1	1475				
[illegible] 5	955				+43.0
[illegible] 5	1910*	100			+20.0
* ביצוע חלקי 83.30%					
[illegible] 1.0	2200	528	+10	+.5	+793
[illegible] 5.0	1445	1532			+1427
[illegible] 1	119.0 תב	2500	+7.5	+6.7	+3808
[illegible] 5	66.0	5300			+3825
[illegible] 0.1	21159		−441	−2.0	−12.0
[illegible] 0.5	6900	60.0			+89.0
[illegible] 1	1175 תב	1548	−110	−8.6	−1148
[illegible] 1	373				−45.0
[illegible] 5	258				
[illegible] 1	2730				
[illegible] 5	2350	205			−205
[illegible] אפ	1100	292			−192
[illegible] אגה	153.0	2150			+3850
[illegible] 5.0	1970	80.0	−20	−1.0	−29.0
[illegible] 1	441		+11	+2.6	+1000
[illegible] 5	360	200			+1695
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה					
אלביט 3.0	278000	18.0	+8000	+3.0	+8.0
אלקו 0.25	8250	186			−36.0
אלקטרה 0.1	1810	138	+10	+.6	+571
אלקטרה א 0.5	1370 תב	1113	+81	+6.3	+1213
אלקטרה אפ 5	874	1048	+25	+2.9	+986
אלקטרה אגה 3	146.0	5698	+1.0	+.7	+4442
[illegible] 0.02	14000	79.0			−44.0
כלל אלקט' אפ א	315	1100	+10	+3.3	+977
כלל אלק אגה 1	110.0	28200			+21719
[illegible] 1	965	248	+2	+.2	+272
[illegible] 5	670	1000	−10	−1.5	−1058
[illegible] 1	388				−296
[illegible] 5	281	900	+7	+2.6	+6149
[illegible] 1	2178 תב	246	+198	+10.0	+262
[illegible] 5	1440	94.0			−94.0
[illegible] 1	2450	74.0	−50	−2.0	−201
[illegible] 5	2271	100			−81.0
[illegible] 1	460	100			−433
[illegible] 5	287	4138			−3788
[illegible] 1	398	400	−1	−.2	−328
מוצרי בניה					
[illegible] 1	137.0	20110			−20118
[illegible] אפ א	429	532	−5	−1.2	−532
[illegible] אפ ב	41.0	23300	+1.0	+2.5	+16457
[illegible] אגה א	143.0	6600	+1.0	+.7	+23866
[illegible] אגה ב	96.5	46700	+1.0	+1.0	+94590
[illegible] 1	442	1090	+17	+4.0	+628
[illegible] 5	280	778	+5	+1.8	+229
[illegible] אפ א	257	600	+5	+2.0	+320
[illegible] אג"ח 1	135.5	66730	+5	+4	+71270
[illegible] 1	67.0	1000			−1000
[illegible] אפ	30.0	25000	+1.0	+3.4	+46500
[illegible] 1	— לא נסחר —				
[illegible] 5	1595				
[illegible] 1	248	1354	−1	−.4	−4863
[illegible] אפ	76.5	4595	−1.5	−1.9	−4635
כימיה, גומי ופלסטיק					
[illegible] 5	1660	1412	+25	+1.5	+2270
[illegible] אפ 2	345	5910			−2060
[illegible] אג"ח א'	99.8	83150	+.5	+.5	+162683
[illegible] ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] תעשיות 1	190.0	520			−401
[illegible] תעשיות 5	95.0 תב	319	−10.5	−10.0	−1968
[illegible] תעשיות אפ	30.0	6096			+2096
[illegible] תעשיות אגה 1	89.0*	500	−4.5	−4.8	−1000
* ביצוע חלקי 50.00%					
[illegible] 0.1	2525	2152	−40	−1.6	−11352
[illegible] 0.5	1500	600	−22	−1.4	−600
[illegible] 1.0	1430				
[illegible] 1	642	200	+15	+2.4	+200
[illegible] 5	525				−2401
[illegible] 1	3650	60.0			−60.0
[illegible] 5	3210	190	+120	+3.9	+240
[illegible] 1	500	2680			+1320
[illegible] אפ 1	109.5	9070	+2.5	+2.3	+12670
[illegible] 1	6070	143	+130	+2.2	+192
[illegible] 2	3870	35.0	+50	+1.5	+65.0
[illegible] 1	123.0	5000			−5445
[illegible] 5	4421				
[illegible] 10.0	717	5399	+12	+1.7	+7918
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
[illegible] 1	75.5	4340	−2.0	−2.6	−8840
[illegible] 1	5200	31.0	+150	+3.0	+31.0
[illegible] 5	3860	10.0	+100	+2.7	+10.0
[illegible] 1.0	4250*	86.0	−150	−3.4	−97.0
* ביצוע חלקי 81.60%					
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1.	565	1371	+30	+5.6	+2170
[illegible] 0.5	19200*	13.0	+200	+1.1	+5.0
* ביצוע חלקי 77.20%					
[illegible]	529	500			+380
[illegible] אפ 1	245 תב	440	+20	+8.9	+1666
[illegible]	191.0	1531	+12.0	+6.7	+1531
[illegible] 4	92.5*	1829	+8.5	+10.1	+2098
* ביצוע חלקי 89.20%					
[illegible] 2	14499	10.0	−1		−40.0
תעשיות שונות					
[illegible] 1	150.5	2996			+716
[illegible] 5	83.5*				
* ביצוע חלקי 85.60%					
[illegible] 1	1557	9.0			−9.0
[illegible] 1	988		+8	+.8	+100
[illegible] 5	1087				
השקעות תעשיה					
[illegible] 0.1	11700	1138	+50	+4	+851
[illegible] 1.0	3970	125	−60	−1.5	−125
כלל תעש אפ ר	82.5	14448			−14366
כלל תעש אגה 6	115.5	6500	+.5	+.4	+73800

חברות להשקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
השקעה ואחזקות					
[illegible] ש	3190	145			−214
[illegible]	2817	154	+120	+4.4	+594
[illegible]	111.5	41000			−54200
[illegible] 1	920	40.0			−430
[illegible] 1	955				
[illegible] א	645		−30	−4.4	−100
[illegible] 1	115.0	2500			+17500
[illegible] 1	507 תב	756	−50	−9.0	−763
[illegible] 5	310 תב	636	−25	−7.5	−641
חברה לישראל 5	3001	1495	+81	+2.8	+2146
[illegible] 0.1	115000				
[illegible] 1.0 ש	16350	9.0			−9.0
[illegible] א 0.5	18600	31.0	+500	+1.6	+19.0
השק דיסק אפ	850	3099			+445
השק דיסק אגה א	118.0	12443	+.5	+4	+12129
השק מזרחי 10	35100	15.0	+100	+.3	+5.0
[illegible] 1	1020	140			−22.0
[illegible] 5	598	208			−200
[illegible] 1	1539	202	−15	−1.0	−212
[illegible] 5	897	57.0	−27	−2.9	−287
[illegible] ש	11040				
[illegible] 0.1	1000	90.0			−118
[illegible] 1	33.6	2537	−2.0	−5.6	−6585
[illegible] אפ 1	50.0	12000			−357
כלל ישראל 50.0	641	500	−29	−4.3	−457
[illegible] 1	285	1000	+1	+.4	+1000
[illegible] 5	180.0	1357			−700
[illegible] אפ ב	15.5	3780	+1.5	+12.5	+26720
[illegible] אג"ח 1	135.5				
[illegible] 1	273				
[illegible] ש	2550	918			+2000
[illegible] 1	4218	17.0			−115
[illegible] 5	3530	208			−35.0
[illegible] 0.2	9430	379	+200	+2.2	+445
[illegible] 1	83.0	9243			+757
[illegible] 5	52.0	7000	+3.0	+6.1	+7000
[illegible] אפ 2	30.0	25208			−22208
[illegible] אגה 1	116.5	12298	+1.5	+1.3	+54140

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
גזית ב	270				+320

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.	1990	150	+90	+4.7	+224
דלק חיפושים 5.	903	523	+20	+2.3	+1547
[illegible] נפט	22280	66.0	−100	−.4	−68.0
י.ו.א.ל. אפ 2	105.5	27500	+1.5	+1.4	+10800
[illegible] 1.0	3572				
[illegible] 5.0	1895	347			−262
נפטא ש	384	3812	+16	+4.3	+5006

רשימה מקבילה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
שרותים					
הראל שרותה 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	224	1900	−5	−2.2	−1900
[illegible] 1	944	8.0			−8.0
[illegible] 5	235 תב	1158	+20	+9.5	+3768
[illegible] אפ ב	8.5	30385	+.5	+6.3	+51427
[illegible] 1	661*	286	−74	−10.1	−1464
* ביצוע חלקי 50.10%					
[illegible] 1	68.0	1020	−1.0	−1.4	−2040
מלונאות ושרותי תיירות					
[illegible] ישראלית 1	26.8 תב	27569	−1.7	−6.0	−27365
[illegible] 1	561				
מחשב ושרותי מחשב					
[illegible] 1	179.0	700	−7.0	−3.8	−1100
[illegible] 1	513	2653			−1027
[illegible] 1	875	815			−170
[illegible] 1.0	2980	8.0	+30	+1.0	+5.0
[illegible] 1	79.0	8580			−498
[illegible] 1	187.0 תב	958	+9.0	+5.1	+6623
נדלן בינוי ופיתוח					
[illegible] 1	428 מו		−23	−5.1	−1007
[illegible] 1.0	1496 מו		−79	−5.0	−906
[illegible] 1.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 3.0	908 תב	726	+91	+10.0	+826
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
חקלאות					
[illegible] 0.1	— הפסקת מסחר —				
מזון וטבק					
אסאם 1	539	104	−1	−.2	−104
[illegible] 1	255		+5	+2.0	+125
[illegible] 5	156.0				−330
טקסטיל והלבשה					
[illegible] 1	186.5		−2.5	−1.3	−1110
[illegible] 0.1	1600 תב	152	+80	+5.3	+245
[illegible] 0.5	704	750	+25	+3.7	+746
[illegible] 1.0	3160	649			+174
מתכת ומוצריה					
[illegible] 1	69.0	4946	−1.0	−1.4	−4946
[illegible] 5.0	— לא נסחר —				
מורגן 1.0	— לא נסחר —				
[illegible] סלע 1	47.5 מו		−2.5	−5.0	−950
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
מוצרי בניה					
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 2	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	1850	91.0	−35	−1.9	−51.0
[illegible] 1	1160	301			−1.0
[illegible] 2	536	175			−75.0
[illegible] 1.0	2870	8.3	−30	−1.0	−8.3
[illegible] 5.0	1802*	100			+52.0
* ביצוע חלקי 74.40%					
[illegible] 1	675 תב	537	−70	−9.4	−1815
מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק					
אלגון־סק 1	110.0	500	−5.0	−4.3	−500
[illegible] 1	2050	25.0			+15.0
[illegible] 1	4600	41.0			−15.0
[illegible] 1.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5		5400			
עץ ומוצריו, נייר ודפוס					
[illegible] 1	390	1.0			−1.0
[illegible] 1	1192	100			−100
תעשיות שונות					
[illegible] 1	189.0		+3.0	+1.6	+1500
דרסטון 1	141.5		+2.5	+1.8	+300
[illegible] 1	330	580	−5	−1.5	−508
השקעה בתעשיה					
כלל פיתוח 1	120.0	1890	−3.5	−2.8	−1890
חברות השקעה					
אינטקוה 1	— הפסקת מסחר —				
אית"ם 1	224	502			−449
אית"ם אפ 1	25.3		+1	+4	+410
אבישר בב' 1	274 תב	177	−30	−9.9	−309
אפיק 1.0	451	10233			−6196
אפיק 5.0	269	13466			−8940
בנין השק ב 5	8950		−50	−.6	−.1
לנדיש 1	— הפסקת מסחר —				
לנדיש 5	— הפסקת מסחר —				
עוז השקעות 1	589				−92.0
עוז השקעות 5	455				+30.0
חיפושי נפט					
סיאל ב 0.05	2935	86.0			−86.0

משתנים

שם נ"ע	מספר עסקות	שער משתנים	שער [illegible]	שינוי באחוזים	מחזור [illegible]
הבינלאומי	4	5562	5493	1.26	1405.0
פיבי	5	6433	6385	.75	932.0
הסנה	4	123.00	120.50	2.07	40513.0
שלמון	4	679	669	1.49	7340.0
כלל סחר	6	205	200.00	1.00	50458.0
שופר־סל ב'	10	936	920	1.74	9783.0
דלק ב'	14	2280	2280	.48	27391.0
אפריקה 1		29702	29702	.00	163.0
אזורים	4	517	510	−.96	15619.0
גבעות־בית	2	2644	2624	.76	2206.0
הכשר הישוב	11	427	423	1.91	85502.0
חברה כלכלי	5	265	262	1.15	30604.0
כלל [illegible]	1	547	547	.00	2565.0
עלית	3	14452	14325	1.00	163.0
פולגת ב'	1	280	278	.77	5024.0
[illegible]	2	2113	2103	.51	31087.0
כלל תעש אל	3	1710	1689	1.00	3740.0
אלרון	21	167882	165844	1.00	172.0
טבע	5	8909	8777	1.50	2060.0
ים המלח	18	1650	1634	1.00	21989.0
פטרוכימים	12	1064	1041	2.50	30746.0
נייר חדרה	4	238868	235338	1.50	308.0
כלל תעשיות	23	130.50	130.30	.00	286269.0
[illegible]	5	6110	6035	1.24	80550.0
[illegible]	2	745	743	1.22	24130.0
חברה לישראל	16	3606	3588	1.01	8330.0
[illegible]	2	658	651	1.08	14730.0
דיסקונט השק	15	2084	2038	2.26	13225.0
כלל ישראל 10	7	754	745	1.48	20165.0
יואל	4	381	377	5.81	30460.0

הרשות לני"ע נגד בנק ישראל (א)

היכן היה ברונו?

מאת אמנון אמר

פרשת התווים האישיים בבל"ל מתחילה להתפתח לכיוון חדש. בפרק הנוכחי בפרשה, שחשיפתו לציבור החלה בסוף השבוע שעבר, יידחקו הצידה הגיבורים הוותיקים יפת, חת ושיטרית ובמקומם תתגלה לאור הזרקורים שלישיה חדשה: ברונו, מאור וגולדשמידט.

באמצע השבוע שעבר נטען בעיתונים אחדים כי דו"ח הרשות לניירות ערך בנושא התווים האישיים בבל"ל כולל ביקורת גם על הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. בבנק זה מיהרו להכחיש את השמועות. עוד באותו יום טרח פקיד בכיר בבנק לדווח לעיתונאים כי בדו"ח הרשות אין כל ביקורת על דרך טיפולו של הבנק המרכזי בפרשה.

מיכאל ברונו נגיד בנק ישראל — אריה מינטקביץ' יו"ר הרשות לני"ע

פיזור חלק מהערפל, שירד על כל הפרשה, מצריך הבהרה קצרה. דו"ח הרשות לניירות ערך מרחיב למעשה את היריעה ומוסיף לפרשה המוכרת נושא שלא דובר בו עד היום. מעכשיו יש לנו שתי פרשות: הראשונה עוסקת בסכומי העתק ששולמו ל־23 בכירים בבל"ל ובדרך טיפולם בנושא של שני הדירקטוריונים האחרונים בבנק. הפרשה השניה, שתחילתה נחשפה כאמור רק בשבוע שעבר והדו"ח בעניינה עדיין לא פורסם, עוסקת ברמת הפיקוח של הרשויות, ובהן בנק ישראל, על דיווחי הבנקים בבל"ל. רמת פיקוח לקויה זו היא שהובילה, בסופו של דבר, לפרשת התווים האישיים בבל"ל.

הפרק הראשון מוקדש לדרך טיפולו של בנק ישראל בפרשה הראשונה, זו של התווים האישיים. הפרק הבא יבהיר את ההתפתחויות שעוד נכונו לנו בהתגוששות המילולית המתפתחת בנושא מהות הפיקוח על הבנקים בין הרשות לניירות ערך לבנק ישראל.

עם העובדות קשה להתווכח. גם מומחה להנחלת הלשון יתקשה להוכיח כי בנק ישראל נכשל בהבנת הנקרא בפרקי דו"ח הרשות שכבר פורסמו. מחבריו אכן נמנעו מלמתוח ביקורת גלויה על פעולותיו של הבנק המרכזי. וכך יכול פרופ' מיכאל ברונו, לפחות בשלב זה, להדוף בנקיון כפיו ולהבהיר כי הרשות לניירות ערך לא מצאה כל פסול בדרך טיפולו של בנק ישראל בפרשה.

אלא שלא בכיתה ג' עסקינן וילדים גדולים כבר יודעים לקרוא גם בין השורות. ובין שורות הדו"ח שכבר פורסם משתרבבת ביקורת נוקבת על התנהגותו של הנגיד בפרשת בל"ל.

לשם הבנת חלקו של ברונו בפרשה, יש צורך לחזור חודשים אחדים אחורנית. בסוף יולי השנה מפרסם סגן המפקח על הבנקים בבנק ישראל, זאב אבלס, את גלגולו לפרשת בל"ל. בדו"ח שלו, מתוארת, בקצרה, הפרשה העוסקת בפגישה סודית שנערכה בסוף יולי אשתקד בין ברונו לראשי בל"ל־דאז מאיר חת וצדיק בינו.

אבלס אינו מסביר את הסיבות לקיום הפגישה ומסתפק באכזבה אגב ציון העובדה שבמהלכה נמסר לנגיד מידע נוסף בעל פה בעניין שכר הבכירים. בסוף הדו"ח מוצא אבלס לנכון למתוח ביקורת על התנהגותו של פרופ' שמעון שיטרית, שחשף את הפרשה. עמדת הפיקוח על הבנקים, קובע אבלס, היא שדירקטור התולק על דרך פעולתו של דירקטוריון הבנק, חייב להביא את הדברים, ראשית כל, לידיעת המפקח על הבנקים.

כאן המקום להזכיר כי דבר קיומה של הפגישה המשולשת הובא לידיעת מחלקת הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל רק לאחר תחילת חקירת הפרשה על ידה, בסוף מאי השנה.

עכשיו אפשר לעבור הישר לדו"ח הרשות לניירות ערך ולגלות את הפרטים על הפגישה הסודית שנשמטו מידיעתו של סגן המפקח בבנק ישראל.

מסתבר כי בעקבות הפגישה עם ברונו ערך חת תרשומת ואילו בינו הוסיף לה הערות משלו. מהערותיו של בינו עולה כי הרקע לפגישה עם הנגיד היה פגישה שקיים בינו עם שיטרית ובה דרש האחרון לדווח לנגיד תוך הדגשת עלות התווים. מהתרשומת עולה עוד כי בפגישה דיווח חת לנגיד על כך שתוספת העלות של התווים עולה על מה שדווח בשעתו. באותו מעמד פירט בינו את העלות הנוספת וקבע כי היא מסתכמת ב־15 מיליון דולר ולא 5 מיליון כפי שדווח בשעתו.

ברונו שומע את הדברים והולך הביתה עם הנתונים הקשים. כך יכול אבלס לטעון שנה מאוחר יותר כי בל"ל דיווח למחלקתו שלושה דיווחים בכתב על תנאי הפרישה של הבכירים וכי הדיווחים נבדקו על ידי הפיקוח ונמצאו תואמים.

פגישת ברונו־חת־בינו מעלה שאלות שנגיד הבנק יהיה חייב לענות עליהן:

★ מדוע לא זימן ברונו לפגישה נציג של מחלקת הפיקוח, הממונה על חקירת הפרשה?

★ מדוע לא דיווח הנגיד לאנשי המחלקה על עצם הפגישה ועל המידע שנמסר לו במהלכה לאחר קיומה?

★ האם נכון כי ברונו התנגד לקבל חוות דעת נוספת על עלות ההסכמים בתירוץ שתהליך זה עלול להחזיר את הנושא למתחרות?

אם כל הנאמר לעיל אינו ביקורת על נגיד בנק ישראל, איני יודע ביקורת מהי.

עליה תלולה באבטלה

מאת אמנון אמר

בחמשת החודשים האחרונים נמצאת האבטלה במגמת עליה רצופה ובחודשים יולי ואוגוסט נרשמה הרעה ניכרת במגמה זו.

מנתונים שפרסמה בסוף השבוע שעבר מחלקת המחקר של בנק ישראל עולה כי באוגוסט השנה הגיע מספר דורשי העבודה ל־49,000 לעומת כ־37,400 בסוף השנה שעברה.

מהנתונים מתברר עוד כי מספר דורשי העבודה ביולי־אוגוסט, בניכוי עונתיות, היה גבוה ב־13.6 אחוזים ממספרם ברבע השני של השנה, וזאת לאחר שברבע שנה זה נרשמה כבר עליה של 10.9 אחוזים בהשוואה לרבע השנה הקודם.

התמורה ניכרת נרשמה בחמשת החודשים האחרונים, שלגביהם יש נתונים, במצבם של המובטלים שבוע ויותר. מספרם גדל בחודשים האחרונים ב־14.5 אחוזים, לאחר עליה של 28.7 אחוז ברבע השני של השנה.

גם במספר התביעות לתשלום דמי אבטלה נמשכת העליה וביולי־אוגוסט הוא גדל ב־19.9 אחוזים לאחר עליה של 10.9 ברבע השנה הקודם.

מהיום – הפחתת ריבית החובה בבנק הפועלים

שיעורי הריבית החדשים יהיו ברוב המקרים הנמוכים בין הבנקים

בנק הפועלים מפחית החל מהיום את ריבית ה„פריים" ב־0.1% לחודש (1.2% לשנה).

בעקבות ההפחתה תעמוד ה„פריים" בבנק הפועלים על 1.15% לחודש (13.8% לשנה), שהוא השיעור הנמוך ביותר של ריבית ה„פריים" מזה זמן רב. לאחר הפחתה זו תהיה עלות האשראי הכוללת ללקוחות עסקיים, במרבית המקרים, הנמוכה ביותר בין הבנקים.

נוסף על כך תופחת החל מהיום גם ריבית החובה ללקוחות פרטיים בחשבונות עו"ש המבוססים על ריבית ה„פריים", והיא תהיה נמוכה יותר מבבנקים אחרים:

★ בחשבון „עו"ש סופר רווחי" תהיה הריבית על משיכות יתר החל ב־1.9% לחודש בלבד (22.8% לשנה) לסכומי משיכת יתר של עד 2,000 ש"ח, במקום החל ב־2.0% לחודש (24% לשנה) עד כה.

★ ב„חשבון צעיר", המיועד לגילאי 16־26, תופחת הריבית על משיכות יתר מ־2.0% לחודש ל־1.9%, ולחיילים בשירות חובה תעמוד הריבית על 1.8% לחודש בלבד (21.6% לשנה) במשיכות יתר של עד 500 ש"ח, ועל 1.9% לחודש על משיכות יתר בסכומים של עד 1,000 ש"ח.

★ הפחתת הריבית תחול גם על תשלומים במסגרת ההסדר של „אשראי גמיש" של „ישראכרט", הריבית שבה יחויבו מחזיקי „ישראכרט" תהיה 2.4% לחודש בלבד (28.8% לשנה) לעומת 2.5% לחודש עד כה.

בבינלאומי מ־16.10

הבנק הבינלאומי יפחית את ריבית החובה ללקוחותיו העסקיים והפרטיים החל ב־16.10.88.

הריבית הבסיסית „פריים" תופחת מ־1.25% לחודש (15% לשנה) ל־1.15% (13.8% לשנה).

הריבית החריגה תופחת מ־1% לחודש (12% לשנה) ל־0.95% (11.4% לשנה).

הפחתת הריבית תחול גם על הלקוחות הפרטיים: שיעור הריבית על משיכת יתר עד 4,000 ש"ח בחשבונות עו"ש משופר יופחת מ־2.25% לחודש ל־2.15%. הריבית החריגה ללקוחות פרטיים לא תשתנה ותישאר 0.75% לחודש.

פיתוח ישראלי חדש וייחודי

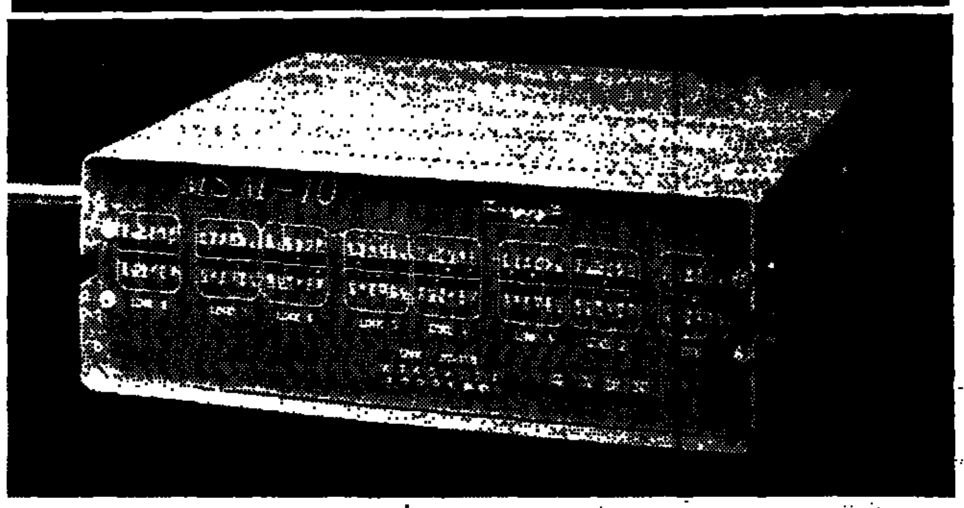

חברת „אי.אל.די", המתמחה בפיתוח ציוד ממוחשב ובייעוץ להבטחת איכות, אמינות, ולוגיסטיקה בשטחי המחשוב, סיימה בימים אלה פיתוח של מכשיר ייחודי „קונקשאן אנ.אס.אמ. 10". הוא משמש במרכזות תקשורת למשרד הממוחשב ומסוגל לקלוט ולשדר השירותים בין מחשבים, טלפקסים, מדפסות, טלפונים, מודמים, בין טלפרינטרים ופקסימיליות ומסוגל להמיר שיטות שידור שונות. הוא גם יכול להתחבר ל־32 קווים מסוגים שונים בו־זמנית, לקבל הודעות ולהתכנן לקווים אחרים ולאגור מידע. זאת, בהתאם לתזמון ולתכנות מראש באורח אוטומטי, ואפשר גם להעביר דרכו מסמכים בתפוצות נרחבות ליעדים רבים בהתאם ללוח זמנים שתוכנת מראש. במכשיר יש גם מערכת התראה המתנת מידע שוטף על תקלות בזמן העבודה כגון: טמפרטורה גבוהה, ירידת מתח ותקלות בקווים. „הקונקשאן – אנ.אס.אמ. 10" פותח במשך כשנתיים וחצי בהשקעה של 350,000 דולר. מחירו הבסיסי 2,200 דולר כולל החומרה והתוכנה ושני קווים המחוברים למכשיר. מחיר חיבור קו נוסף 130 דולר. מערכת מורחבת הכוללת את כל 32 הקווים המחוברים למכשיר עולה כ־5,000 דולר. אריה דוגני, מנכ"ל „אי.אל.די", מציין שיעד השיווק הוא משרדי הנהלת חשבונות למערכות בטחוניות וצבאיות (מכשיר עונה על כל הסטנדרדים לאמינות תקשורת צבאית), למשרדים שבהם יש תעבורת דואר אלקטרוני ולמשרדים העובדים בתעבורת תקשורת גדולה

(צילום: „ישראל סאן")

5.6 מיליון ש"ח רווחי „הפניקס" במחצית 1988

קבוצת „הפניקס הישראלי" סיימה את המחצית הראשונה של 1988 ברווח נטו בסך 5.6 מיליון ש"ח, לאחר הפרשה למס, בהשוואה ל־6.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הנהלת החברה מסרה כי הירידה ברווחיות נובעת מהקטנת הרווחים בביטוח חיים כתוצאה מגידול מסיבי של קבלת עסקים חדשים בשנת 1988.

בענפי הביטוח הכללי, בעיקר בענפי התחבורה, רכב, גוף הרכוש, המשיכו לגרום הפסדים למשק הביטוח. מאמצי החברה לייעילות, טיפול בחיתום ובתעריפי הביטוח הקטנת התביעות מתחילים לשאת פרי. ההפסד בענף האלמנטרי צומצם מ־6 מיליון ש"ח ביוני 1987 ל־500,000 ש"ח במחצית הראשונה של 1988.

בענפי ביטוח חיים חל גידול מסיבי של קבלת עסקים חדשים במחצית הראשונה השנה, עסקים שנבעו בעיקר מפוליסת הפרט. מספר הפוליסות החדשות הסתכם ב־13,447 ו־1.1 מיליארד ש"ח סכומי ביטוח לעומת 9.146 פוליסות ו־742 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ל־1987. הרווח בביטוח חיים הסתכם ב־12 מיליון ש"ח בהשוואה ל־16 מיליון בתקופה המקבילה.

ביוני 1988 הכריזה החברה על 20 אחוז דיווידנד ביניים במזומן ל־1988 בסך 1.8 מיליון ש"ח ששולם ביולי 1988 על כל ההון הנפרע של החברה.

הדו"חות הכספיים המאוחדים כוללים את הדו"חות של חברות־בנות שהן חברות הביטוח „הדר", „דולב", „לה נסיונל" וכן „סיטי פייר אינשורנס" מלונדון.

הבורסה אשרה הנפקת האג"ח של „בזק"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הוועד הפועל של הבורסה אישר, בישיבתו מיום 6־10־88, הנפקתה האג"ח של חברת „בזק" בסך כ־100 מיליון ש"ח. זו הנפקתה הראשונה של „בזק", והיא מהווה את השלב הראשון במכירת החברה על־ידי הממשלה למשקיעים פרטיים.

כידוע יצאה לפני זמן קצר גם חברת החשמל בהנפקת אג"חים בסכום דומה שזכתה להצלחה מרובה. הצלחתה עודדה את הרשות לחברות ממשלתיות להמשיך וליישם את המדיניות של מכירת חברות ממשלתיות לפי תוכנית ארבע־שנתית לפיה יוצעו למכירה השנה חברות כי"ל ובתי הזיקוק. בשנה הבאה יימכרו חברת החשמל ו„בזק".

הנפקות האג"חים של שתיהן מהוות, כאמור, את השלב הראשון ביישום התוכנית למכירתן.

החלטות נוספות של הוועד הפועל של הבורסה:

★ אישור הקצאה פרטית של מניות „אלדנסק" לקבוצת „אי.בי.טי.". בתמורה תעביר האחרונה את אחזקותיה בחברת „ביוטכנולוגיות" ל„אלדנסק". לאחר ההקצאה תהפוך „ביוטכנולוגיות" לחברה בבעלות מלאה של „אלדנסק".

★ הגדרת כללים חדשים לגבי תנודות־שער בניירות ערך הניתנים להמרה למניות הנסחרות בשיטת המשתנים.

★ הגדרת כללים לתנודות שער בכתבי אופציה, הניתנים להמרה לשני סוגי מניות.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5399.92	5360.18
אבטקה	377.07	369.73
אגד	298.96	296.90
אגם	114.55	113.77
אדיר	1978.71	1964.35
אדם	150.75	149.64
אופיר	180.39	179.15
אור	451.70	447.77
אורין	127.74	126.76
אורלי	323.22	320.87
אורן	896.40	889.85
איל	6003.56	5886.06
אירים	5963.99	5883.44
איתן	869.25	862.41
אלון	708.87	703.20
אלמוג	713.06	706.84
אנליסס		
אבית	114.01	112.56
אנליסס		
גמישה	106.56	105.87
אנליסס		
מניות	96.66	94.29
אנשר	97.70	96.75
ארז	196.98	195.54
אס	134.15	131.19
אשל	198.43	197.01
אתגר	84.26	83.54
אתרוג	286.71	284.62
בדולח	144.81	143.79
בורס	554.16	550.15
ביס	481.18	477.40
בינת	354.21	352.50
בכיש	1671.94	1659.94
בנע	—	—

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	501.58	497.31
גיא	116.34	114.65
גיל	5557.25	3513.43
גלית	724.97	719.62
דוברב	364.17	361.54
דוכיפת	535.97	531.27
דולב	277.90	275.62
דורון	161.82	158.09
דותן	308.29	302.65
דליה	624.94	615.74
דרור	333.98	329.01
דקל	349.31	346.79
הדס	412.85	410.04
הילה	449.65	447.61
הוד	612.92	601.80
זהר	122.20	120.46
זיו	—	—
זינוק	103.47	101.27
זיק	84.60	82.59
זמיר	417.40	413.75
חוחית	189.82	188.14
חליפין	160.81	159.58
חלמיש	227.07	226.02
חן	167.11	166.69
חוש	129.01	127.79
טל	6819.99	6736.68
יבול	511.40	506.96
יהלום	166.11	164.96
יסודות	362.08	358.60
יעלה	503.99	500.52
כוכב	289.18	286.65
כחל	135.87	134.67
כלנית	680.32	668.14
כספית	300.15	298.74

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	132.76	130.71
כתר	1276.85	1258.55
להב	5067.00	5029.76
למשקיע	139.81	137.28
לפיד	302.56	296.68
לקט	2146.51	2129.31
לשם	433.84	431.82
מבחר	1531.51	1521.12
מבטח	4428.62	4399.40
מגד	297.21	295.18
מגדן	4080.48	4052.29
מור	1589.86	1579.10
מדד	902.66	895.99
מפה	26886.62	26481.38
מיסד	1156.93	1148.76
מכלול	93.50	92.85
מעוף	4822.09	4788.91
מעיין	786.87	781.71
מקשה	435.07	433.07
מרווה	139.95	139.43
מרום	1610.75	1500.67
נוגה	162.49	168.13
נטוף	275.02	271.78
נטע	455.36	448.52
נילי	131.08	129.15
סביון	669.38	656.90
סגולה	149.87	148.75
סלע	422.95	421.06
סמנית	684.23	598.86
ספר	385.70	382.38
ספיר	179.85	179.82
עדיף	370.03	366.92
עדית	783.70	779.88
עידן	555.48	547.39

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עגור	120.20	119.15
ענת	2314.88	2297.77
עפרוני	567.18	562.15
ערמון	126.65	125.80
פרא	1675.96	1663.72
צבר	571.02	566.69
צופית	507.08	502.53
צוק	138.48	138.48
צמיד	1266.76	1256.91
צמיחה	547.06	539.02
צמרת	162.90	161.69
צריח	115.34	111.88
קלע	176.97	176.52
קשת	117.83	117.03
רונית	17464.99	17314.73
רימון	158.94	150.68
רקפת	967.95	952.55
רשף	466.54	461.70
שביט	512.42	508.00
שהם	390.40	388.03
שחף	108.01	107.06
שירה	470.75	467.52
שמיר	459.55	456.18
שנהב	665.94	661.05
שסק	694.92	689.92
שקד	199.06	197.65
תאנה	253.36	251.44
תדהר	534.44	533.11
תירוש	618.18	613.55
תנופה	112.12	111.22
תפוח	288.57	286.60
תמוז	224.66	223.97
תרשיש	121.66	120.85
תשרי	590.94	586.05

מחקר שווקים על עתיד רשת „הילטון" במלונאות

מאת דויד מרשיוב

רשת „הילטון" העולמית שכרה שירותיו של מכון מחקר ויעוץ תקשורתי מהגדולים בעולם, „לגרה", כדי לבצע מחקר שווקים מקיף על עתיד הרשת בענף המלונאות העולמי.

מנכ"ל „הילטון" תל אביב, פיטר ואן דר פליס שמסר על כך, סיפר שמאז רכישת „הילטון אינטרנשיונל" על יד חברת „לדברוק" באוקטובר 1987 גדל מספר מלונות הרשת מ־97 ל־140.

דיסקונט מפחית הריבית בעסקות אשראי

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בנק דיסקונט הודיע ביום ה' שעבר על הפחתת הריבית בעסקות אשראי שקלי ודולרי. ריבית החובה באשראי שקלי תרד, החל ב־16־10־88, ב־1.8 אחוזים לשנה. ההפחתה תתבצע על־ידי הורדת תוספת הסיכון מ־1.15 אחוז לחודש עד 1 אחוז.

באשראי הדולרי התבצעה הפחתת הריבית השנתית מ־6־10־88. בהלוואות הניתנות בריבית קבועה יוזלו שיעורי ריבית שבין 13 ל־15 אחוז (לעומת 18 אחוז כיום). נוסף על כך ייתנו, לראשונה בדיסקונט, הלוואות בריבית משתנה, שיעורה ינוע בין ליבור+4 אחוזים עד ליבור+6.

הלוואות גישור בהמזרחי לרכישת קרנות נאמנות

הנהלת בנק המזרחי החליטה להעניק הלוואות גישור לרכישת קרנות הנאמנות שבניהול „עמורה" חברה לניהול קרנות נאמנות". ההלוואה תנתן בריבית של 18% לשנה עד 31.10.00.

כל קרנות הנאמנות שבניהול „עמורה" מוצעות עד 17.11.88 במחירן היסודי ללא תוספת שיעור הוספה.

„אגרקסקו": יצוא ב־260 מ' דולר

מאת אריה אהד

היצוא החקלאי באמצעות "אגרקסקו" הסתכם ב־260 מיליון דולר בשנת־העבודה 1987/88, עליה של חמישה אחוזים בהשוואה לשנה הקודמת. זו התמורה הגבוהה ביותר ליצוא בתולדות החברה.

★ יצוא הפרחים מהווה כמחצית היצוא והכנסות ממנו הגיעו ל־126 מיליון דולר, גידול של 35 אחוז. עליה זו נובעת מהתחזקות המטבעות האירופיים, שכן כמות הפרחים שיוצאו כמעט שלא השתנתה.

★ יצוא הירקות, שהיווה 22 אחוז מכלל היצוא באמצעות "אגרקסקו", הכניס 58 מיליון דולר, גידול של 25 אחוז.

★ הוכפל יצוא העגבניות משטחים מוגנים והגיע ל־5,000 טונה.

נדל"ן / אבי שוברט

מלון „לב אילת" שוקל הפסקת מכירות וייקור

עקב הציפיות לעליה ניכרת בשווי הנכסים באילת, שוקלים בעלי מלון דירות הנופש „לב אילת" להפסיק בסוף החודש מכירת דירות בפרוייקט ולהקפיא את המשכן לחודשים אחדים.

איש העסקים שלום בלושטיין, יזם הפרוייקט, מעריך כי בעקבות פסק הבוררות על טאבה, ייאלצו הממשלה ועיריית אילת להרחיב את מוקדי המשיכה בעיר. עקב כך צפויה עליה ניכרת במחירי הדירות ובשווי הנכסים. בעלי הפרוייקט „לב אילת" מעדיפים בשלב זה, כאמור, לעצור את המכירות כדי ליהנות מהשגשוג הכלכלי הצפוי בעוד כמה חודשים.

עד כה נמכרו 95 מתוך 136 הדירות המוצעות למכירה. שאר 104 הדירות יופעלו כבית מלון.

פרוייקט קוטג'ים חדש בגני תקווה

פרוייקט קוטג'ים חדש ובו 10 קוטג'ים בשטח ממוצע של 240 מ"ר כל אחד על שטח קרקע של כ־500 מ"ר, יוקם בגני תקווה.

יזמי הפרוייקט, הקבלנים האחים הילדורס מפתח תקווה, מסרו את תכנון הפרוייקט לאדריכל אלי פרבר. זה תכנן את 10 הקוטג'ים בצורה שתאפשר להפוך את השטח כולו ליחידה סגורה אשר הכניסה אליה מן הרחוב תהיה דרך שער אוטומטי בקריאה אלקטרונית.

מחיר הקוטג' הצמוד כ־304,000 דולר (לא כולל מע"מ) וקוטג' בודד החל ב־315,000 דולר (לא כולל מע"מ).

פרוייקט זה הוא ראשון הנבנה בחלק הצפוני־מזרחי של גני תקווה.

עסקות „טריות"

כשתי קומות מתוך השלוש בבניין „רניש" לשעבר ברמת גן הושכרו והן מאויישות בימים אלה.

בבניין הושכרו השטחים במחיר 9 דולר למ"ר בחוזים לתקופה ארוכה, למעט קומת הקרקע שהושכרה במחיר של 20 דולר למ"ר ובה תהיה חנות רהיטים יוקרתית. פרטים אלה מסרה סוכנות „אנגלו סכסון" העוסקת בהשכרת הבניין.

הקומה הראשונה נשכרה על־ידי בית החולים „רמת מרפא", חברה־בת של קופת חולים „מכבי", והקומה השניה על־ידי גדעון אוברזון. הקומה העליונה, המשתרעת על שטח של 500 מ"ר, נותרה להשכרה והיא מיועדת למשרדים או לכיתות לימוד או אף למעבדות.

ב„אנגלו סכסון" ברמת גן מציינים כי לאחרונה קלט לטיפולה נכסים המצויים במקומות מרכזיים בגוש; איזור התעשיה מול הקניון ברמת גן, בו עלו לאחרונה מחירי השכירות באופן משמעותי והחל שינוי בבניינו מאיזור תעשייה וייצור מובהק לאיזור מסחרי יותר.

הסוכנות הרשה תחת שכירות של קומת קרקע במבנה תעשייתי שעד כה שולם בעדו 5 דולר (צמוד לדולר) למ"ר לחודש. ואילו עתה קצבו המחירים ל־8 דולר למ"ר (צמוד למדד) כשהוסכם שבשנה הבאה המחירים יועלו ב־5% נוספים.

באיזור התעשיה הדרומי של גבעתיים השכירה „אנגלו־סכסון" 1,000 מ"ר בבניין שהוקם שם לאחרונה. רוב השטח הושכר לחברת „פרוטק" (חברה־בת של „רקס" (תעשיות פתירות ידע) ב־8 דולר למ"ר. בבניין נותרה חצי קומה פנויה בת 500 מ"ר במחיר דומה.

השפעות הקניונים על אזורי מסחר

בכינוס השנתי של לשכת שמאי מקרקעין שייערך לקראת סוף החודש, ידונו בתופעה הרווחת בשנים האחרונות של הקמת קניונים, אופיים ומידת השפעה על השוק.

השמאים ידונו בנושא יחסי הגומלין בין הקניונים, המוקמים על שטחים של אלפי מ"ר, ובין אזורי מסחר ותיקים באותם אזורים. זאת, בהתייחס לעובדה שדמי השכירות באותם קניונים נקבעים לרוב על־פי מחזור העסקים כמקובל בארה"ב.

בישראל הוקמו או נמצאים בשלבי תכנון והקמה כ־20 קניונים ומרכזי קניות מודרניים והשמאים ידונו בין השאר האם המגמה של הקמתם בשנים האחרונות תימשך בשנים הקרובות או תמותן.

„אזורים" ו„משהב" יבנו את „גני החוף"

זו פעם ראשונה שבנתניה נבנית שכונה שלמה כמכלול מקיף וזו גם פעם ראשונה ששתי החברות הללו משתפות פעולה. השותפות היא בחלקים שווים ל„אזורים" מקבוצת „כלל", ול„משהב", החברה היחידה הבונה רובעי מגורים לציבור הדתי בישראל. הפרוייקט מתוכנן להקיף רובע שלם שייבנה על טיילת החוף בין שדרות ניצה לרחוב שלמה המלך על שטח של כ־35 דונם.

ברובע החדש „גני החוף" יהיו 10 בנייני קומות ובהם מהגים לציבור החילוני והדתי הכוללים סידורים מיוחדים הנובעים מאורח החיים הדתי כמו מרפסת־סוכה, מעלית שבת וכיורים כפולים.

בשכונה יהיו כ־400 דירות בבניינים בני 10, 9 ו־6 קומות. בין הבניינים ישתרעו משטחי דשא ופינות משחק וכן תוקם בריכת שחיה מקורה.

שתי החברות מציעות דירות בנות 3, 4, 5 ו־6 חדרים, פנטהאוזים וקוטג'ים. בבניין של שלב א' של הפרוייקט, הכולל 90 דירות, מתחילה החודש ותימשך כשנתיים. המשך הבנייה יהיה בשלבים על פי התקדמות המכירות.

מחירי הדירות (כל המחירים כוללים מע"מ) הם: כ־195,000־138,000 דולר לדירות 4 חדרים בשטח של יותר מ־130 מ"ר, 230,000־152,000 דולר ל־5 חדרים (יותר מ־155 מ"ר) דירות גג ופנטהאוזים בשטח 250־350 מ"ר 330,000־235,000 דולר.

חיסכון וורודה / איתן יוהבסון

חופשה שנתית אינה חלק מתקופת ההודעה המוקדמת

מעבידים המפטרים עובדים, מנסים לכלול את יתרת החופשה לעובד בתקופת ההודעה המוקדמת של 14 יום המגיעה לעובד כשהוא מפוטר.

העובד צריך לעמוד על כך שהחופשה תינתן לו בנפרד מימי ההודעה המוקדמת.

החופשה צריכה להינתן בפועל תוך תשלום שכר מלא או שהמעביד משלם לעובד דמי פדיון חופשה. אגב, אם קיבלת צו לשירות מילואים פעיל, יתחיל מניין ימי ההודעה המוקדמת רק אחרי שתחזור ממילואים. למעביד אסור לפטר אותך עד מועד שחרורך. מה אתה כן יכול? – לצאת לחופשה לפני המילואים גם כדי להתאוורר גם כדי לחפש עבודה.

מתי חייבת במס ההטבה הגלומה בהלוואה מוזלת

הבנקים נותנים באחרונה הלוואות מוזלות לצרכי רכישת תוכניות חיסכון, קופות גמל וכו'. ההלוואות הן לזמן קצר והן מיועדות למימון ביניים עד פדיון הבנקאיות.

הרווח הנובע למשקיע מהלוואות אלה פטור ממס מפני שההלוואה המוזלת היא למעשה חלק מהתשואה שמקבל המשקיע על תוכנית החיסכון שלו. הרווחים על תוכניות חיסכון פטורים כיום ממס. מבדיקה שערכתי בסניפי הבנקים מתברר שכל התוכניות שמוצעו בהלוואות גישור, מקבלות תשואה נמוכה יותר.

מתי הטבה כזו חייבת במס?

★ כאשר מתקיימים יחסים עסקיים כלשהם בין נותן ההלוואה ומקבלה, או כשההטבה כרוכה בעסקה שהרווח ממנה חייב במס. לדוגמה: הלוואה מוזלת שנותן מעביד לעובדים, עסקות אשראי מוזלות בין נותן שירותים ומקבל שירותים, עסקת אשראי מוזלת בין מוכר נכס וקונה נכס כאשר המכירה חייבת במס.

ומה בקשר להלוואות בריבית מוזלת?

★ כשההטבה ניתנת בהלוואה בין קרובי משפחה שאין ביניהם יחסים עסקיים, נראה שההטבה איננה חייבת במס.

★ כשההטבה ניתנת בין חברים ושכנים, קיים ספק לגבי היחסים האמיתיים בין הצדדים. אם מוכיחים שההטבה ניתנה בתום־לב, יתכן שפקיד השומה לא יחייב מס הכנסה מריבית רעיונית אצל נותן ההלוואה.

מתי לחזור לעבודה אחרי שירות מילואים

עובדים במקומות עבודה שונים נוטים לחזור לעבודה אחרי שירות מילואים לאחר יום או יומיים ממועד שחרורם. נוהג זה הוא פסול מפני שהעובד חייב לחזור למקום עבודתו למחרת שחרורו ממילואים.

אם העובד חוזר באיחור, רשאי המעביד לנכות משכרו את הימים שבהם נעדר מעבודתו ללא הצדקה.

בעייה אמיתית נוצרת כאשר איש מילואים משתחרר ממילואים סמוך לחצות, ועליו להתייצב לעבודה למחרת בבוקר. לכן שלטונות הצבא משתדלים שאנשי מילואים ישוחררו עד שעות הצהריים ביום השחרור.

אם בכל זאת שוחררת רק בערב או בלילה לפני חצות, כדאי לך לבקש אישור על כך מקצין הקישור או השליש במעמד השחרור. סביר להניח שאם המעביד שלך מגלה יחס אנושי, הוא ייתן לך חצי יום עד יום של חופשה בתשלום מכוח הנסיבות ולאחר שתציג בפניו את האישור.

פוטרת? אל תתן למעביד מכתב התפטרות

מעבידים המפטרים עובדים, מנסים לעתים לשכנע אותם לתת להם מכתב התפטרות.

מכתב התפטרות של העובד עלול לפגוע בזכותו לקבל פיצויי פיטורים ולכן כדאי להימנע מלחתום על מכתב כזה.

יתרה מזאת, אם קיים חוזה עבודה לתקופה קצובה והפיטורים בוצעו במהלך החוזה, יוכל העובד לדרוש פיצוי על הפרת החוזה נוסף על פיצויי הפיטורים המגיעים לו על פי החוק. אם העובד יחתום על מכתב התפטרות, לא יוכל לתבוע פיצוי על הפרת החוזה מצד המעביד.

לסיכום, אם פוטרת, דרוש מכתב פיטורים מפורש מהמעביד.

„לורדן" החל לייצא לאירופה סוללות בגלל החום

מפעל „לורדן" בכפר סאלד בגליל העליון קבלו לאחרונה הזמנות בעשרות אלפי דולרים לאספקת סוללות למיזוג אוויר לבית ולרכב וסוללות לייבוש מארצות באירופה המערבית.

ההזמנות מוסברות במזג האוויר החם השורר עתה באירופה. ראוי לציין הזמנה של שלוש חברות בריטיות שפנו ל„לורדן" בבקשה לקבל בהקדם עשרות אלפי סוללות בחודשים הקרובים.

ההזמנות החדשות מסייעות לחזק את ההחלטה של „לורדן" לרכוש קו ייצור מודרני וממוחשב של מכונות, שיגדיל בצורה משמעותית את כושר הייצור במפעל, שהוא היום הגדול ביותר בישראל לייצור סוללות למיזוג אויר.

המאבק על השליטה ב„ישרס" יוכרע בבית המשפט ב־16.10

מאת אלי גולדברג

המאבק על השליטה בחברת „ישרס", אשר התנהל מזה בימים האחרונים, יוכרע כנראה בבית המשפט. ב־16 באוקטובר יתכנס בית המשפט המחוזי בתל־אביב לדון בבקשת קבוצת איזנברג לבטל את ההקצאה הפרטית של חמישה אחוזים ממניות „ישרס", לחבר הדירקטוריון של החברה, פרבר.

מטרת ההקצאה היתה להחזיר את השליטה בחברה חזרה לקבוצת „בייטי קירש" לאחר שקבוצת איזנברג השתלטה על כ־40 אחוז ממניות „ישרס". לקבוצת „קירש" ברגע כ־38 אחוז במניות החברה. אם תאושר ההקצאה הפרטית לפרבר, יהיו בידי קבוצת קירש כ־43 אחוז מ„ישרס", והשליטה תישאר בידה.

כידוע מתוכננת ב־23 באוקטובר אסיפה כללית שלא מן המנין ב„ישרס". היא תכונס לבקשת קבוצת איזנברג ועל סדר היום שלה החלפת הנהלת „ישרס". בייטי קירש טען בימים האחרונים בכלי התקשורת שמניות „ישרס" שמחזיקה „עדר" לא יוכלו לשמש להצבעה מפני שהן משועבדות לטובת חובותיה של „עדר". לפיכך, אומר קירש, אין למעשה לקבוצת איזנברג רוב ב„ישרס".

איזנברג דוחה בתוקף את טענותיו של קירש. לדבריו, „עדר" תצביע כפי שיחליט הדירקטוריון שלה. היות ולקבוצתו רוב בחברה, תצביע „עדר" יחד עימה.

זכויות בלעדיות ל„תפרון" מהמעצב טד לפידוס

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברת „תפרון" תייצר ותייצא לאירופה הלבשה תחתונה של מעצב האופנה הצרפתי טד לפידוס לאחר שהעניק את הזכויות הבלעדיות לייצור לבנים תחת שמו לייצרן הישראלי.

מנכ"ל החברה זיגי רובינוביץ' מסר כי אשתקד הסתכמו מכירות המפעל ביותר מ־13 מיליון דולר ומתוכם המכירות לייצוא היו ביותר מ־9 מיליון.

בשנה הנוכחית מתכננת החברה מכירות ב־16 מיליון דולר, מתוכם ייצוא ב־12 מיליון. מוצרי החברה נמכרים ברשתות השיווק הגדולות באירופה ובהן „מרקס אנד ספנסר", „דבנהם", „סי אנד איי" ואחרות.

מספר העובדים המועמדים לפיטורים גדל בחודש ספטמבר ב־44 אחוז

מאת חיים ביאור
כתב "דבר"

גידול של 44 אחוז חל בספטמבר במספר העובדים שנמסר על כוונה לפטרם.

בנתונים שבידי שירות התעסוקה מגובר שבספטמבר הודיעו מפעלים וחברות על כוונה לפטר 1,157 עובדים, לעומת 805 שהוחלט לפטר באוגוסט.

מפעל הצבעים "אליאנס" הודיע לשירות התעסוקה על כוונה לפטר את מספר העובדים הגדול ביותר – 250. המפעל, שפתח מחדש את שעריו בשבוע שעבר, מצוי בידי כונס נכסים ונתון בתוכנית הבראה.

מ"תעשיות רכב" בנצרת נמסר על כוונה לפטר 200 עובדים; מפעלי "הארגז" בגוש דן מתכוונים לפטר 85; מפעל "תומר" בדרום – 75; חברת הבניה "יובל גד", שהועברה לשליטת "כור" – 62; "פרי הגליל" בגליל העליון – 60; מוסדות הוצאה לאור של ההסתדרות – 60; מפעל "פניציה"-ירוחם לבקבוקי זכוכית – 50; "מטוויות הדרום" בנגב המרכזי – 45 עובדים.

על החלטה לפטר עובדים בהיקף קטן יותר נמסר מהאגודה למען החייל בגליל המערבי – 37 עובדים; מפעל החלצות "להב" בירושלים – 30; מפעל "אלגל" בגליל המערבי – 27; "סנא נוגה" בדרום – 24; "סנפרוסט" בדרום – 23; "היפר שוק מיטב הגליל" – 15; מפעל שפיר בדרום – 14; "שוגוף" בעמק יזרעאל – 10; "ירון פלס" בנגב המרכזי – 10.

בשירות התעסוקה מטעימים שהעליה הזו במספר ההודעות על כוונה לפטר עובדים משקפת את ההחמרה במצב התעסוקה הניכרת כבר חודשים רבים. עם זאת יצויין, שלא כל ההודעות על כוונה לפטר עובדים מתממשת בסופו של דבר.

(ראה הידיעה "עליה תלולה באבטלה" בעמוד 5).

מונו: מפקדי מג"ב ומחוז המרכז: משולם עמית ואלברט מוספיה

מאת נתן רועי, כתב "דבר" לעניני משטרה

מפכ"ל המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, הודיע אתמול בישיבת סגל הפיקוד הבכיר על שני מינויים מרכזיים במשטרה: ניצב משולם עמית מונה מפקד משמר הגבול במקומו של ניצב פנחס שחר, ותנ"צ אלברט מוספיה, שהיה מועמד לתפקיד מפקד משמר הגבול, מונה למפקד מחוז המרכז במקומו של ניצב אנוש גבעתי.

ניצב משולם עמית

ניצב גבעתי משרת במשטרה 37 שנה ומילא תפקידי שטח ומטה. ניצב שחר משרת במשמר הגבול 24 שנה.

שני הקצינים שמונו במקומם מנוסים ביותר: עמית משרת במשטרה ובמשמר הגבול 25 שנה. היה מפקד מרחב חיפה וראש אג"ם במשטרה. מוספיה התגייס למשטרה לפני 28 שנה. היה במשמר הגבול, מפקד מרחב אילון, עוזר ראש אג"ם. המינוים ייכנסו לתוקפם ב־1 בפברואר 1989.

אפשרות למשטרה להגיש אישום על הצתת הצריף באור יהודה

מאת נתן רועי, כתב "דבר" לעניני משטרה

שופט בית המשפט השלום בתל־אביב, יצחק בראו"ן, הודיע אתמול כי בידי המשטרה עדות חשובה המאפשרת לה לנסח כתב אישום נגד המעורבים בהצתת הצריף באור יהודה על שלושת דייריו הערביים.

לבית המשפט הובאו אתמול החשודים בביצוע המעשה, בהם גאג'י אצלן, אורי ראלי, אליאס בסה, אפרים טוטה ויוסי ראלל. ביום שישי האחרון עצר השופט את דני שמיל בן ה־20 מאור יהודה, החשוד השישי בפרשה.

בא כוח המשטרה אמר בתשובה על שאלות הסניגורים כי בידי המשטרה חומר הקושר את אצלן למעשה המיוחס לו. בן אישר מידע לפיו בידי המשטרה עדות משמעותית הקושרת את החשודים האחרים להצתה ולרצח.

השופט בראו"ן אמר כי המדובר בהוראה המאפשרת לנסח כתב אישום על רצח. "לאחר תקופה ארוכה היה למשטרה מול ויש לה הוראה המסבכת אנשים ברצח ויש חשד סביר לביצוע העבירות. זו עדות שתהיה קבילה בבית המשפט במקרה שיוגש כתב אישום", אמר השופט.

נראה כי המשטרה אוספת בימים אלה עדויות נוספות שיתמכו בעדות שהושגה בימים האחרונים.

3 חיילים נפצעו בתאונה אחרי שנסו מתגרה במאפיה

מאת יוסי ליברוביץ'
כתב "דבר"

שלושה חיילים, המשרתים בבית־ספר הטכני של חיל האוויר, נפצעו אתמול אחר חצות בתאונת דרכים לאחר שדקות ספורות לפני כן היו מעורבים בקטטה עם ארבעה ערבים העובדים במאפיה במפרץ חיפה.

המקרה אירע כשארבעה חיילים הגיעו למאפיית "ניגה" במפרץ ודרשו מהפועלים למכור להם באגטים. הללו סרבו בטענה כי במאפיה אין מוכרים ללקוחות. החיילים זעמו על שבקשתם נענתה בשלילה, החלו להתווכח תוך הטחת מילות גנאי וכך החלה קטטה.

במהלכה נמלטו שלושה חיילים מהמאפיה תוך השארת חברם, נכנסו לרכב והחלו לנסוע במהירות. בניסיון לבצע סיבוב פגעה מכוניתם במכונית אחרת שנסעה מחיפה לקריות. שלושת החיילים נפצעו קל.

כל המעורבים בקטטה הועברו לחקירה במשטרת זבולון ושוחררו מאוחר יותר. אחד הפועלים הערביים, המתגורר בכפר יסוף בשטחים, נעצר להמשך חקירה על שהייה באזור לא חוקי בתחומי הקו הירוק.

מועצות הפועלים יוכלו לפזר ועדי עובדים מפירי משמעת ההסתדרות

מאת חיים ביאור, כתב "דבר"

מליאת האגף לארגון בהסתדרות אשרה בסוף השבוע שינויים בתקנון של מועצות הפועלים. ביניהם: מועצת פועלים מוסמכת להשעות ועד עובדים ואף לפזרו, אם הוא "מפר את משמעת ההסתדרות".

הסמכות להשעות או לפזר ועד עובדים ניתנה בידי מועצות הפועלים בעקבות ה[illegible] הקשה שהתפתחה בחודשים האחרונים בין מועצת פועלי חדרה לועד עובדי "אליאנס".

ועדה בראשות אריה עוזר, מזכיר מועצת פועלי אשקלון, שמונתה בידי גדעון בן ישראל, יו"ר האגף לארגון, גיבשה במשך חודשים את השינויים בתקנון. הם יאפשרו איחוד של מועצות פועלים קטנות ובהן פחות מ־5,000 חברי ההסתדרות. בכל מקרה של איחוד תהיה תקופת הרצה של קדנציה לפני שייערכו בחירות למועצה המאוחדת.

חבר הוועדה המרכזת, יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה, הביע הסתייגות מההצעות לשינויים. לדבריו, התקנון החדש אינו מקנה למועצות הפועלים את העצמאות הנדרשת להן.

במליאת האגף לארגון נמסר כי בשנה הבאה תוקם מועצת פועלים באום אל פחם, אולם בשלב ראשון זו תהיה מועצה ממונה ורק לאחר תקופה ייערכו בחירות למוסדותיה.

הוחלט: לא עוד שמות תנ"כיים ב"פסגת זאב"

מאת צח הבלומי, כתב "דבר" בירושלים

"פסגת זאב", השכונה הירושלמית על שם זאב ז'בוטינסקי, משיקה מדי פעם את השגרה של ועדת השמות לרחובות בעיריית ירושלים ומעסיקה אותה בישיבות רבות ובדיונים מאראתוניים.

הפעם היה זה "דבר" שגרם את ישיבת הועדה לדיון בשמות רחובות בגבעות הסמוכות ל"פסגת זאב".

בהסתמך על העיתון מ־14.7.88 שפרסם כי הועדה החליטה לתת שמות מן התנ"ך לגבעות הבוכרות, שעליהן אמורות להיבנות עשרות אלפי יחידות דיור, כמו: גבע, ליש, נוב – שמות מתקופת המקרא שהיו קשורים עם ירושלים. זאת, בניגוד לעמדת משרד השיכון וחברי הליכוד בועדה שדרשו לקרוא לכל האיזור "פסגת זאב" וכדי להבחין בין איזור לאיזור בשכונה הציעו לקרוא פסגת זאב־מערב, פסגת זאב־דרום, פסגת זאב־מזרח ופסגת זאב־צפון, או פסגת זאב א' ב' ג' ד'. חברי הועדה האחרים לעומת זאת טענו כי שמו של ז'בוטינסקי הונצח דיו בירושלים בקריאת שמות כמו: רמת זאב, רחוב ז'בוטינסקי.

בעקבות הפרסום שלח ד. צמרת מהלשכה לסטטיסטיקה מכתב לועדה שבו הסב את תשומת ליבם של חבריה לכך ששמות כמו ליש, נוב וגבע כבר קיימים ברחובות ירושלים: גבע ונוב בשכונת נחלאות וליש בשכונת גילה.

צמרת פנה אל הועדה כאיש סטטיסטיקה, המשמש מטעם משרד הפנים והמפקח הארצי על הבחירות לכנסת על תיחום אזורי הקלפי ועל הטיפול בקובץ הכתובות של מרשם התושבים. הוא הביע חשש שאם אכן ייקבעו השמות הללו ב"פסגת זאב", תהיינה כפילות שתגרום לבלבול ולטעויות בין התושבים ושיבושים במערכות הממוחשבות של הגופים המשתמשים בקובץ הכתובות של המרשם.

בישיבת ועדת השמות שנערכה בסוף השבוע שעבר ודנה במכתבו של צמרת, הוחלט לבטל את ההחלטה על השמות גבע, ליש ונוב והוצעו שמות אחרים. את הגבעה, הנקראת בערבית "ראס על עמר", הוחלט לקרוא רמת עמר. שמות אחרים יהיו מכלל היופי, התקומה, ניצחון, רמת אפרים, רמת בנימין. כן הועלתה הצעה לקרוא לאחת הגבעות המיועדות לשיכון חרדים "מעלה שלמה" (המלך שלמה וכן שם הקשור עם ירושלים) – כך יונצח גם שמו של שלמה זלמן דרוק שכיהן כחבר מועצת העיריה מטעם פא"י יותר מ־20 שנה.

30 אסירים התפרעו בכלא באר שבע

(ע). – 30 אסירים התפרעו אתמול בכלא באר שבע לאחר שכבר מיום ה' בשבוע שעבר סרבו לקבל אוכל במחאה על העברת שני אסירים מהאגף שלהם. במהלך ההתפרעות הציתו האסירים חפצים ושלושה נפצעו קל משאיפת עשן. בצהריים הוחזר השקט.

המתיחות באגף 6 בכלא החלה ביום ה'. שני אסירים הועברו מהאגף ובתגובה הודיעו 30 חבריהם על סירובם לקבל ארוחות עד החזרתם. שביתת הרעב נמשכה גם לאחר שאחד משני האסירים שהועברו מהאגף הוחזר אליו.

אתמול בדרש האסיר השני לעבור למתקן כליאה אחר והוא ביקש לקחת אתו מקלט טלוויזיה, השייך לו לדבריו, אך מוחזק ביד אסיר אחר באגף 6. הקצין התורן של הכלא נכנס לאגף 6 לבדו על הטלוויזיה והאסיר שהחזיק במקלט טען כי המכשיר שייך לו והתנגד להוצאתו מחזקתו.

עקב כך הפעילו הסוהרים כוח סביר והעבירו את האסיר לאגף ההפרדה בכלא. בתגובה השליכו אסירי האגף חפצים למסדרון והעלו באש את תכולת אחד התאים.

שלושה אסירים נפגעו כאמור משאיפת עשן וטופלו במרפאת הכלא.

יריד בריאות ייפתח מחר בקמפוס גבעת רם

מאת כתב "דבר" בירושלים

באוניברסיטה העברית בירושלים ייפתח מחר יריד, ראשון מסוגו, לקידום הבריאות בישראל.

היריד נערך מטעם בית הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה והדסה בקמפוס גבעת־רם. הוא ימשך עד מחרתיים ויהיה פתוח לקהל הרחב.

יוצגו בו תערוכות בנושא פוליו, כלבת, סמים, איידס, חינוך מיני, תזונה נכונה וכן אפשר יהיה לבצע בדיקות לגילוי יתר לחץ דם, סרטן שד, עודף כולסטרול וראיה, חלקן בתשלום סמלי.

במקביל ליריד ייערך סימפוזיון בהשתתפות מומחים מישראל ומחו"ל בנושא קידום הבריאות.

פועלי "שטיחי כרמל" ו"גלנויט" חסמו מבואות אור עקיבא

(ע). – פועלי "שטיחי כרמל" ומפעל הודילונות "גלנויט" באור עקיבא, השובתים מעבודה, חסמו אתמול בין 9 ל־10 בבוקר את הכניסות לעיירה במחאה על סכסוך העבודה המתמשך במפעלים. הפועלים המוחים, ואתם רבים מתושבי העיירה, סרבו לאפשר כניסה או יציאה לישוב ובעלי מכוניות רבות נאלצו להמתין שעה ארוכה בכבישי הגישה לישוב. השובתים הניפו כרזות רבות שהתריעו על מצבם.

נוסף על כך שבתו אתמול עובדי אור עקיבא וכן מוסדות נוספים, למעט מוסדות החינוך, כהזדהות עם 620 הפועלים השובתים. על השבתה אתמול החליטה מועצת אור עקיבא בישיבה בשבוע שעבר. ראש המועצה שלום שבתאי הודיע כי אם לא תיפתר בעייתם של השובתים השבוע, יקימו תושבי העיירה הפגנה מול משרדי הממשלה בירושלים ביום א' הבא.

בשעות הצהריים נפגש השר עזר וייצמן, תושב קיסריה הסמוכה, עם ראש המועצה ונציגי הפועלים ושוחח עמם על הנסיונות להביא לפתרון המשבר ב"שטיחי כרמל".

אתמול היו אמורים עובדי מפעלי של ח"כ אברהם שפירא לקבל את משכורת ספטמבר, אולם לדברי חבר הוועד יהושע גוקמן, לא קבלו העובדים את שכרם.

★ [illegible] עיסאו (30) וזהיר שחה (33) מכפר קאסם הואשמו אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בניסיון לדרוס במכוניתם את סנ"צ יעקב שובל, מפקד משטרת פתח תקווה ואת רפ"ק שלמה אבן־פז מפקד פלוגה במשמר הגבול, במהלך פעולת אבטחה לביצוע צו הריסה של המבנה שהיה בבעלותם של הנאשמים.

מאות תלמידים מאיזור מטה יהודה מושבתים מלימודים

170 ילדי בית הספר היסודי בהר אדר (לשעבר גבעת הרדאר), מפגינים מול משרד הממשלה בירושלים (צילום: רוני מעמן)

מאת יורם לוי

מאות תלמידים מישובים באיזור מטה יהודה והישוב הר־אדר שובתים מלימודים בעקבות החלטת משרד החינוך לא לפתוח השנה את בית הספר היסודי "הרי יהודה" ובמקום זאת להסיעם לבית הספר "עין הרים".

אילן שלו, מראשי עמותת ההורים שהוקמה בישובים להילחם בהחלטה, אמר כי בית הספר "עין הרים", השוכן בתחומי בית הספר החקלאי "עין כרם", אינו כשיר ללימודים: חלק מן הכיתות נמצאות מטרים ספורים מרפתות והצחנה רבה.

אתמול באו עשרות תושבי הישוב הר־אדר עם ילדיהם להפגנה מול משרד ראש הממשלה בתביעה שמשרד החינוך יבנה בית־ספר יסודי בישוב. לדברי נאוה כהן מהר אדר יש כיום בישוב 167 תלמידים בכיתות א'־ד' ותוך שנים אחדות, עם הרחבתו המתוכננת של הישוב, יהיו בו מאות ילדים. משום כך יש צורך דחוף בבניית בית־ספר בהר־אדר.

המפגינים הוזמנו לפגישה עם השר נבון מחר ובדעתם לקיים משמרות מחאה מול משרדו.

הילדים עצמם לא היו מתחילת השנה בבית הספר וההורים מארגנים להם פעילויות.

תגובת משרד החינוך

דובר משרד החינוך ישראל כהן, אמר אתמול כי ההורים באיזור הרי יהודה, המסרבים לשלוח את ילדיהם לבית הספר האיזורי "עין הרים" בעין כרם שליד ירושלים, מסתכנים בהפרת חוק לימוד חובה ובזילות בית המשפט העליון.

בן משפחת שניר חשוד בהובלת טונה וחצי חשיש

מאת כתב "דבר" בגליל המערבי

יוסף עבדאללה שניר (48) מיפו, בן למשפחת שניר הידועה, הובא אתמול לבית משפט השלום בעכו בחשד כי הוביל בטנדר שלו 1,500 ק"ג חשיש.

שניר נעצר במחסום משטרתי בעקבות מידע מודיעיני ביום שישי בצהריים. נציג המשטרה, רס"ל פיליפ לזרוס, מסר במהלך הדיון בהארכת המעצר, כי חקירת הפרשה בראשיתה ומדובר ב"כמות עצומה" של חשיש. לדבריו יש לחקור את מקור הסם ואת יעדו וכן לאתר ולעצור מעורבים נוספים.

בתשובה על שאלת סניגורו של שניר, עו"ד אורי רון, טען נציג המשטרה כי שניר הוא העצור היחיד בפרשה ואין בידיו בידיע על מעורב נוסף תושב דרום־לבנון. הסניגור ניסה להמעיט מחשיבותו של שניר בפרשה וציין כי הוא שימש בלדר בלבד בהעברת הסמים. אולם השופט סאלח פארס ציווה, לאור חומרת הפרשה, להאריך את מעצרו ב־12 יום.

★ חייו של נהג מונית בן 42 נצלו אתמול אחר הצהריים כשנתגלה דקות ספורות לאחר שניסה לשים קץ לחייו בחדר המדרגות המובילות למשרד הבריאות בנתב"ג. איש מילואים, דוד בדרדל מלוד, הבחין בו כשהוא תלוי על חבל, הצליח לשחרר את לולאת החנק על צווארו והזעיק אמבולנס. אנשי מד"א הצליחו להשיב את רוחו והוא הועבר לטיפול בבית החולים. חבריו בתחנת המוניות אמרו כי האיש סובל באחרונה והיה בדכאון.

★ כ־6000 תביעות משפטיות שעניינן ערעורי נכים, פיצויים על הלנת שכר, תביעות להבטחת הכנסה ותביעות הנוגעות לחוק הסיעוד, סכסוכי עבודה ואחרים – מונחות בבית הדין האיזורי לעבודה בחיפה שאינו מספיק להגיע לדיון בהן.

אין פסולת רדיואקטיבית בחוף אשדוד

(ע). – בדיקות שערכו אתמול לפני הצהריים אנשי המכון לחקר הגרעין בנחל שורק קבעו מעל לכל ספק כי הקרטונים שנפלטו ביום שישי בחוף אשדוד אינם עלולים לגרום קרינה רדיואקטיבית, בניגוד למה שפורסם.

לפי הממצאים גם נקבע שלא מדובר בחומר רעיל.

"בזק" מוכנה להעביר הקונצרט ממצדה

מאת ישראל דליות
כתב "דבר"

כתגובה לידיעה שפורסמה אתמול ב"דבר" על ביטול השידור הישיר בקול ישראל של הקונצרט למרגלות מצדה, ביום חמישי השבוע, מסיבות טכניות בלתי צפויות, מבקש דובר "בזק" להבהיר ש"בזק" מצידה מסוגלת ומוכנה להעביר את השידור ולספק את השירותים הטכניים הדרושים אם תתבקש לעשות זאת.

בינתיים נודע שגלי צה"ל מתכוונים להעביר את הקונצרט בשידור זה.

מבקש להטיל חובת גילוי על ריבית בשוק האפור

[illegible], בהגנת הצרכן בהסתדרות, פרופ' סיני דויטש, פנה ליועץ המשפטי של הממשלה יוסף חריש בבקשה להטיל חובת גילוי גובה הריבית המשולמת בשוק האפור – מוסר דובר ההסתדרות. דויטש טוען כי באחרונה מתמידה יותר ויותר התופעה של הלוואות בריבית נשך בשוק האפור, המגיעה לעתים אף למאות אחוזים בשנה.

לדבריו אפשר להתקין תקנות בנושא זה מכוח חוק הגנת הצרכן מפני שהלוואה היא, בעצם טיבה, שירות.

8000 סטודנטים החלו בלימודיהם בטכניון

מאת כתב "דבר" בחיפה

שנת הלימודים נפתחה אתמול בטכניון עם כ־8000 סטודנטים, כ־6000 לתואר ראשון ו־2400 לתארים גבוהים. סך הכל התקבלו לסמסטר החורף כ־1500 סטודנטים חדשים, אך בפועל יהיה מספר הסטודנטים שיתחילו לימודיהם בשנה הראשונה כ־1200.

בטקס הפתיחה הוענקו תעודות הצטיינות ל־190 סטודנטים, ל־18 חברי סגל ול־10 עובדים.

העובדים המנהליים בטכניון פתחו אתמול בעיצומים על רקע תביעות להטבת תנאיהם מ־10.00 עד 12.00.

חברנו אשר גולדשלגר
מנהל הפעילות הבינלאומית והסקר ביהלומים
משתתפים באבלך על מות
האב
האגף לאיגוד מקצועי
בהסתדרות הכללית של העובדים באו"י

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של בתנו
אביטל (טלי) אפשטיין ז"ל
ההלויה התקיימה אתמול, יום א' כ"ח תשרי תשמ"ט 9.10.88 בגבעת ברנר.
המשפחה
ובית גבעת ברנר

למירי יהודאי והמשפחה
משתתפים באבלכם
על מותו של האב
יעקב לוינשל ז"ל
בית מעלה החמישה

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

לשמוש חורג ממגורים למשרד לבטוח בק"ק ובקומת א'
ברחוב מזא"ה מס' 6 גוש 6937 חלקה 20
תיק בנין 0014006
בקשה מס' 87/1491

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתבואנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עיריית ראשון לציון
משתתפת בצער המשפחה
על מות
צבי כבודי ז"ל
מנהלו הראשון ומיסד
של תיכון מקצועי עמית – עמ"ל
מאיר ניצן
ראש העיריה
וחברי מועצת העיר

לפרומה, למשפחה
ולבית יגור
משתתפים באבלכם במות
זאב פלקס ז"ל
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

ביום השבעה למותו של חברנו
יוסי אכמון ז"ל
נעלה לקברו היום, יום שני כ"ט תשרי תשמ"ט 10.10.88 בשעה 15:30
יוצאים מרחבת המוכירות
המשפחה
ובית נוה־אור

בית אבות אקסקלוסיבי, ליד היכל־התרבות
"נאות הבימה"
הפתעה לנרשמים בחודש אוקטובר!
ברדיצ'בסקי 14 ת"א טל': 5619041, 5616757

המועצה המקומית יהוד
לרחל ונטורה
משתתפים בצערך
על מות אמך
לונה מאיש ז"ל
מרדכי ליניק, ראש המועצה
הנהלת המועצה ועובדיה

לחברנו ירוחם גולדמן
אתך באבלך
במות אשתך
שרה ז"ל
הנהלת משען
וחבריך לעבודה
MISHAN משען

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר
יצחק גולדשלגר ז"ל
ההלויה תצא היום, יום שני כ"ט בתשרי תשמ"ט 10.10.88 בשעה 13.00 מבית המנוחה רחוב להגרדיה 41 יד־אליהו, תל־אביב לבית העלמין בחולון.
נפגשים בשעה 14.00 בשער הראשי של בית העלמין.

המתאבלים:
אשתו: ברוריה
בניו: נפתלי ואשר
כלותיו: ירדנה, ריקי
נכדיו: שירלי, נועם ורדעי
אחותו: גילה

מועצה אזורית עמק הירדן
מכרז מס' 9/88
המועצה האזורית עמק הירדן מציעה בזאת למכירה:
רכב סובארו 1600 DL סמ"ק אוטומטי + מזגן. טסט לשנה.
את הרכב ניתן לראות במגרש החניה של מ.א. עמק הירדן, בשעות העבודה הרגילות.
את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה עד תאריך יום רביעי 19.10.88 בשעה 12.00 צהריים, לתיבת המכרזים שבחדר מזכיר המועצה בצרוף ערבות או המחאה בנקאית ע"ס 10% מערך ההצעה.
פתיחת המכרז תעשה ביום 19.10.88 בשעה 13.00 במשרדי המועצה הצמח.
הוצאות העברת הבעלות תחולנה על הקונה.
אין הקונה רשאי לתבוע כל תוספת או החלפת חלק מחלקי הרכב העומד למכירה, לאחר שנמצא מתאים לרכישה.
לא תתקבל כל תביעה מצד הקונה לגבי תקינות ומצב טכני (מכני) של הרכב.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או הצעה אחרת כל שהיא.
זאב שור ראש המועצה

דבר היום

היכן היה משרד הפנים

בימים כתיקנם היו בוודאי כל הזרקורים הציבוריים מופנים לחידוש המרגין שזכינו לו אתמול: אחרי שבעה חודשי שיבושים חזרו אתמול הרופאים ב־14 בתי חולים של קופ"ח לעבודה סדירה ומלאה, הן בחדרי הניתוח והן במרפאות החוץ. הרופאים, ושאר העובדים בבתי החולים האלה, נערכים עתה לביצוע ההסדר של קיצור התורים, שהוא חיוני כל כך, בעקבות הסכם שהושג בין כל הגורמים הנוגעים בדבר מצד העובדים לבין מנכ"ל קופ"ח ומזכ"ל ההסתדרות – לאחר שאלה הגיעו להבנה עם שר האוצר. אין כל ספק שצריך לציין את ההתפתחות הזאת באנחת הקלה ובברכה רבה, ולקוות כי רופאי בתי החולים הממשלתיים והעירוניים ייערכו אף הם למבצע קיצור התורים, ובכך יחוסל הפיגור המביא סבל מיותר לאנשים רבים שבמצוקת בריאות.

אמרנו, כי בימים כתיקנם החזרה העבודה הסדירה לבתי החולים היתה זוכה למלוא הזרקורים הציבוריים. אלא שנראה, למרבה הצער, כי אין בישראל ימים כתיקנם אפילו בתחום ממוקד ומוגדר – במקרה זה, תחום הבריאות. בעת הזאת אנחנו חיים בתחום הזה בסימן של בהלה מיותרת בעניין הסכנה של מחלת הפוליו. הבהלה היא מיותרת כי סכנת מגיפה אין, מקרי המחלה שנתגלו הם מועטים ומוגבלים למעשה לאיזור אחד. אף־על־פי־כן, ההחלטה לחיסון כללי היתה במקומה, דווקא בגלל החרדה העמוקה שאחזה בציבור, ושכל אחד מאתנו היה עד לה בסביבתו שלו.

בצדק החליט משרד הבריאות לקבל את עצת המומחים שאותם הזמין להתייעצות, גם אם ברור (ולא רק בעניין זה) כי בכל שירבו לשאול מומחים, כן ירבו התשובות, שונות זו מזו ולפעמים גם סותרות. הסכנה שבחיסון בתרכיב הנגיף המוחלש היא אחת למיליון – שליש ופחות מכך מסכנת ההידבקות, שגם היא מזערית, ללא מבצע החיסון הכללי.

אלא שבכך יש רק מענה חלקי לבעיה רחבה הרבה יותר, הטומנת בחובה סכנות נוספות, הנעוצה במצב המחפיר של הביוב ברשויות מקומיות רבות. נראה כי משרד הפנים הזניח כאן נושא חשוב מאוד שבתחום טיפולו, ורק המחיר האישי הקשה ששילמו מניין ישראלים בשבועות אלה חשף את המחדל במלוא חומרתו. וודאי שמוטב מאחור מאשר לעולם לא, ואם ייעשה עכשיו מה שצריך היה להיעשות מזמן, יהיה בכך משום תיקון חלקי של מעוות.

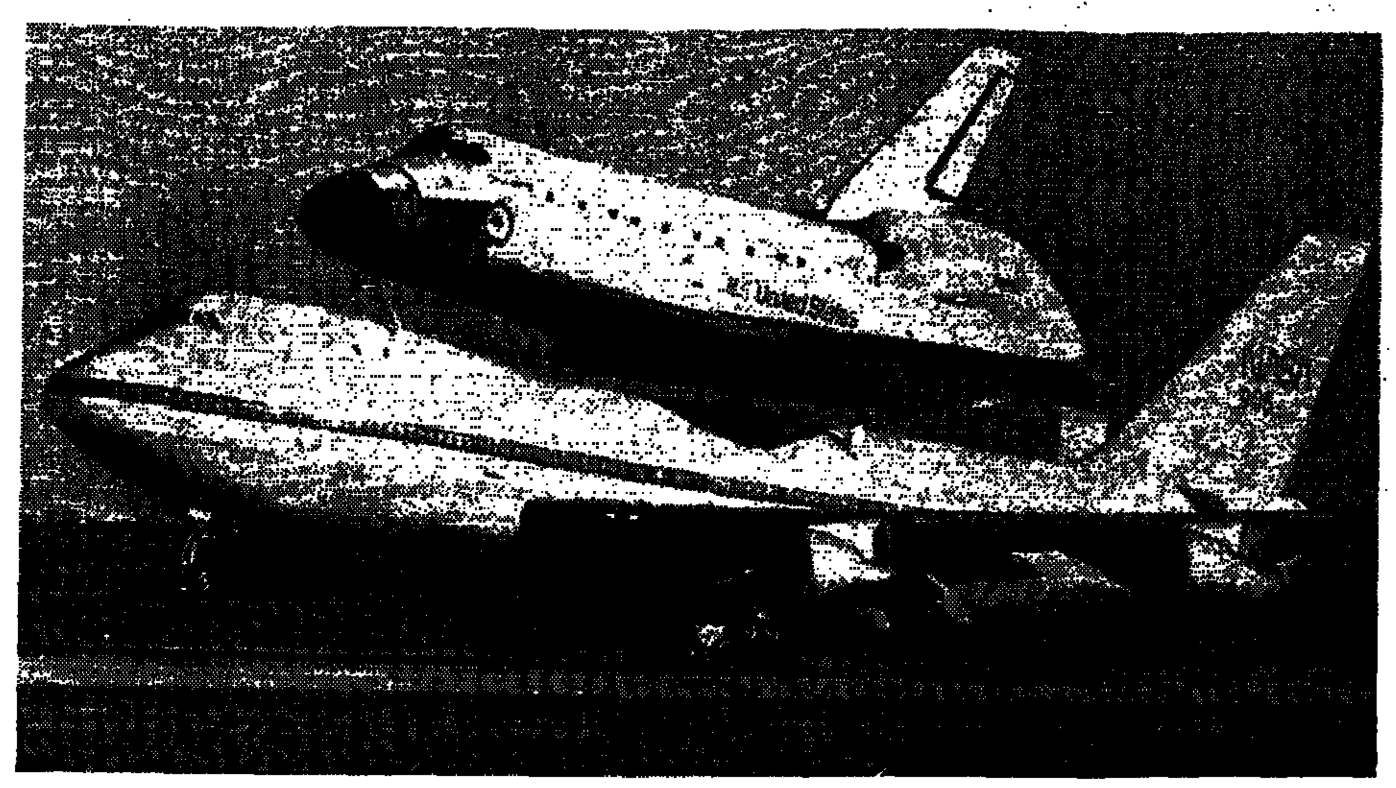

שק קמח. חמישה ימים לאחר שנחתה בשלום מחזיר מטוס בואינג 747 את מעבורת החלל לבסיסה שבקייפ קנדי. (צילום אי.פי.)

הצעת ארנס / אריה ארד

הלביא יוצא מהארון

כל מי שיבקש לחדש את פרוייקט ה„לביא" יצטרך להתמודד עם שלושה קשיים אדירים. לבעיות הקריטיות האלה אין פתרון פשוט

הבטחתו של השר משה ארנס, כי ממשלת ליכוד, אם תקום, תבחן את האפשרות לחדש את פרוייקט ה„לביא", החדירה את הנושא למערכת הבחירות. זה טוב, אבל ספק אם אפילו פרופסור ארנס יוכל להרחיק לכת מעבר לעצם הבחינה.

מתוצאותיו של סקר, שערך מכון „דחף" בראשותה של ד"ר מינה צמח, במלאת שנה לביטול הפרוייקט, עולה, כי 55 אחוז מהציבור רוצה בחידושו ואף מוכן לממן, מכיסו, את תוספת התקציב שתידרש לכך. 40 אחוז סבורים, כי היה זה משגה לקעקע את ה„לביא". 70 אחוז סבורים, שביטול הפרוייקט גרם בריחת מוחות מישראל, ו־47 אחוז מקווים, כי עם חידושו יחזרו אנשי המקצוע הללו לארץ.

לכאורה יש אפוא הגיון אלקטוראלי בהעלאת הנושא במסגרת מסע הבחירות. ככלות הכל, המפנה בעמדותיהם של שמעון פרס וגד יעקבי הביא לביטול ה„לביא". שניים אלה מבטיחים עתה „קידום התעשיה באמצעות טכנולוגיה" ומותר לשאול אותם, אם הבטחה זו עולה בקנה אחד עם התנהגותם בפרשת ה„לביא". אולם כשם ששמעון פרס לא בלם לבדו את האינפלאציה, כך לא הפסיק לבדו את פרוייקט ה„לביא". תרומה לא פחות חשובה הרימו לעניין זה משה נסים ויצחק שמיר. על חלקו של נסים מיותר להרחיב את הדיבור, אבל ספק גדול אם היה מגיע לידי כך, אילו נקט ראש־ממשלתו עמדה נחרצת בעוד מועד. לזכותם של שניים אלה אפשר אולי לומר, שמעולם לא התגדרו ב„מידוע המדינה" וב„אוריינטציה על עצמנו"; אין הם נחשבים למי שהקימו את התעשיה הבטחונית ומעולם לא ביקשו לעצמם כתר של פורחן התעשיה האווירית. אולם תרומתם להפסקת פרוייקט ה„לביא", במעשה ובמחדל, ראויה להיזכר.

גם אם באורח איני רואה מנוס לעצמי מלהסיק מסקנה אלקטורלית כלפי שמעון פרס דווקא, לא זה העיקר. אפילו יזכה הליכוד בבחירות ואפילו יתגברו תומכי ה„לביא" האמיתיים – ויצחק שמיר, כנראה, אינו נמנה עמם – על שר־האוצר, האם אפשר לחדש את הפרוייקט כעת?

כל מי שיבקש לחדש את הפרוייקט יצטרך להתמודד עם שלושה קשיים אובייקטיביים עצומים, שעליהם תיתוסף התנגדותם הנחרצת של רוב המפקדים הנוכחיים של צה"ל.

הראשונה שבהן היא בעיית המימון. ישראל יכלה להחליט על פיתוח ה„לביא" ועל יצורו רק מפני שארה"ב הסכימה לממן את הפרוייקט ולהעמיד לרשותו טכנולוגיות הכרחיות. בלי שניים אלה לא יוכלה ה„לביא" לשמש תחליף ל„אף־16", לא כל שכן לעלות עליו בתחומים מסויימים. בזמנו גיאותה ארה"ב לסייע בפיתוח ה„לביא", אולם כעבור זמן־מה נמלכה בדעתה. אילו החליטה ישראל אשתקד להמשיך בפרוייקט,

אולי לא היה המימשל האמריקאי מרשה לעצמו לחזור בו מהתחייבויותיו. אולם משקרקעה ירושלים את ה„לביא", האם תצליח לשכנע את המימשל הבא לשוב וליטול על עצמו התחייבויות אלה?

הבעיה השניה היא הזמן שאבד. ממילא פיגר ה„לביא", במידת־מה, אחרי צרכי ההצטיידות של צה"ל. אחד האלופים אמר לי, כי מטעם זה בלבד צידד בביטול הפרוייקט, והוא היה מצדד בכך גם אילו היתה הממשלה מוכנה לשאת בהוצאה השנתית הנוספת של כ־200 מיליון דולר, כפי שביקש שר־הבטחון יצחק רבין. בינתיים אבדה שנה ולוח־הזמנים להספקת ה„לביא" יצטרך להידחות בשנתיים. האם יספיקו 60 מטוסי „אף־16", שנרכשו בשנה האחרונה, לגשר על הפער ביחסי הכוחות עם האויב בתקופה זו?

בעיה שלישית היא בעיית הצוותים. הצוות שפיתח את ה„לביא", התפזר לכל רוח, בעקבות ביטול הפרוייקט והפיטורים ההמוניים. הטובים שבאנשים הללו נקלטו בתעשיית התעופה בחו"ל ויש להם חוזים ארוכי־טווח, שגם מגבילים את זכותם לעבוד ליצרני מטוסים מתחרים. גם אילו יכלו, ספק אם יסכימו לקשור את עתידם לפרוייקט ישראלי, לאחר מה שקרה ל„לביא". ללא הצוותים הללו אין סיכוי לחידוש הפרוייקט.

לבעיות הקריטיות הללו אין פתרון פשוט, גם לא בפי פרופסור ארנס, כנראה. מאידך גיסא, אם מישהו בכלל יכול להביא לחידוש הפרוייקט, הרי זה פרופסור ארנס. ככלות הכל, הוא ששיכנע את וושינגטון, בראשית העשור, לסייע בפיתוח ה„לביא", ואילו נמשך הפרוייקט, יכול היה אולי לשכנע אותה שתממן גם את ההצטיידות. רבים מהאנשים שעסקו בפיתוח ה„לביא" היו תלמידיו בטכניון ויש לו השפעה רבה עליהם. כאיש תעופה מן השורה הראשונה, יש לו גם רעיון כיצד להתגבר על הפיגור של השנה האחרונה. שני דגמי־האב של ה„לביא" מאוכסנים ואפשר לחדש בהם את טיסות־המבחן במהרה. בנייתו של דגם־האב השלישי, שנועד לניסויי האוויוניקה נמשכת. במידה מסויימת אפשר איפוא להתחיל במקום שהפסיקו, אם רק יימצאו האנשים הדרושים.

אולם גם השר ארנס יודע, שמכאן ועד לתחייתו של פרוייקט כזה, שבוטל כפי שבוטל, הדרך ארוכה מאוד. על־פי מה שידוע לי, ספק אם אפשר להצליח בכך. אבל אולי איני יודע הכל.

צ'ילה / שלמה שפיר

המכשולים שנותרו

תוצאות משאל־העם בצ'ילה הוכיחו, שלחצים פנימיים וחיצוניים מסוגלים לאלץ משטרי דיכוי להיפתח, אבל הדרך לדמוקרטיה עדיין רחוקה וזרועה מוקשים

ההפגנות האדירות הנשנות בסנטיאגו בירת צ'ילה ופיזורן על־ידי המשטרה הם תזכורת, שחרף כשלונו של הנשיא, גנראל אוגוסטו פינושה, וחרף ההישג הגדול של יריביו, מצביעי „לא" במשאל־העם, הדרך להחזרת הדמוקראטיה במדינה זו עדיין זרועה מוקשים. 16 המפלגות שהתלכדו לחזית המשותפת גילו, במערכה שקדמה למשאל וביום ההצבעה, אומץ־לב למופת והפריכו את התחזיות הפסימיות, שהמאמץ עלול להיות לשווא. אולם המבחן הצפוי להן עכשיו, בהבטחת מעבר תקין למשטר חוקתי דמוקראטי ככל האפשר, עוד גדול פי כמה.

המכשול הראשון הוא הדריקים עם הצבא, השולט עדיין במדינה [illegible] בחירות לנשיאות ולקונגרס וסיום כהונתו של פינושה, לא יאוחר ממארס 1990 [illegible] נערך גם משאל־העם, [illegible] להיות דמוקראטית. אין תימה שמפלגות האופוזיציה למיניהן רוצות בשינויים, ובהקדם, בהתאם למצב החדש שהתהווה במדינה – בהקדמת בחירת הנשיא, בביטול האיסור על המפלגות המארקסיסטיות, כמבצע יציג ולא מגונה, שיש בו משום עדובה לשיתוף חלקי לפחות של הצבא בשלטון, וכיוצא בזה. בקרב חלק ניכר של המפלגות רבה החשדנות כלפי פינושה, שחזר והצהיר, לאחר מפלתו, שיוסיף לעמוד בראש השלטון עד תום תקופת כהונתו, בעוד 17 חודשים; הן היו רוצות לקצר את תקופת־המעבר.

השאלה היא, אם יימצאו בעלי־ברית למטרה זו בקרב הכוחות המזוינים. בעבר נמצאו חולקים על עצם כוונתו של פינושה להציע את מועמדותו לנשיא עד 1997, בעיקר בחיל־האוויר ובחיל הים, והיו שמועות שגם המשטרה לא התלהבה מכך. אי־אפשר עדיין להעריך, אם אמנם יימצאו שם כוחות שישכנעו את פינושה, הידוע בעקשנותו ובקשיחותו, להחיש את פרישתו. מכל מקום, הפרת הסדר הציבורי והפגנות נרחבות, ככל שהן אמצעי לחץ על השלטונות, עלולות גם ליהפך לחרב־פיפיות ולגשר על חילוקי־הדעות בקרב ההנהגה הצבאית. אפשר שחלק מהכוחות המזוינים מוכן לדון עם המפלגות על רפורמות, אך הם מאוחדים בשלילת מהפיכה.

מבחן קשה עוד יותר היא היערכות המפלגות לקראת הבחירות הבאות – לנשיאות ולבית־הנבחרים כאחד. לא זו בלבד שבצ'ילה קיימות עתה 16 מפלגות חוקיות־למחצה והמפלגה הקומוניסטית, הנמצאת עדיין מחוץ לחוק, אלא שגם כמה מהמפלגות הגדולות שסועות בין סיעות יריבות. דבר זה חל על המפלגה הנוצרית־דמוקראטית, שהיא הגדולה במדינה, ועל הסוציאליסטים, המפולגים בין מארקסיסטים דוגמאטיים לבין סיעה פרגמאטית יותר, המודה במשגים של הנשיא הסוציאליסטי השמאלי סלוואדור איינדה בשלוש שנות שלטון „החזית העממית", עד להפיכה הצבאית של פינושה, אף־על־פי שהיא מוקירה את זכרו. באינטרנאציונל הסוציאליסטי, אגב, שתיהן אינן מיוצגות כרגע; מיוצגת רק המפלגה הרדיקאלית, הנחשבת לסוציאל־דמוקראטית. הכוחות המהפכניים בשמאל, חסידי המאבק המחתרתי, השעו באחרונה את מאבקם, אך אין לומר שהנושא ירד מהפרק אחת ולתמיד, וזו סכנה נוספת לכוחות הדמוקראטיים. נוסף על כך לא נראה עדיין באופק מועמד לנשיאות בעל שיעור־קומה, שיוכל להוביל את המדינה למשטר דמוקראטי תקין אחרי 15 שנות רודנות.

הרבה יהיה תלוי בוודאי גם בעמדתה של מעצמת־העל הגדולה בצפון. על־אף החלק שהיה לוושינגטון, בתקופת ניקסון־קיסינג'ר, בהפלת משטר איינדה על־ידי פינושה והגנראלים שלו, ועל־אף שביעות־הרצון השוררת בה כיום מהמדיניות הכלכלית והפיננסית של המשטר בצ'ילה, היא הפעילה בשנים האחרונות לחץ על צ'ילה לצמצום הפגיעות בזכויות האדם והדיבנה את הנשיא־הרודן לפתוח פתח להחזרת הדמוקראטיה לארצו על־ידי משאל־העם. מבחינה מסויימת, תוצאות משאל־העם הן בגדר הישג גם לארה"ב. אם לא תחול הידרדרות בלתי־צפויה ואם לא יחודש האיום מצד כוחות פרו־קומוניסטיים מהפכניים, קרוב לוודאי שהיא תמשיך בקו זה. ממשל דמוקראטי עשוי להיות עוד יותר נחרץ בכיוון זה, אך גם אם ייבחר סגן הנשיא ג'ורג' בוש, הוא יתמיד לבטח במדיניות ממשל רייגן כלפי צ'ילה.

כאמור, המערכה על צ'ילה דמוקראטית עוד לא הושלמה, אך מן השלב הראשון שלה אפשר ללמוד לקח מעודד. הוכח שלחצים פנימיים וחיצוניים מסוגלים, בסופו של דבר, לאלץ גם משטר־דיכוי צבאי יציב להיפתח. לבד מהמשמעות הישירה לגבי 13 מיליון בני צ'ילה, שבעצם היתה להם מסורת ממושכת למדי של משטר פארלמנטרי־חוקתי ושל נסיונות רפורמיסטיים לקידום מעמד ההמונים, יש בו בשורה חיובית לכוחות הדמוקראטיים והליבראליים בארצות אמריקה הלאטינית שבדרום היבשת. יבשת זו, למרות נקודות־תורפה חברתיות וכלכליות רבות, גם במשטרים דמוקראטיים להלכה, השתחררה בעשור האחרון מהדיקטאטורות הצבאיות. שליט פאראגוואי, אלפרד שטרסנר, הוא כיום אחרון הרודנים שעדיין מחזיקים מעמד.

בית א־שאווה / דני צדקוני

מחכים ליורש

כפי שחיי משפחת אייזנברג מסקרנים את קוראי העתונים בישראל, כך סיפורי שושלת א־שאווה משמשים חומר רכילותי מרתק לתושבי הרצועה

כמו מנהיגים גדולים אחרים מת רשאד א־שאווה בלי להשאיר אחריו יורש. הכוונה אינה לאדם שיירש את רכושו, אלא לאדם שיירש את מקומו כמנהיג שבט בעל מעמד ויוקרה בחיי הרצועה. לפני ימים אחדים שאלתי קצין במינהל האזרחי מי יהיה המנהיג הבא של „המפלגה הפרו־ירדנית", שא־שאווה היה מנהיגה. „על איזו מפלגה אתה מדבר?" השיב הקצין המעורה בענייני הרצועה. „מדובר פה רק במשפחה".

ההתפתחויות הפוליטיות בזירה המזרח תיכונית הגלישו את מעמדו של א־שאווה. היות הליכוד השולל את האופציה הירדנית גורם שלטוני קובע בישראל בעשר השנים האחרונות, נסיגתו הפומבית של המלך חוסיין מהשטחים, ועליית כוחות חדשים ברצועה – כל אלה דחקו את א־שאווה לזווית של מתבונן ופרשן בשנותיו האחרונות.

ואולם אף שמעמדו של א־שאווה נחלש בשנים האחרונות, השאלה מי יעמוד בראש משפחת א־שאווה מעוררת סקרנות מובנת ברצועה. כפי שחיי משפחת אייזנברג מסקרנים קוראי עתונים בישראל, כך סיפורי שושלת א־שאווה הם חומר רכילותי מרתק לתושבי הרצועה.

כאשר מדברים על יורש לא־שאווה אין מתכוונים למנהיג בדרגה לאומית שיעלה משורות המשפחה, כי כפי שאי אפשר לעשות את שמיר שלאחר בגין למנהיג, כך אין אצל השוואים מעוה מישהו הנושא בתרמילו את שרביט המרשל. אך כמשפחה גדולה, בעלת נכסים כלכליים, מעמד ואינטרסים רבים שיש להגן עליהם, לפתחם ולייצגם, זקוקה משפחת א־שאווה לאדם שיעמוד

(המשך בעמוד 8)

יוגוסלאוויה / טדי פרויס

כלכלה נכונה

המצוקה ביוגוסלאוויה אינה יוצאת־דופן בחומרתה, אלא שהיא מתובלת בתבלינים לאומניים. בחבל קוסובו, המיושב באלבנים, פרצה מעין אינתיפאדה

צרות כלכליות פוקדות את כל המדינות הקומוניסטיות, למעט מזרח־גרמניה. כשלעצמה אין המצוקה ביוגוסלאוויה יוצאת־דופן בחומרתה, אלא שהיא מתובלת בתבלינים לאומניים. האחרונים נפוצים ברוב מדינות מזרח־אירופה, אבל ביוגוסלאוויה הם חריפים יותר. זכורה היטב מלחמת האזרחים בעת הכיבוש הנאצי, שעלתה ליוגוסלאוויה במיליון קרבנות, נוסף על מיליון שהרגו בהם הגרמנים.

הישגו העיקרי של הנשיא טיטו היה, שבמימשלו לא שיסו חמשת עמיה של יוגוסלאוויה, המפוזרים בשש רפובליקות, הדוברים ארבע שפות, המתפללים בשלושה סוגים של בתי־תפילה וכותבים בשני כתבי־יד, זה את גרונו של זה. המנהיג האחד מנע זאת, אולם אחר מותו, במאי 1980, החל המבנה המסובך והמפותל של יוגוסלאוויה הפדראלית להתערער. שני מליון הסלובנים, העשירים והחרוצים שבעמי יוגוסלאוויה, תבעו יותר אוטונומיה כלכלית ויותר הכרה ביהודם האתני־תרבותי. כנ"ל הקרואטים. הם רוחשים איבה עתיקה וטינה עמוקה לסרבים, העם הגדול ביותר בפדראציה, ששלט באמצעות בית־מלכותו ביוגוסלאוויה בשנים 1918–1941. לא שהמאקדונים, המונטנגרים והבוסנים מאושרים במיוחד, אבל לעומת המתחולל בקוסובו שבדרום, התנהלו עניינים על מי מנוחות.

קוסובו הוא „חבל" (לא רפובליקה) עצמאי במסגרת הרפובליקה הסרבית ומאוכלס ברובו המכריע באלבנים. זה האיזור העני המפגר ביותר בפדראציה והאלבנים טוענים, כי העוני מקורו באפליה מצד השלטונות המרכזיים בבלגראד (שטויות). במארס 1981, פרצו שם מהומות דמים, בגלל דרישת האלבנים שיינתן להם מעמד של רפובליקה (השביעית של יוגוסלאוויה). בלגראד סירבה, ונאלצה לשלוח צבא כדי לדכא את המהומות. הנימוק היוגוסלאווי דומה לא מעט לנימוקי המוסדים של ארץ־ישראל הגדולה: רפובליקה אלבנית תהיה סוס טרויאני, שבאמצעותו תתערב מדינת אלבניה בענייניה הפנימיים של יוגוסלאוויה. יש לאלבנים מדינה מעבר לגבול המכסימזה את ישותם. אלבניה שניה, לא תקום ולא תהיה.

בתככי קוסובו נפתחה מעין אינתיפאדה, כשהרוב האלבני מתנכל למיעוט הסרבי. רוב הסרבים מכרו את רכושם ברבע מחיר והיגרו לרפובליקות אחרות. תשעת מיליוני הסרבים ביוגוסלאוויה (מתוך 22 מיליון תושבים) הרימו קול זעקה נגד רדיפת אחיהם בקוסובו. בראש הזועקים התייצב סלובודאן מילושביץ', מזכיר המפלגה בסרביה. פופוליסט ו„כשרון זה תבע, בנאומים הרצבי להבות, כי המעמד של קוסובו כחבל עצמאי יבוטל, והוא יהיה לחלק אינטגרלי של סרביה. כזאת תובע מילושביץ' גם לגבי חבל ויוודינה, שבצפון־מזרח המדינה, המאוכלס בחלקו הונגרים. הבעיה כאן מסתבכת מאחר שהסרבים בוויוודינה רוצים בהמשך קיומם העצמאי למחצה.

בשבוע שעבר פרצו מהומות גם ברפובליקת מונטנגרו, הפעם על רקע כלכלי יותר מאשר לאומי. האינפלאציה ביוגוסלאוויה הגיעה בממוצע שנתי ל־220 אחוז, ובחודשים האחרונים האיץ הקצב השנתי שלה והגיע עד יותר מ־300 אחוז. אין ביוגוסלאוויה תוספת יוקר או פיצוי אוטומאטי אחר, כך שרמת־החיים נסוגה נסיגה דראסטית. מצב עניינים זה הוליד מהומות אפילו בבלגראד ופועלים ממורמרים פרצו לבית הפארלמנט הפדראלי בבירה. רק המשטרה מנעה התכתשות אלימה.

אם יופר שווי־המשקל הרופף שהנהיג טיטו, עלול כל המבנה הפדראלי להתמוטט. הממשלה המרכזית נאלצה להפעיל את הצבא, מעשה שסימר שערות ברוב רחבי המדינה. הצבא נתון לפיקוד סרבי ולכן רואים בו צבא סרבי יותר מבצבא יוגוסלאווי. דברים מפורשים ברוח זו נשמעו בעיקר מסלובניה, שם העתונות תוקפת במרירות את בלגראד ואת הפיקוד העליון. בין היתר האשימו (בצדק) את שר ההגנה (הסרבי) מאמולה, כי פקד על חיילים לבנות את ביתו הפרטי. החקירות העלו כי הסלובנים צדקו. מאמולה נאלץ אמנם להתפטר, אך זה לא הפריע לתביעה הפדראלית בבלגראד להגיש כתבי־אישום נגד שני העתונאים שחשפו את הפרשה. הסלובנים כולם התייצבו מאחורי שני הכתבים והפגינו בעירם נגד התנועה של „סרביה הגדולה".

כל זה מתחולל על רקע המשבר הכלכלי, החמור ביותר בתולדות יוגוסלאוויה הקומוניסטית. בשנותיו האחרונות הנהיג טיטו „כלכלה נכונה", שהתבטאה בעידוד הייצור לצריכה. תעשיית התצרוכת הוקמה בכספים שהיוגוסלאווים לוו במערב, אבל היא לא תרמה להגדלת היצוא אלא רק לשיפור רמת־החיים. כך התעצם החוב החיצוני לכדי 21 מיליארד דולר. בארץ הונהגה מדיניות כלכלית, שנועדה לשחוק את השכר. בכך הצליחו היוגוסלאווים הצלחה יוצאת מגדר הרגיל: הוא הצטמצם לכמחצית. בינתיים לא ניכר שיפור במצב המשק הלאומי ורק הטורגזיות גוברות ועמן ההפגנות וההמהומות. מאחר שאלה נמהלות ברגל לאומי, ניצבת יוגוסלאוויה לפני בעיות חמורות יותר מאלה שמציקות לאחותיה במזרח אירופה.

בחירות '88 / יצחק בן נר

עם כאסחנים תתכאסח

העם הצופה בקולות, עם גרעינים וקולה, מבקש את הכאסח. הכוחניות הצעקנית היא שוות־ערך ליכולת ההגשמה – כך הרגילה אותו תרבות החוצות הליכודית. אז שהמערך יפשיל שרוולים וייצא למערכה. בלי התנצלויות, בבקשה. עם כאסחנים תתכאסח.

הליכוד מצא, לדעתו, את נקודת־התורפה של המערך בתעמולת הבחירות: ביום א' הוא התביית על ידיעה כלשהי שהופיעה באחד העתונים, ולפיה יתכן שבדברים שנשא פרס היו רמיזות לאש"ף שיתמוך בו בבחירות (כך הליכוד בתעמולתו). מכל מקום, רוח הצלה נודעה לליכוד מידיעה זו – ולאחר שכבר אימץ לעצמו בהצלחה את הקמת המדינה, נצחון במלחמות ישראל, הדברת האינפלאציה ושאר מעשים, אימץ לעצמו גם השעה זו ומיהר להפוך אותה לעטרה מוכחת, שבה משתמשים תועמלניו במכות מכוונות היטב אל בעלי המצח הנמוך והתוהה, האם פרס והמערך הם סתם נבלות הראויים לקללה הגונה, או שגם מגיעות מכות לבוגדים האש"פיסטים האלה. איך העבירה ועדת הבחירות המרכזית תמלילים מסיתים שכאלה? לשופט גולדברג פתרונים.

כך, למשל, אומר מישהו למישהו, בתשדיר הבחירות ששודר ביום א' בבוקר ברדיו (מצוטט מהזכרון):

– תגיד, מה יתן פרס לערפאת תמורת תמיכת אש"ף במערך בבחירות?

– נחיה ונראה.

– לא, כי אם נראה, אז לא נחיה!

זה נשמע מטומטם, אבל אני חושש שזה גם אפקטיבי. ובכלל, בתעמולת הליכוד, ככל שהרף יותר נמוך, יותר אלים, יותר פשטני וצעקני, תצליח יותר. במלים אחרות, למי שאינו מבין את העברית הכי בסיסית והכי פשטנית שבה נעשים השידורים: המערך קשר קשר עם אש"ף למכירת המדינה תמורת הבטחת השלטון לפרס וכולנו נושמד אחרי הבחירות. המסקנה: המערך ימכור את המדינה. רק הליכוד יציל אותה. ומי שלא מאמין שילך אצל סגן השר רוני מילוא, האיש שגילה לעולם בזמנו שהסי. איי. איי. הוא הממנן את „שלום עכשיו", ושהוביל בגאווה את המיתקפה הבזויה הזאת ברדיו באותו שידור. האל תשאלו איך יכול המערך בכלל להבטיח לאש"ף משהו ברמזים ואיך אש"ף יכול לסייע למערך לזכות בבחירות (אלא אם כן כמה מסוכניו החשאיים של אש"ף שתולים בצמרת הליכוד; לאן, אגב, נעלמו שרון ולוי בימי התעמולה הראשונים?). אישית אני סבור, שהלוואי שהיה נוצר קשר כזה. כי כל זמן שמדברים, כך אומר לי ההגיון שלי, לא נשפך דם וגם הליכוד יודע שרק אש"ף הוא המייצג, בינתיים, את תושבי הגדה. אבל הרי כולנו, גם הליכוד ומילוא גיבור החיל הידוע, יודעים שזה שקר ושאם אתה עושה שימוש חוזר בשקר, שוב ושוב, הוא ייקלט בסופו של דבר כמין אמת. אין כזה הגיון, אבל זה כך. למעשה, גם אם כבר נואשתם מצמידות לאמת הבסיסית בתעמולת הליכוד, תצטרכו עתה גם להיואש ממציאות ההגיון שבה, לבד מהגיון של כל־בי־אכל־כלב שבבסיסה.

בכך, עושה רושם, תתמקד ההסתה עכשיו: המערך ואש"ף קשרו קשר למכור את המדינה. כי עם ישראל, או לפחות שלושים האחוזים המשוערים של קולות צפים ומצביעים צעירים, אליבא דהליכוד ותועמלניו, הם מטומטמים חסרי בינה ודעת, שאפשר למכור להם הכל – והם, בתמורה, יתנו לליכוד את הקול ואת הכל, כי רק הליכוד יכול לעבוד ככה על הציבור בלא להיענש.

ומנגד, מול ההסתה הפרימיטיבית, מציג המערך שיקול־דעת נאות והרבה דיבורים מכובדים וסבוכים, המנסים לתרץ את האידיאולוגיה המעוקלת שלו לשלום ולמו"מ, בלי להרגיז יותר מדי את הצד השני (המצפצף, מצידו, על מאמצים אלה). מול התקפה מרושעת שכזאת של הליכוד ייגרר המערך מן הסתם למיגננה, כי רק המערך, אבוי, יכול לשחק את המשחק שהליכוד כופה עליו.

אין ברירה, צריך שייאמר לתועמלני המערך ולמתנדבים אותם: עם כאסחנים תתכאסח. מפלגה שבין תומכיה נמצא רוב־רובה של הצמרת הצבאית המהוללת (מיל.), שניצחה בכל מערכות ישראל, לא יכולה להסס ולחשוש כל־כך מהיציאה למערכה זו. צריך להכות את הליכוד בנשקו שלו ובשדה הקרב המרופש שלו. צריך לקרוא ל„ילדים" בשמם. במשפטים קצרים. בדרך הפשוטה והאפקטיבית ביותר. צריך לנצל את הכוחות האמינים והחזקים ביותר ואת העובדות המרשיעות ביותר, לאתר את נקודות התורפה הרבות של הימין ושל הליכוד – ולהכות בהן ללא רחם.

מדוע, למשל, שלא יופיע עזר ויצמן עצמו במשדרים, ויגיד כמה מלים על חבריו לשעבר, החוזרים ומציגים אותו שוב ושוב בכפיה ערבית, ליד תמונת ערפאת, המציג את נשקו כמה שיביא לפתרון, ויגיד כמה מלים על שקרי הליכוד? לוויצמן קסם אישי רב ואמינות רבה. הופעתו, כדברים מן הלב, תסייע רבות.

ומדוע שלא יופיע רבין, השר הפופולארי ביותר בממשלה, על־פי כל הסקרים, במתקפה על שיקרי הליכוד בכל התחומים ובהתייחסות ישירה? כשרבין כועס באמת, מוכיח נסיון העבר, הציבור מקבל אותו יותר טוב. אז שיפסיק לרגע להיות שר בטחון לאומי ויהיה מנהיג מערך בכיר, הרוצה בנצחון מפלגתו.

ומדוע שלא יאמר המערך במפורש, כי סגירת המפעלים, פיטורי העובדים, התמוטטות המושבים והקיבוצים והחברות ההסתדרותיות נובעות במישרין מתוכו ובכלכלה על־ידי הליכוד, בשנות שלטונו?

מדוע שלא יאמר המערך במפורש, כי האינתיפאדה המעצבנת והיקרה הזאת, בחיי אדם, בממון, ברכוש ובתדמיתנו בעיני עצמנו ובעיני העולם, נולדה אך ורק מסרבנות השלום של שמיר והליכוד – ושלא שרון ולא מודעי ולא שמיר לא יצליחו לעוצרה, אלא רק תהליך מדיני?

מדוע שלא ייאמר במפורש, כי מי שרוצה מדינה עם רוב יהודי בה, צריך לחרוד מפני האפשרות הברורה של שינוי המפה הדמוגראפית ומכך שבעוד 21 שנה יעלה מספר הערבים בארץ על מספרם של היהודים, אם לא יימצא פתרון מדיני למצב?

מדוע שלא ייאמר במפורש כי פתרונות של הגליה, טראנספר מרצון או מאונס, יד חזקה יותר, סיפוח או שלטון־כיבוש נצחי יובילו אך ורק לתוצאה אחת: התפוצצות מדינית?

מדוע שלא יציג המערך את כל גלריית אנשי הבטחון שלו, בממשלה, בכנסת ומאחורי הקלעים, את עברם המפואר ואת דעתם הנחרצת בעד שלום עם בטחון, בבחינת הכמות והאיכות משכנעות, מול קומץ הרברבנים והמרוחים מן הבטחוניסטים של הליכוד?

מדוע שלא יציג המערך כנגד נבחרתו את אנשי הליכוד, נבחרת מפוקפקת של מורחים, אסירים־לשעבר, חשודים, נהנתנים, ניצולי ועדות חקירה, פשלנים, פרוטקציונרים, תיירי עולם, חשודים־בכוח, מתעשרים ומקבלי טובות־הנאה למיניהם, מלמעלה למטה – וישאל: האם בידי אלה הייתם מפקידים את המדינה?

מדוע שלא יזכיר המערך מי האחראי למותם של 650 מבנינו ולפציעתם של אלפים בלבנון, מי האחראי למשבר הכלכלי האיום שפקד אותנו אך לפני כמה שנים, ומי יביא אלינו את המלחמה הבאה, מי אחראי, במחדליו המיניסטריאליים, לקטל הגואה בדרכים? מדוע שלא ישאל אם המשפט „אני אתן לליכוד את הכל", משיר הליכוד הנבוב הקולע (לעומת השיר והסיסמה המסורבלים של המערך), מתכוון לכך ששוב נצטרך להפקיד בידי אגוטמאניאקים שאפתנים וחולמי חלומות אימפריאליים את בנינו, כצאן־לטבח?

מדוע שלא יחזור המערך שוב, בכל הזוויות, על השוויון הבזק שעשה הליכוד, מהטיית התקציבים מעדי פיתוח לעיירות־מפארות בגדה, לישיבות פיקטיביות של השותפים הדתיים, מההרס המכוון של ההתיישבות העובדת והמשק ההסתדרותי?

ומדוע שלא ידרוש המערך תשובות מבגין, מקיסנר, על סיבות הסתגרותו של מנהיג האומה ראו, בשעותיה הקשות, כמין בריחה מאחריות?

במלחמה כמו במלחמה – וזוהי מלחמה. העם הצופה בקולות, עם גרעינים וקולה, מבקש את הכאסח. הכוחניות הצעקנית האלימה, כך הרגילה אותו תרבות החוצות הליכודית, היא שוות־ערך ליכולת הגשמה. הרצים לראות מי יכסח לבני את הצורה, כי מי שינצח בכאסח הבחירות, הוא זה (אליבא־דאלה שעל קולותיהם הלא־מזוהים מתמודדים), שינהיג את המדינה בשנים הבאות. אז נא להפשיל שרוולים ולצאת, במסגרת החוק, למערכה. בלי פחד. בלי התנצלויות. במלוא העוז הצודק, לעזאזל.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

היזהרו מפני אש!

למעלה מחודש וחצי עברו מאז האסון באזור יהודה כשנשרף צריף על שלושת יושביו הערבים. פשע מחריד ומזעזע זה הוא מעשה נאצי מובהק. צריף הוצת על־ידי יהודים בכוונת זדון לשרוף שלושה אנשים שהיו שם. אלה היו 3 ערבים מהשטחים שעבדו באופן קבוע בבניין אצל קבלן באזור יהודה. כל השבוע היו בעבודה, גם לא חזרו הביתה לעת ערב אלא נשארו ללון במקום העבודה. מתוך כך סביר להניח, שהפועלים הערבים האלה לא היו בין מיידי האבנים וזורקי בקבוקי תבערה. כמעט הוכח בעליל ששריפת הצריף היתה על רקע לאומני.

בעלות היטלר לשלטון ב־1933 בגרמניה, ראשית הפעולה היתה להחרים את כל הספריות הציבוריות ושריפת הספרים ממיטב הספרות העולמית. אז אמר מי שאמר: מי שיכול לשרוף ספרים גם מסוגל להעלות למוקד אנשים. לצערנו הנבואה הזאת התגשמה מהר מאוד במחנות ההשמדה באירופה. אף פעם לא האמנו שגם מבני אחינו ובמדינת ישראל יש וגוזרים גזר־דין מוות בשריפה על מי שלא מוצא חן בעיניהם על רקע לאומני.

מעשה שטן כזה בצורת שריפה או מעשה זדוני אחר יכול הלילה לחזור גם על לא ערבים, גם כל יהודי שנראה בעיניהם כבוגד בעמו ובמולדתו לפי סברתם של מנהיגיהם ומודריכיהם (חבורת „כך", למשל).

התופעה המחרידה הזו לא נותנת מנוח ואי־אפשר בשום אופן להשלים עם העובדה שבעם היהודי ודווקא בישראל יש יודונאצים, כפי שמכנה אותם פרופ' ליבוביץ. רק הלאומנות הקיצונית מסוגו של כהנא ודומיו עלולה לחולל פשעים זדוניים אלה.

המצער ביותר הוא, שהציבור בישראל, מנהיגיו ושריו התייחסו לפשע הזה כאל תופעת פשע רגילה.

י. בן־כהן
קיבוץ יגור

שמיר צריך לענות לבד

ראש הממשלה, או ליתר דיוק יועצו רוני מילוא, מסרבים שהעימות הטלוויזיוני פרס־שמיר יקויים באופן ספונטני, ודורשים לקבל בראש את השאלות שיישאלו.

בשם הציבור וזכותו לדעת אני תובעת במפגיע לקיים עימות ספונטני. אם מר שמיר אינו בסוגל לענות תשובות בבלי שרוני מילוא מנסה לו אותן – שיילך הביתה: אדם כזה אינו מתאים לכהן כראש הממשלה.

אתי שרון
תל־אביב

ראש ממשלת המתנחלים

הפרשות האחרונות של מתנחלים שירו בחיילי צה"ל בראות בפעם המי יודע כמה את הסכנה למדינת ישראל מצד המתנחלים. הם מקיימים צבא פרטי, המאיים על צה"ל ועל המדינה, אם אלה יעזו שלא לנהוג לפי רצונם של המתנחלים.

הבדהים בדבר הוא עיוורונו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, בעניין. גם כשנמצאים במערכת בחירות, צריך ראש הממשלה לזכור, שהוא אמור להיות ראש במשלת ישראל ולא ראש בכישלת המתנחלים. אין לי ציפיות בעניין מהבריד בליכה, הם הביאו את חוסר האחריות שלהם פעמים רבות בעבר. מה שאינני מבין הוא מדוע שרי המערך מאפשרים את ההשתוללות הזו.

עמוס גבירץ
שפיים

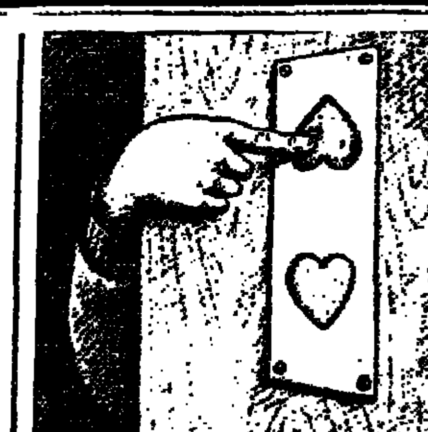

אם תוכרז ממשלה גולה

אם הפלשתינאים יכריזו על הקמת ממשלה גולה, הם יגיעו למטרתם וזו יהיה התחלת הקץ למדינת ישראל. כי מרבית ממשלות העולם יכירו בה מיד כדרך לפגיעה בישראל השנואה עליהם. לכן חייבת ממשלת ישראל להגיב נמרצות בשתי הצהרות:

1. להכריז מיידית על סיפוח יהודה, שומרון ורצועת עזה.

2. להכריז, כי כל תושבי השטחים הנ"ל שהם אזרחים ירדניים בפועל, ימשיכו להיות כאלה. ישראל לא תכיר בשום שינוי באזרחותם זו.

לכן, הם לא יהיו אזרחים ישראליים, לא יבחרו לכנסת אך גם לא יהיו אזרחים מסוג ב', כי הם ימשיכו להיות אזרחים ירדניים, ותהיה להם זכות לעזוב את הארץ מרצונם במידב התנאים הנוחים להם.

אם לא נמהר לעשות כך, תקום מדינה אויבת בלתי־מפורזת ובמירב התנאים הקשים עבורנו. אסור לנו לשכוח אף לרגע שאנו נאבקים על קיומנו מול אלה השואפים לזרוק אותנו לים. זה חשוב להם יותר מריבונות על עוד כברת אדמה. ככל ששטחנו יצטמצם, יקל עליהם לבצע את מזימתם. עלינו להתחשב רק באינטרס הקיום שלנו.

אין להשוות כיבוש שטחים זרים כפי המעוגן בחוקים בינלאומיים, לשיחרור שטחים.

אלישע גלזר
רחובות

הצעת נושאים לבולים חדשים

ב־5.9.88 פורסם ב„דבר" מכתבו של שלום זבולוני, תחת הכותרת: „למה להציע?". ואלה הערותינו למכתב:

א. גם במכתבו של שלום זבולוני מודגש עד כמה זכתה הצעתו להתייחסות אדיבה ורצינית מצד השירות הבולאי.

ב. ואמנם, כל הצעה זוכה לטיפול ענייני: השירות הבולאי מקבל הצעות רבות לבולים חדשים, ומגישן לוועדת התיכנון לבולים חדשים, אשר יכולה להמליץ על כ־15 נושאים בלבד שניתן להנפיק במשך שנה.

ג. ממילא יוצא, כי רבות מן ההצעות אינן מתקבלות.

ד. בכל תשובות השירות הבולאי אל המציעים מודגש שאם הצעה מסויימת תתקבל, המציע יעודכן על כך.

ה. יש מקרים, בהם הצעה כלשהי, למרות שאינה מתקבלת לשנה נתונה, מועברת למאגר של נושאים לתיכנון ארוך־טווח. גם במקרים כאלה מקפיד השירות הבולאי לעדכן את המציע. כך גם קרה עם הצעתם של שלום זבולוני ואנשי אושה, ואין שום הצדקה להימנע מלהמשיך ולהציע.

ו. אנו חוזרים ומציינים שהציבור מוזמן להגיש הצעותיו לנושאים לבולים חדשים.

יגאל ביילין
מנהל השירות הבולאי

גיאוגרפיה של פיטורין

ערב יום הכיפורים סקרנו את מפת הפיטורין במדינה. המגמה המסתמנת היא המשך עוצמות הפיטורין באזורים פריפריאליים:

- חברת „להב" סוגרת מפעלה בבית־שמש. המפעל המרכזי ממוקם בתל־אביב.
- מפעל „מכתשים" בבאר־שבע מפטר 22 עובדים לאחר שלאחרונה פוטרו 138 פועלים.
- „תעשיות לייזר" עומדים לפטר עוד כ־40 עובדים. לפני מספר חודשים פוטרו 35 מהם.
- בקונצרן „כור" תכניות לפיטורים של אלפי עובדים, חלק נכבד מהם בעיירות ובערי־הפיתוח.

טענתו של בני גאון, המנכ"ל החדש, כי בחירתו היא בין „להיות או לחדול ונגמרה הקייטנה וצריך להציל את האונייה", יכולה להיות מקובלת אם העברתם של עובדים מיותרים תהיה למיגזר היצרני במפעלים אחרים.

פיטורים נרחבים בתעשייה ובאזורים רחוקים תיצור מוקד־אבטלה שאין להם תוחלת, הגירה שלילית נוספת מהנגב והגליל ו„בריחה" לשירותים, באין מקומות עבודה חילופיים.

האם על תהליכים אלה תהיה תפארתנו?

דן יהב
תל־אביב

איפה התגובה!

הרב עובדיה יוסף, לשעבר רב ראשי בישראל, הנחשב עדיין אחד מפוסקי ההלכה, פסק לפני 15 שנה שכל בת המתגייסת לצבא נחשבת כזונה. עכשיו הוסיף הרב שלבת ישראל אסור גם לשרת בשירות לאומי, ובת שכזו יש לנדות ולהחרים.

רב זה מתעלם גם מהרמב"ם שפסק, שאפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה יוצאים למלחמת מצווה (מתי אין אצלנו מלחמת מצווה?), רב זה ממשיך לקבל משכורת שמנה מהמדינה, שלפי דעתו לא צריך להישמע לתחוקתיה, אלא רק לפסיקות ההלכה שלו, כפי שהוא פוסק. והציבור, שבנותיו שירתו ומשרתות בצבא, אדיש ושותק. הציבור לא בא מתוח להלוותיו ומוחה על פסיקה מטופשת זו. הממשלה שותקת. הרמטכ"ל שותק. הרבנות שותקת. מתקבל הרושם, שכאילו הכל מסכימים לפסיקותיו של הרב עובדיה יוסף.

מדוע המוסדות האמורים לא מרימים קול זעקה אחרי שהבנות שירתו ומשרתות בצבא ובשירות לאומי דורשים תגובה מיידית. אולי תגובתכם המהירה תרתיע אותו רב ויחזור בו ותרתיע גם אחרים מפסיקות כגון אלה.

משה הובר
תל־אביב

לפני 60 שנה

התנפלות על מורדי הממשלה

מהנדסי מחלקת העבודות הציבוריות, יצאו למדוד באדמת אזבה ע"י מסחה, מקום המיועד לבי"ס החקלאי כדורי. ערביי אזבה באו והפריעו להם בעבודתם ולקחו את כלי המדידה. כשהודיעו למשטרת נצרת, באה פלוגת שוטרים למקום, נאסרו כמה שייכים והובלו לנצרת.

דבר

לפני 40 שנה

אולטימטום מצרי לצבא ישראל

מפקד הצבא המצרי התאונן לפני משקיפי או"ם על הפרת ההפוגה מצד היהודים, ואיים לנקוט פעולות אם לא ישובו לעמדותיהם הקודמות.

נציג ישראל התאונן במועצת הבטחון על הפרת ההפוגה בחזית זו מצד המצרים, והודיע שהוחלט לשלוח לחזית ועדה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

החמה ביותר

עפירה חוזה „סעקיתה זאת" מניפה בגאווה את פסל „אריה הזהב", שהעניק לה „רדיו ליקסמבורג" על שירה „אם ננצלו" שהפך ללהיט החם ביותר באירופה.

כשביקר שר החוץ שבעון בחס בבית שמש, [illegible] ובקש ממנו סליחה. „לפני ארבע שנים זרקתי עליו עגבניות, ביקשו אותי [illegible] להתנצל בפניך. ארבע שנים נסעתי בכרם של [illegible] אינפלציה. אתה הצלת אותנו ועכשיו אנחנו [illegible] העבודה בבית שמש משה אביסרור, רואה את בקורו של פרס בעיירה [illegible] הליכוד להפריע. הוא מציין, כי אמנם היו הפרעות [illegible] של כ־500 איש התאסף במקום, שמע באווירה [illegible] בהגיעו לעיירה גם [illegible]

הגיע איב מונטאן

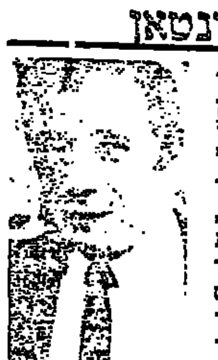

שחקן הקולנוע הצרפתי איב מונטאן (בתמונה) הגיע אתמול אחר הצהרים לישראל כדי לצלם בגוהה בכרך פע הענק על הכבדה, אשר יקיים את הגיגות 40 שנות המדינה. מונטאן, שיופיע יחד עם שחקן הקולנוע האמריקני גרגורי פק אשר יגיע ביום ג', אמר בי מסיבת עתונאים שנערכה בנמל התעופה בן גוריון: „מה שקרה בכצר זה – אסור שיקרה פעם נוספת". „שנית כבדה לא תיפול", אמר השחקן והזמר, שחזר בו ברגע האחרון מלהביע את מועמדותו לבחירות לנשיאות צרפת בקיץ השנה, אבל סירבה להשמיע הערות על המצב כאשר ייפגש עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם שר החוץ שמעון פרס בעת ביקורו בארץ. „אני לא אדבר כפוליטיקאי אלא כאדם פשוט", אמר וציין כי לדעתו זכאית ישראל לחיות בשלום ובשלווה וכאיש התומך בה, הוא סבור שאסור לתת יד לאלה המנסים להשמידה.

א.ח.מ. מהונגריה

אחד מן המנהיגים המרכזיים של [illegible] המקצועיים בהונגריה, יעני ואיש, [illegible] לישראל הערב לביקור רשמי כאורח ההסתדרות הכללית והסתדרות עובדי האירוח. [illegible] מהונגריה מכהן כמזכ"ל האיגוד המקצועי של עובדי המסחר, הבנקאות, וענף האירוח [illegible] המלון, המונה למעלה מ־500,000 חברים. [illegible] שלו מעמד בכיר בחוגי [illegible] לשיחות עם מזכ"ל ההסתדרות, [illegible] יו"ר האגף לאיגוד מקצועי. [illegible] מכון לבון לחקר תנועת העבודה. [illegible] המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי האירוח והמלונות, בראשות המזכ"ל [illegible] יום את הזמנתו לישראל [illegible] האורח יבקר במקומות [illegible] ירושלים ויתארח גם בקיבוץ [illegible] מחבריו יוצאי הונגריה. הוא ישהה [illegible] השבוע. אל האורח נלווית מנהלת [illegible] לקשרי חוץ באיגוד ההונגרי, הגב' [illegible]

המדור נערך ע"י אורית [illegible]

[illegible]

[illegible] בביקור בבית התפוצות חמישה [illegible] המנהיגים הצעירים של תנועת „ס.או.ס. – [illegible]" („הפילרגוזנות"), תנועת „ס.או.ס. – [illegible]" קיימת בצרפת זה מספר שנים וסבלה [illegible] מוטטה, קדימה ועליה הכתובת „אל [illegible] שלי". מטרת התנועה להיאבק בדרכי [illegible] בגזענות בעולם כולו ולסייע למצוא דרכי [illegible] בין צדדים עויינים. בתנועה חברים [illegible] בני לאומים שונים דבר שבולט גם בקרב המנהיגות. בראש התנועה עומד הארלם [illegible] וסגניו מאלק בוטי, והאייט [illegible] ילידי צרפת ואריק גבלי – [illegible] יהודי יליד צרפת. לארץ [illegible] במטרה לבחון מקרוב את המצב [illegible] עם אישים מרכזיים במגזר [illegible] את פגישותיהם [illegible] לבקר בבית התפוצות [illegible] עברו של העם היהודי [illegible] לציון. (בתמונה: [illegible] סגנית יו"ר: מאלק [illegible] יו"ר תנועת [illegible]

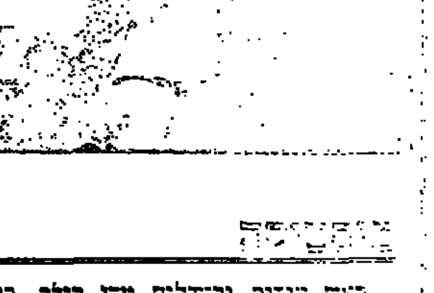

[illegible]

[illegible] ירושלים מדי קולק, בטוח [illegible] „הסתר" שבוצעו במטה הליכוד היו [illegible] בקוי הטלפון. „רק מי שטורר [illegible] של בהתחת" אמר קולק „מסוגל [illegible] בקוי הטלפון זה עדות [illegible] לפעולה מחתרתית". אני, [illegible] בקוי הטלפון שלי [illegible] שנה אבל את טענתי אני מפנה [illegible] בסדר הדואר. קולק הוסיף כי [illegible] את בלגי הדאי, ואת ריפי [illegible] ראובן חזק, העומד בראש [illegible] לראשות העיר הוא בכוח [illegible]

יורם לוי

לשרשרת המסעדות של איש העסקים ראובן גרוס, נוספה מסעדה חדשה „כוורת" [illegible] המתמחה במזון בריאות חלבי. הפתיחה היתה מאוד מסגונית. בפתח המסעדה [illegible] עגלים אותם השקו האורחים בחלב מבקבוקי יניקה מיוחדים. הרב אשפיזאי רבה הראשי [illegible] הציב את המזוזה והחגיגה החלה, שפע סלטים מרקים חביתות ומיצים טבעיים הרמו [illegible] העליה. בין האורחים נראו גברי בנאי מהגששים, הדוגמנית קאתן דינסקי, איש העסקים [illegible] מ"מ ראש עירית ת"א יגאל גריפל והרבה חברים שוחרי בריאות. צילום: ישראל [illegible]

מחכים ליורש

(המשך מעמוד 7)

בראשה וינהל את ענייניה הציבוריים.

מהבחינה הכלכלית נראה שהבן מנסור, המרכז את עסקיה הכלכליים של משפחת א־שאווה, וביהם את סוכנות הרכב והמכונות „אל סמר" ואת מפעל המשקאות הקלים ברמאללה, יוכל להמשיך בכך. אבל לא נראה שמנסור, שהתרחק מהתחום הפוליטי הציבורי, ירצה או יוכל למלא את הפונקציה הזו. בעניין זה מזכירים את שמו של הסן א־שאווה, המשתייך ל„חלק העני" של המשפחה. אם אמרנו „עני", הרי שהתכוונו למצבו בלבד, ולא למעמדו הכלכלי כיום. חסן הוא איש עסקים מצליח, והוא גם מבוגר דיו להיעשות למנהיג הפוליטי של המשפחה.

אדם אחר המוזכר כמי שעשוי להיעשות למנהיג הפוליטי של המשפחה הוא המהנדס איסאם א־שאווה, בן אחיו של רשאד א־שאווה. לפני כשנה ביקשה קבוצה של נציגי ציבור עזתים, ובהם ידידים של המשפחה, להעמיד את איסאם בראשות עיריית עזה. ואולם הדוד, רשאד א־שאווה, התנגד למהלך והתכנית לא יצאה אל הפועל. איסאם א־שאווה הוא בעל השכלה רחבה וכיום הוא מנהל את הסניף העזתי של סוכנות הסיוע האמריקאית „אנירה" המשתתפת בפיתוח שרותי תשתית בשטחים. כאמור מוזכר איסאם, המקורב לחצר המלוכה הירדנית, כמי שעשוי לתפוס את התפקיד הציבורי שמילא רשאד א־שאווה. מדובר בניהול אגודת הצדקה המכונה „הקונסוליה של ירדן" ובתפקיד ה„קונסול" של ירדן ברצועה.

עוזריו הקרובים של א־שאווה בניהול אגודת הצדקה – שכמו ה„סהר האדום" וארגונים אחרים ברצועה, שבה אסורה התארגנות פוליטית, היוה מוקד הכוח הפוליטי של א־שאווה – היו רפיק בסיסו ופאיס כיאל. שניים אלה אינם בני המשפחה, כך שהסיכוי שאחד מהם יתמנה לראשות האגודה קלושים.

קבלת מודעות 24 שעות ברחף

מודעות משפחתיות ותיפות

וכל יתר סוגי המודעות ל־

הלשון הכללי / דבר

מתקבלות 24 שעות ביממה

ב־ דרחף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל' 246363 239952

מודעון

מוקד מרחק טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות המתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־6.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לכאבי שיניים ברחוב עין כרם בחדר המיון – 03־446220

עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922

קו פתוח לקשישים 03־690685

האגודה לזכויות האזרח בישראל – כנוף תל־אביב – בן יהודה 146 טל: 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

אֶלְמַקְס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב הבימה – דיזנגוף 17 – 288465 בזל – בזל 25 – 5461806 **ירושלים** מרפאת רוממה – הפ"ג 28 – 525191 **חיפה** יבנה – אבן סינא 7 – 672288	**פתח־תקוה** סופר־פארם – ספירא 43 – 909030 **בני־ברק – רמת־גן** סיני – חיבת ציון 43 רמת־גן – 782821 **בת־ים** מור – חבקוק רייק 20 בת־ים – 583360 **רחובות** מאפתת – בנימין 23 – 457991

אֶלְמַקְס

תוצרת ע"י [illegible] GABA

בולים

מאת אריה לינדנבאום

50 שנה עברו עד שגרמניה המערבית וגם ישראל מצאו לנכון להזכיר לעולם את אשר עוללו הנאצים במלחמת העולם השניה ב„ליל הבדולח" הזכור לשימצה וידוע כאחד הפוגרומים הקשים ביותר בגרמניה. מאות הזגוג שלו נתן השם המכונה על התעמולה הנאצית, יוסף גבלס.

ב־9 בנובמבר 1963 יופיעו שני

בולים לזכר המאורע הקשה – אחד בישראל ואחר בגרמניה המערבית.

בדואר גרמניה הופיע בול ליל הבדולח כבר ב־1963, במלאות 25 שנים למאורע הקשה.

עם הופעת הבול הישראלי, יופיע עליו הסברה ביותר שנכתב בידי פרופסור ישראל גוטמן המגולל את כל הפרשה הזו בנובמבר 1938.

בתשעה ובעשרה בנובמבר 1938 התהוללו ברחובי גרמניה הנאצית פרעות „ליל הבדולח", שהיו הגל הפוגרומי הקיצוני ביותר נגד היהודים עד תקופת הגירושים וההשמדה בעיצומה של המלחמה. לפרעות הללו היו השלכות מרחיקות לכת על בעקרים ונבנים של יהודי גרמניה.

בול „ליל הבדולח" – [illegible]

שנת 1938 בולה היתה שנת פורענות לקיבוץ היהודי בגרמניה. באותה שנה הגיע לשיאו תהליך התעצמותו המדיני והטריטוריאלי של היטלר (סיפוח אוסטריה, אזור הסודטים) בלא מלחמה, ובאותה שנה

גם נגזרו נגד היהודים הגזרות הרבות ביותר במסע של אפליה ורדיפות. בין השאר נגזרה גזרת „השמות" שעל פיה חויב כל יהודי להוסיף לשמו הפרטי את השם היהודי המוחה – ישראל או שרה, הדרכוניהם של היהודים הוחתמו באות אדומה J – Jude כמו כן נתקבלו כמה וכמה חוקים ותקנות בעניין גזלת הרכוש היהודי וביטול ההכרה במעמדן הציבורי של הקהילות היהודיות.

עם ה„אנשלוס" – סיפוח אוסטריה לרייך הגרמני במרס 1938, החל תהליך היקתם של היהודים מאוסטריה בדרכי אילוצים וכפייה, תהליך שעליו ניצח אדולף אייכמן.

ביולי 1938 נתכנסה באוויאן, אתר נופש בצרפת, ועידה בינלאומית שהשתתפו בה נציגי 32 מדינות כדי למצוא מקלט לפליטים מן הרייך השלישי, אך בוועידה הסתבר שהמדינות החופשיות הדמוקרטיות אינן מוכנות לקבל את הנרדפים ושערי העולם ננעלו לפניהם.

בגרמניה עצמה נדרשו יהודים בעלי אזרחות זרה לעזוב את הארץ ובהמשך, בעקבות ההגבלות על זכות האזרחות שהטילה פולין על אזרחיה שהתגוררו בארצות חוץ, החליטו שלטונות גרמניה לגרש את היהודים בעלי אזרחות פולנית,

[illegible] יהודי בית [illegible] באוקטובר 1938 [illegible] בעדי גרמניה 17 אלף יהודים [illegible] בלי [illegible]

[illegible]

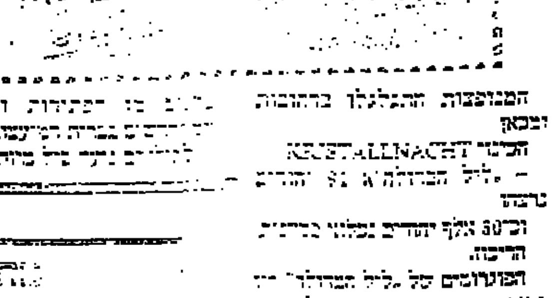

המנופצות התגלגלו ברחובות [illegible]

הליל ה„KRISTALLNACHT" – „ליל הבדולח" 91 יהודים נרצחו

וכ־30 אלף יהודים נעצרו ב[illegible] הריכוז.

הפוגרומים של „ליל הבדולח" היו נקודת מפנה בקהילות של יהודי גרמניה. ב„ליל הבדולח" [illegible] הנאצים באפלייה על ידי [illegible] התקנת לאליבת [illegible]

פרוצה שהותה את [illegible]

בול ארצי ללוגו

ודואר או"ם הנפיק הודיע [illegible] הבנה ההסיעה של [illegible] הדגלים והפצע, הגלים של [illegible]

על ה„פרסטרויקה" כהכשר להפצת [illegible] אוקטובר. בבול בופיעה קבוצת אנשים עם כיסבא: „האצה, דמוקרטיזציה וגלסנוסט".

בול סובייטי אחר הופיע לא מכבר בבירית המועצות לכבוד יום הולדתו ה־70 של נלסון מנדלה, לוחם באפרטהייד העצור בדרום אפריקה (ה־18 ביולי 1988).

דגל ארה"ב בבול סובייטי

נח זבולוני, כותב „דבר" בירושלים, הפנה תשומת לבנו לבול הסובייטי החדש שהוקדש לפגישת הפיסגה גורבצ'וב–רייגן, שהתקיימה השנה במוסקווה בין ה־29 במאי ל־2 ביוני 1988. בבול הסובייטי [illegible] שתי המדינות ולחיצת ידיים עם הסבר ברוסית בלבד. בנוסח: „המפגש הסובייטי אמריקאי – פיסגה" בלי להזכיר שמות שני המנהיגים הראשיים...

ההנצחה יהודית בפעולה

ב־28 בספטמבר פעל בבית הכנסת הגדול בהיכל שלמה בירושלים סניף דואר מיוחד לרגל קיום הכנס ליהדות בפעולה בטעם המשרד לענייני דתות, במקום התחתמו דברי דואר בחותמת בנושא זה.

חותמות אחרות שהוטבעו באחרונה הוקדשו להקונגרס הבולאי בפראגה. רשות הבולים, יובל ה־75 לביה"ס הריאלי, אליבפיארת סיאול וההגנה – [illegible] יהודי קורדיסטאן.

[illegible] – תרגיל הג"א

[illegible] תל־אביב בת"א

[illegible] ביום שלישי, 11 באוקטובר, בשעות הבוקר, יהיה [illegible] בשכונת תל־כביר ובסביבתה.

[illegible] חלק כוחות רפואה, מגן־דוד־אדום [illegible]

[illegible] התרגיל יושמעו צפירות מרכב הצלה ובטחון. [illegible] אמת, ישמעו צפירות עולות ויורדות.

קומיקס / „אקונומיסט" ל„דבר"

עוסקים גם בפוליטיקה

הקומיקס מתבגר. חוברות הקומיקס מכילות היום יותר דיונים על מהות המדע ופחות פקודות לירות קרני מוות

זה כמה שנים מתחולל שינוי ב„קומיקס". קוראיו התבגרו והחלו לתבוע חומר בוגר יותר, ויצרניו נענו לתביעות והחלו לספק קומיקס רציני יותר. יש המכנים את הפרסומים החדשים „רומנים גראפיים", ומרמזים בכך כי מוטב לה לסיפורת הכתובה לעמוד על המשמר. ואכן, מבט חטוף על בועות הדיבור מראה כי עולם הקומיקס מתפשט אל תחומי ההיסטוריה, הפילוסופיה והמדע, וכי חוברות הקומיקס מכילות היום יותר דיונים על מהות המדע ופחות פקודות לירות קרני מוות.

הטענות למען הקומיקס הרחיקו לכת עוד יותר עם פרסומו, ב־17 בספטמבר, של „קריסיס", קומיקס בריטי שיצא במהדורה ראשונה של 160,000 עותקים. „קריסיס" סולל דרך מעשית לקומיקס בבריטניה, והתעלומים והעיתונים לציירים ולכותבים עשויים לעצור כמה ממיטב הכשרונות מלהגר לארה"ב, ולמשוך חזרה כמה מן הכשרונות שכבר נדדו לשם. ל„קריסיס" יש קו חדש ודעשני: למשוך את הפוליטיקה המפלגתית אל שוק ההמונים. הצלחתו של הגליון הראשון, אשר יתכן שיופיע במהדורה שניה, מעידה כי יוצרי „קריסיס" עלו על רעיון פופולארי.

הסיפור הראשון בגליון הראשון, „מלחמת העולם השלישי", עוסק במגוייסים צעירים בצבא המגן על אינטרסים של חברה רב־לאומית למזון מהיר בעולם השלישי. המגוייסים הם המובטלים העירוניים חסרי המעש. החברה הרב־לאומית הורסת באדישות כלכלות כפריות שבירות. בסיפור השני, „מריגאים חדשים", בריטניה נעשתה המדינה ה־51 של אמריקה בעולם של סדור אווהאגלי ואנשים־עליונים ילידי הנדסה גנטית. אף ששני הסיפורים מתרחשים בעתיד הקרוב, הנושים עומדים על כך שהבעיות קיימות כבר היום. פאט מילס, מחבר „מלחמת העולם השלישי", אומר כי שום דבר בסיפור שלו אינו המצאה. הוא ערך מחקר מקיף. „טיים אאוט" מאמין לו, ובאמרו על „קריסיס" באמר, כי מאחר שהעתונים מאבדים את האובייקטיביות שלהם, צריכים הקומיקס לקבל על עצמם את „תפקידו המסורתי של העתונאי למסור מידע".

„קריסיס" אינו אלא המצטרף האחרון, הרציני יותר על המידה, אל שורה מכובדת של קומיקס שניסו לעשות יותר מסידרת־קריקטורות הולמות ומרהיבות. זה שנים שהקומיקס התרחק מן העולם העליון של גיבור־העל לבוש השריון, והכניסו כמה יסודות של קושי מוסרי ואתי לחיים. ב„אביר האפל", למשל, חזר באטמן והופיע כשוטר דוגני, ואילו סופרמן הופיע שם כנשק האחרון של הכוחות המזויינים של ארה"ב בשירות הסי.איי.אי.

סידרת הקאריקטורות המופיעה בעתונים הוכחה זה כבר כמתכונת יעילה ביותר להעברת דיעונות. התופש מן הקו הסיפורי המדוקדק מאפשר לה לעסוק בכשרון במושגים כמו זמן ותהודה־זוכה. השנה עומד להופיע באמריקה קומיקס פוליטי שני במחלוקת: „הוצא לאור", סיפור־חוזר על תפקידו המשוער של הסי.איי.אי בהפצצת מסיבת עתונאים שנערכה בלה־פנקה, ניקאראגואה, על־ידי אדן פאסטורה, מנהיג קונטרה עריק, במאי 1984. לאחר זאת תבוא סידרת־קומיקס על מדיניות החוץ של ארה"ב. החיבור המוגזם שמחבר „מכון כריסטיק", אגודה משפטית ציבורית היושבת בוושינגטון, בין המלחמות בלאוס, הסחר בסמים ופרשת אירואן־קונטרה, יופיע בצורת קומיקס, אומרים מחבריו, כדי „להאירם באור כה חזק שהם (המבצעים הסודיים) לא יוכלו להמשיך".

כמו הקולנוע והאמנות המודרנית לפניו, הקומיק מנסה לבסס לעצמו מעמד של אמצעי אמנותי וספרותי רציני מול בוז אקדמי. באמריקה, ביפן ובאירופה הקומיקס הם כבר עכשיו שוק בוגרים המוני, ובקרב כמה קבוצות גיל כבר תפסו הקומיקס את מקום הספרים. לדברי עורכו החדש של הקומיק המצליח ביותר בבריטניה, „2000 לספירת הנוצרים", „הקומיקס הם צורה אמנותית נכונה בהחלט לשנות ה־80". צורה אמנותית, פרובוקטיבית ושנינה – כן; מקור ל„אינפורמציה שהודה" – עדיין לא. עוד חזון למועד.

בטחון / שמעון וייס

העורף בצפון מוכן למלחמה

ישובי הצפון ערוכים היטב בכל שמדובר בבטחון. צה"ל אינו עוסק בבעיות בטחון בלבד. באחד הישובים בנה צה"ל מגרש כדורגל ובישוב אחר התקין קו מים

אל"מ מוטי דביר יכול להביט בסיפוק על סביבו. ארבע שנים היה דביר מפקד עורף צפון, וראשי הרשויות, כמו גם אישי הציבור, יכלו לראותו לעיתים קרובות מלווה שרים, חברי כנסת ואנשים שבאו לראות מקרוב איך מתמודדים עם הבעיות הבטחוניות והאזרחיות בצפון. כולם יאמרו, הלוואי ובממשלה היו עוזרים לנו בצפון, כפי שהצבא ומוטי עשו. בינתיים, טוב שיש עורף צפון.

„כאשר קיבלתי את עורף צפון", מספר דביר, „התרחשו הפינוי והנסיגה מלבנון והדבר חייב לארגן את הישובים מחדש לאפשרות של קטיושות וחדירת מחבלים. הדבר ראשון שעשיתי היה הקמת צוות משולב של גורמים צבאיים ואזרחיים שעבר בכל ישוב באזור וערך סקר על הבעיות הבטחוניות והבעיות הבוערות. המסמך אושר כולו בממשלה כתוכנית תלת־שנתית במימון מערכת הבטחון ומשרדי הממשלה האחרים ובהיקף של מיליוני דולרים, בעיקר בתחום המיגון, כלומר הקמת מקלטים וחדרי בטחון, ודאגה למרכיבי בטחון שוטף אחרים כמו כבישים, תאורה וגדרות".

היום, טוען דביר, אחרי ארבע שנות פיקוד על עורף צפון, אפשר לומר בבטחון שהישובים מתורגלים וערוכים היטב בכל שמדובר במרכיבי הבטחון. „אין מאה אחוז, אבל הגענו בהחלט לרמה טובה", מציין דביר וממהר להוסיף: „היום הבעיות בישובים הן בעיקר בעיות כלכליות. לדעתי יש קשר בין המצב הכלכלי ובין המצב הבטחוני. באחד התרגילים הגעתי עם שר מסויים למושב גורן ובמהלך השיחה קם חקלאי אחד ואמר: 'במצב כלכלי טוב כל קטיושה היא כמו כדור בקוטר תשעה מ"מ, אבל במצב כלכלי גרוע, כל כדור תשעה מ"מ הוא כמו קטיושה'".

דביר דוחה בתוקף את הטענה, כי ישובים רבים לאורך קו העימות עברו משלב המאבק הציבורי הנואש לשלב הדרישות ושוב אין שומעים מהם. „התושבים לא נעשו אדישים", הוא קובע. „מדובר באוכלוסיה מצויינת עם מודעות גבוהה למצב. זה לא אומר שאין חריגים שמחייבים טיפול יסודי, אבל מדובר בתושבים באמת נהדרים שתענוג לעבוד איתם. זה מה שהביא אותנו, אנשי הצבא, להיענות לעשרות רבות של פניות בתחום האזרחי שאינו קשור לנו בכלל. היינו שולחים טרקטורים כבדים ליישר שטח חקלאי. באחד הישובים בנינו מגרש כדורגל ובישוב אחר התקנו קו מים. לישובים רבים סיפקנו ציוד צבאי כמו אוהלים וגנרטורים ששימשו אותם לאו דווקא בעיתות חירום".

מפקד עורף צפון נזהר מלבקר את הדרג המדיני־ממשלתי. אסורה עליו ההתייחסות לנושאים פוליטיים, גם אם אינם שנויים כל־כך במחלוקת. ובכל זאת, אין הוא יכול שלא להתייחס ליחס הממשלה לישובי הצפון. „אין ספק שיישובי הצפון עומדים נמוך מדי בסדרי העדיפויות הממשלתיים", הוא אומר. „צריך לתת להם יותר ולא נותנים. צריך להוכיח להם במעשים שהאזור שהם יושבים בו חיוני לבטחון המדינה ולהעמיק את התשתית האזרחית שלו. אם יודעים שאוטובוס אחרון מגיע לישובים מרוחקים בשבע בערב, אז צריך לתת להם יותר תנאים לתרבות ולחינוך. האם שומר בבית הספר בכבירי זה עניין של צה"ל? לא, זה עניין של משרד החינוך, אבל כשאין, לא שואלים הרבה שאלות ופונים לצבא".

אין ספק – יותר משהתושבים רצו בעזרת צה"ל, ראו אנשי הצבא את חשיבות הסיוע האזרחי ובעקבותיו המוראלי לתושבים, וכאשר הממשלה מגמגמת – בא הצבא. כאן ההליכים פשוטים יותר ואין ביורוקרטיה. הפקודה יוצאת מלשכת המפקד ומגיעה במהירות לדרגי הביצוע. בלי ניירת ובלי סחבת. „השתדלנו לשמש להם גם כפה כלפי הדרג האזרחי", מסביר דביר. „אפילו כדי להגדיל את מיכסות הביצים. שמונים אחוז מהשיחות שלי עם האלוף ועם הרמטכ"ל היו על מיכסות ביצים ופתרון מגורים לדור הצעיר ואיש מאיתנו לא שאל את עצמו, מה פתאום אנחנו עושים את זה. היה ברור שאם מבקשים מהצבא, לא שואלים שאלות. עושים ומשתדלים לעשות מהר בכל האפשר".

על רקע כל זאת אין פלא שנוצרה מערכת יחסים כה הדוקה ואמינה בין הצבא לתושבים בגבול הצפון, ובעיקר – בין הקצינים הבכירים לראשי הרשויות. בכל ישיבה והתכנסות היו ראשי הישובים פותחים במילות שבח לצבא ורק אחר כך תינו את צרותיהם בפני שר זה או אחר. „היתה מדיניות ברורה של שר הבטחון והרמטכ"ל לסייע בכל מה שאפשר וניתן", מדגיש דביר.

דביר נזכר בבעיה קשה שצצה לפני זמן מה בקיבוץ מנרה שבהרי הגליל. בשל היעדר תקציבים וביורוקרטיה בלתי נסבלת של משרדי הממשלה, נאלץ אוטובוס ילדים אחד להסיע את ילדי הקיבוץ בכל כבישי הגליל עד בואם לבית הספר, מה שהפך את הנסיעה לסיוט. בעקבות פניה של דביר אל הנוגעים בדבר, סודר עוד אוטובוס והיום מוסעים ילדי מנרה בנפרד ישר לבית ספרם. סיפורים כאלה ואחרים יש באמתחתו של דביר למכביר.

צפת וגת / אלימלך ספיר

היפהפיה הנרדמת מחכה לנסיך

שנה למותו של הצייר אליהו גת. את רצונו להפוך את צפת למרכז בינלאומי לאמנות ביטא גת בצוואתו, שבה הועיד את ביתו בצפת לציירי נוף

שוב על צפת? מה לא נכתב על צפת? האם הדבר יעזור לעיר אם יכתבו עליה? אם רק יכתבו, בוודאי שלא, אך שבעתיים תינזק אם לא יכתבו כלל. צפת לא תהיה תל־אביב גם אם יתוספו לה עוד מאה אלף תושבים, היא לא תהיה טבריה גם אם נעלה את הכנרת אליה. צפת צריכה להישאר צפת עם כל החן שבה, אבל היא חייבת להתעורר מהתרדמה ששקעה בתוכה בעשור האחרון. כי צפת של היום, הכוונה לצפת העתיקה על קריית האמנים שבה, דומה לאותו ארמון באגדות הילדים, העטור מגדלים והעטוף בוורדים עוקצניים, המחכה לבואו של הנסיך על הסוס הלבן שיעיר בקול תרועה את הנסיכה מתרדמתה וישחרר את החומות ואת המגדלים מצמחי הבר שחנקו אותם.

מה מסוגל לעורר את צפת העתיקה ואת קריית האמנים שבה מתרדמתה? אך ורק תיירות. בעולם קיימת מגמה הולכת ומתרחבת של נופש פעיל, החל בספינות אהבה וכלה בספורט, במאכל ובמשתה. בקיצור, כל תענוגות החיים שנועדו להמציא עניין למטיילים. ציור, פיסול ויוקר הם חלק מתענוגות אלה, ואל נא ייפגעו האמנים כאשר אני כורך ספורט בציור ומסעדות בריקוד.

יש מדינות שידעו לרתום את האמנים שלהן לעידוד התיירות. ניקח לדוגמה את אוסטריה: זלצבורג, עיר המוסיקה והקונצרטים המושכת אלפים לאירועים מוסיקליים, ידועה גם למשוך אלפי ציירים מכל העולם ללמוד בה אמנות. זלצבורג ובנותיה מפרסמות בכל העולם את הנושא של „תייר וצייר" באוסטריה. תיירים ב„רמות כיס" שונות, החל מהשוכרים חדרים ללינה ועד לשוהים בבתי מלון מפוארים, באים לזלצבורג לבקר בסטודיות ולנסות ידם בציור וברישום. למבצעים מגוייסים מורים ואמנים המלמדים את הבאים לעבוד וליהנות. אוסטריה אינה היחידה שיש בה מרכזים ללימוד אמנות למבקרים.

מה יש בצפת שאין בזלצבורג? רק יתרונות: בצפת יש ימי שמש ואור יותר מבכל עיר באירופה; האוויר שלה יבש, מה שחשוב לכל הציירים הקולוריסטים (ציירי צבע); אווירת הוד הקדומים השורה בה מדברת אל לבם של אנשים רבים – וחשוב מכל: יש בעיר תשתית אמנותית של קריית האמנים, ואף שמקצת הציירים אינם מתגוררים בה רוב ימות השנה – המרחקים למרכזי הארץ אינם גדולים. אפשר „לגייס" מורים מבצלאל, מרמת־השרון ומבתי ספר אחרים בארץ ואף מחו"ל. יש בעיר חדרים להשכרה, יש בתי מלון ברמות שונות, ויש אתם מבנים לסטודיות המשקפים למרחבים, שאפשר להרחיבם ולהוסיף עליהם אחרים.

ישאל הקורא: מה לדברים אלה ולזכרו של הצייר אליהו גת, שבשם פתחתי כתבה זו? מתקשר ומתקשר. אליהו גת היה צייר קולוריסט, מורה ומחנך לאמנות והעמיד תלמידים הרבה. את זמנו חילק גת בין תל־אביב, בתיים, ורמת־השרון וצפת, ושם, בקריית האמנים של צפת, עומד עד היום הבית שבחזיתו תלוי שלט הנושא את שמו ואת שם חברתו לחיים הציירת רחל שביט, הממשיכה גם לאחר מותו את רצונו להרחיב את חוג הציירים המציירים בנוף.

אליהו גת, כדמות חינוכית וכצייר ישראלי, דיבר על צפת כעל מרכז בינלאומי לאמנות. את הרצון הזה הוא גם ביטא בצוואתו, שבה הועיד את ביתו בצפת לציירי הנוף בחסותה של הציירת והמורה רחל שביט. בחול־המועד סוכות השנה, תשמ"ט, שנה למותו, קיימנו עשרות מתלמידיו את צוואתו. ציירנו מחוץ לביתו והצגנו את העבודות שנוצרו בשלושה ימי הסדנה בתערוכה שהוקדשה לזכרו של גת.

אנו תקווה שצוואתו תקויים ובית אליהו גת יהיה התחלה למשיכת ציירים לצפת ומנוף לכלכלת העיר ולאמנות בארץ.

משרד הבריאות
המטה לביצוע חיסון ארצי נגד הפוליו

אזרחים יקרים, שלום רב.

לאחר דיונים מרתוניים של ועדת המומחים לפוליו, בשיתוף עם מומחים ידועי־שם מחו"ל, הוחלט על תגבור החיסון לכל תושבי הארץ עד גיל 40. החלטה זו נתקבלה בעקבות גילוי נגיפי פוליו נוספים במערכות הביוב של נפות נוספות. ממצאים אלה הטילו אור חדש על היקף הבעיה והובילו להחלטה על החיסון הכללי.

המבצע מתוכנן להימשך כ־3 שבועות. הצלחתו תלויה בחיסון מלא של כל תושבי המדינה עד גיל 40.

אני פונה לכל תושב, בקבוצת גיל זו, לבוא ולקבל חיסון ולהקפיד על חיסון בני המשפחה, בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

לצורך המבצע אנו מפעילים למעלה מ־1000 תחנות לבריאות המשפחה בכל הארץ. כל בתי־הספר משמשים תחנות חיסון לתלמידים ולמבוגרים. עובדים במפעלים ובמוסדות גדולים יחוסנו במרפאות שבמקומות העבודה.

מלאי החיסונים הקיים במשרד הבריאות מספיק לכל התושבים והוא ניתן **חינם**. מטה המבצע ימסור מידע שוטף לציבור, באמצעי התקשורת לכל אורך תקופת מבצע החיסון.

בכל שאלה ניתן לפנות ישירות אל התחנות לבריאות המשפחה במקום מגוריכם.

למען בריאותכם, אנא שתפו פעולה. תודה.

שושנה ארבלי־אלמוזלינו
שרת הבריאות

שאלות ותשובות על מחלת הפוליו

1. מדוע אין צורך בחיסון בני 40 ומעלה?
בשנות ה־40 וה־50 השתוללו ברחבי העולם מגיפות הפוליו, אשר גרמו לתחלואה, להופעת מקרים שגרמו לשיתוק, אך בעיקר להדבקת כל האוכלוסיה בנגיף גם ללא הופעת סימני המחלה.
הדבקה בנגיף בכל צורה שהיא העניקה חיסון לכל החיים לקבוצת הגיל מעל גיל 40, ולכן אין כל צורך במתן חיסון **לבני 40 ומעלה**.

2. האם מותר לנשים בהריון לקבל חיסון נגד פוליו?
אין מניעה בחיסון נשים בהריון בתרכיב המוחלש – סייבין.

3. עולים חדשים שלא קיבלו חיסון מעולם מה דינם?
מגיפות הפוליו פקדו בעבר את כל העולם ולכן אזרחים הבאים ממערבית ארצות העולם וגילם מעל גיל 40 שנה מחוסנים בפני המחלה. אלה שמתחת לגיל 40 יקבלו חיסון במנה אחת לפחות כמו שאר אזרחי המדינה. אלה מביניהם שלא חוסנו בעבר יפנו לרופא בלשכת הבריאות באזור המגורים.

4. באיזה מקרים יש להיוועץ ברופא המטפל לפני קבלת החיסון?
חולים הסובלים ממערך חיסוני ירוד כגון חולי המופיליה, חולים במחלות ממאירות ומושתלים. חולים אלה עליהם לפנות לרופא המטפל על מנת לקבל החיסון המתאים להם. חולים אלה חייבים להביא הפנייה מהרופא המטפל עם אבחנה מדוייקת של מחלתם, וסוג הטיפול בטרם יקבלו החיסון.

5. כיצד ינהגו היוצאים לחו"ל ותיירים הנכנסים לארץ?
אדם היוצא לחו"ל וגילו מתחת לגיל 40 שנה ידאג לקבל חיסון נגד פוליו טרם יציאתו מהארץ, או עם שובו ארצה.
בעיקרון אין מניעה מקבלת החיסון כנגד הפוליו במקביל לחיסונים אחרים. תיירים נכנסים ינהגו בהתאם להנחיות ארץ מוצאם.

חשוב!

[illegible]

בשאלות נוספות על מחלת הפוליו ניתן לפנות טלפונית ללשכות הבריאות באזור המגורים

לשכה	כתובת	רופא מחוזי/נפתי	טלפון
ירושלים	רח' יפו 36 ירושלים	ד"ר א. לבנטל	02-381211
ת"א	רח' הארבעה 14 תל־אביב	ד"ר ו. אזלר	03-5611516
חיפה	רח' הפרסים 15 חיפה	ד"ר רשפון	04-512996
חדרה	סמטת פלטרין חדרה	ד"ר ת. חבקין	06-323114
נצרת	רח' 904 נצרת	ד"ר ת. כנעני	06-573031
עפולה	שדרות ארלוזרוב עפולה	ד"ר הרשקוביץ	06-592016
טבריה	רח' נצרת טבריה	ד"ר א. לוי	06-791816
צפת	רח' הפלמ"ח צפת	ד"ר פרנקלין	06-970985
עכו	רח' דוד נוי 17 עכו	ד"ר ש. שיהאב	04-915901
רמלה	רח' דוד מס' 3 רמלה	ד"ר מ. ארגז	08-2212263
נתניה	רח' הרצליה 38 נתניה	ד"ר ר. חייכוב	053-335052
פתח־תקוה	אחד העם 31 פתח־תקוה	ד"ר ד. פלדמן	03-916221
רחובות	רח' רמז 20 רחובות	ד"ר ד. לוי	08-458994
באר־שבע	רח' הצדיק מירושלים ב"ש	ד"ר א. בלמיקר	057-411441
אשדוד	רח' ראשונים 26 אשדוד	ד"ר ש. שרף	08-523771
אשקלון	ביה"ח אשקלון	ד"ר ש שרף	051-45555

החיסונים לציבור הרחב לא ינתנו בלשכות הבריאות אלא בתחנות לבריאות המשפחה לפעוטות ובבתי הספר לתלמידים ולמבוגרים.

מי איך והיכן מתחסנים

בהתאם לתכנית מבצע החיסונים, הוחל אתמול בחיסון התינוקות עד גיל חודשיים שטרם חוסנו.

היום ומחר ימשך מבצע חיסון הפעוטות עד גיל הגנון בתחנות לבריאות המשפחה.

בד בבד יוחל בחיסון התלמידים במוסדות החינוך, החל ממעונות היום, גני הילדים ובתי הספר.

חיסון האוכלוסיה הבוגרת עד גיל 40 שנה יחל לקראת סוף השבוע, עם תום החיסון במוסדות החינוך. הודעה מפורטת על מועדים מדוייקים ומקומות החיסון תימסר ע"י הרשויות המקומיות בכל עיר וישוב.

על שירת נשים כדרך חיים

ד"ר לילי רתוק, זוכת פרס בבה אידלסון לשנת תשמ"ט בעבור מחקרה על „שירת נשים בישראל", על אופייה המיוחד של השירה הנשית, בהוויה מיוחדת לעצמה. מתווכח עם השקפתה המשורר־המבקר גיורא לשם, הרואה את השוני בשירה הנשית רק בתנאי היווצרותה

מאת בלהה דבורי

צילמה: בלהה דבורי

„אשה צריכה שתהיינה עתותיה בידיה גם לחלום. גם זו היא הדרך ליצירה".
המשוררת בת שבע שריף

פרס נעמת ע"ש בבה אידלסון לשנת תשמ"ט הוענק אתמול בטקס חגיגי לד"ר לילי רתוק מאוניברסיטת תל אביב, עבור עבודת המחקר שלה בנושא: „שירת נשים בישראל".

צויין כי עבודת מחקר זו הינה הראשונה בארץ בתחום שירת הנשים וכי עד כה לא נעשה נסיון לקבוע (בדרך מחקר...) אם קיימת מסורת נשית ייחודית בשירה הישראלית.

על מניעיה לעסוק בחקר שירת הנשים בישראל סיפרה ד"ר לילי רתוק בראיון שהעניקה למדור זה לקראת מתן הפרס: „אין לי כל ספק כי קיימת שירת נשים כמחלקה בפני עצמה, בתוך מכלול היצירה הספרותית. העבודה המצערת היא כי בעוד שתחום מחקר מרכזי בעולם תופסת שירת הנשים הרי שבארצנו לא נעשה דבר בנושא כה מהותי. על כך אולי יוכלו לתת תשובה סוציולוגים של התרבות.

„הגעתי לתחום מחקר זה כמעט באקראי: נתבקשתי לעסוק בפרוייקט ספרותי מסויים ולצורך זה התעמקתי בנושא הזהות האישית הכוללת, כמובן, זהות מינית. חיפשתי שירים בנושא ודבר זה מיקד את תשומת לבי לאופן שבו נשים מגדירות את עצמן. הסתבר לי כי המודלים שהשירה מציגה בפני נערות צעירות הינם בעייתיים בחלקם. התחלתי לחפש שירי נשים העוסקים בנשיות ולקרוא חומר תיאורטי בעניין, ואז גם ביקשתי אישור להעביר את השיעור הראשון שניתן אי־פעם באוניברסיטה בישראל על אודות...שירת נשים עברית. במהלך שיעור זה התרשמתי מתגובות הסטודנטיות והסטודנטים אשר גילו מעורבות יוצאת דופן והחלטתי כי הנושא ראוי לתשומת לב עמוקה יותר".

לעומת אלו הגורסים כי שירת הנשים הינה חלק בלתי נפרד משירת הדור, סבורה ד"ר לילי רתוק כי יש להתייחס אל השירה הנשית כאל הוויה בפני עצמה. ד"ר לילי רתוק: „אם קבוצה מסויימת מגדירה עצמה כקבוצה נפרדת, הרי שהכבוד כלפי אותה קבוצה מחייב אותנו להכיר בהגדרה שלה את עצמה. אנשים אינם אמורים להיות מוגדרים על ידי אחרים אלא על ידי עצמם. קיימת הטענה שאם יוצרות תגדרנה עצמן במסגרת ספרות נשים הרי שבכך תכנסנה עצמן לגטו או תיצורנה „ליגה". אין להתעלם מן העובדה שיש בעולם טיעונים בעד ונגד הגדרה באמצעות התווית „ספרות נשים". תהיה זו היתממות בלתי מכובדת להתנכר לתוצאה הפוליטית של מהלך ההגדרה. נראה לי שהיוצרות עדיין לא זכו להכרה הראוייה ועל ידי כך שמפנים את אור הזרקורים לעבר יצירתן, ניתן לנסות לאזן את התמונה הבלתי־מאוזנת. נראה לי שקיימות הוויות רגשיות נשיות ייחודיות, והמודעות להן יכולה להעשיר את חוויית הקריאה בשירת הנשים. יש מעט מאוד גברים משוררים אשר כתבו שירים על לידה, על אונס, על קיפוח האשה. אני מאמינה שההתוודעות אל שיר טוב מאפשרת לנו להתקרב אל עצמנו. לשירת הנשים היתה השפעה חשובה מאוד על חיי משום הערכים הגלומים בה, כמו ההתנגדות לכוחנות ולאלימות והאמונה בהרמוניה, בזרימה, באי־הפרדה בין הגוף לבין הנפש, בין הפרט לכלל, בין השמיים ובין הארץ".

במסגרת עיסוקה בספרות הנשים בישראל הגיעה לילי רתוק גם לעיירות פיתוח, בהן נפגשה עם נשים לשיחות על ספרות־חיים.

„התחושה היא של ייעוד לשנות את המצב הקיים", אומרת לילי רתוק. „מצבן של הנשים בארץ איננו טוב. השגת שיוויון חברתי תשפר את המצב לא רק מבחינת הנשים אלא גם מבחינת איכות חיי הגברים. משום שככל שנדרש מן האשה להיות נשית יותר, על פי הדימוי הנשי הסטריאוטיפי, הרי שבמקביל נדרשים הגברים לדימוי המצ'ואיסטי. אני בטוחה, מתוך ההיכרות שלי עם הסטודנטים שלי, שלחלק מן הגברים הצעירים זה מאוד קשה ואין ספק כי לחלק מן הנשים הדבר מהווה מחסום."

גיורא לשם: „לא מחלקה בפני עצמה"

„רק על עצמי לספר ידעתי, צר עולמי כעולם נמלה," כך אמרה המשוררת רחל בשירתה. לא רק על עצמה במחולתה כי אם גם על עולמן של נשים ועל החיים בארץ־ישראל של זמנה. כך סבור המשורר ומבקר הספרות גיורא לשם, הגורס כי גם בימינו לא קל היות האשה משוררת. בעוד שד"ר רתוק אומרת כי קיימת שירת נשים ורק עכבות של הגדרה גורמות לאי

פריצת הדרך באופן מלא, סבור גיורא לשם, כי שירת הנשים הינה חלק בלתי נפרד משירת התקופה ואינה בחזקת „מחלקה בפני עצמה". עם זאת, גיורא לשם מודה ומתוודה כי קיים קיפוח עקרוני בעובדה שנקודת המוצא של יוצרות נשים ויוצרים גברים אינה שווה. גיורא לשם: „אני יוצא מתוך אמונה שיש שוויון בכשרון היצירה בין נשים וגברים. אך בסופה של הדרך יש בכל התקופות פחות משוררות מאשר משוררים. זוהי קביעה סטאטיסטית בהרצת אשר והאות הצידה: השורות הן הטובות ביותר. לנשים בעיות קשות. כאשר מפעמת בהן המוטיבאציה ליצור, משום ציפיות החברה מהן. אני סבור שחלק גדול של המשוררות חי בעולם בנסיבות כלכליות וחברתיות אשר אינן מותירות להן פנאי, והלא חומר הגלם של המשורר הינו פנאי, האפשרות להקשיב לעצמו. פנאי זה ניתן לגבר יותר מאשר לאשה. וירג'יניה וולף בזמנה ביכתה את היעדר עליית הגג המטאפורית, אליה אנוס להימלט האמן היוצר אם הוא... אשה. משורר גבר, אם חפץ חיים הוא כמשורר, כובש לעצמו את הפנאי בחוזק יד, לעתים על חשבון פרנסתו, תמיד על חשבון משפחתו. לעתים קרובות סולחים לו על כך. ואם ניכרת בו מחוננות, אף היא עשוייה לזכותו בתרומית מעניינת, המוצאת חן בעיני הציבור, הרואה בו את מי שמגשים חלומותיהם של הרבים. גבר, לעתים קרובות, יכול לחמוק מן העונש החברתי המוטל על מי שכובשים לעצמם פנאי בחוזק יד. אבל אשה? אוי לה לאותה נערה השוקעת בטרעפים. האם, הבורה, הבעל והילדים – כולם גורמים לה להתנער מחלומותיה כי המטרה היא ההישג: תלמידה למופת, רעיה למופת, חברה למופת, אם למופת. ואשה שתותר על קריירה, על נישואין, על ילדים, רק כדי לזכות בפנאי הדרוש לה למען שירתה... האשה הנהגת כך דנה עצמה לחיים של חריגות, לדימוי של עיזות, ל„פריקות". אם היא מתעקשת, היא עלולה לאבד את עצמה לדעת כיוצרת, משום שפנאי במשורה, או פנאי שניתן כ„ידבת־יד", מוליד שירים פגומים, שירים פגים, שירים שלא הבשילו די הצורך ברחם הזמן, שכוח תודייתם רופס הם קצרי ימים. אני לא מתכוון לחוסר כישרון. נהפוך הוא: בכל שהכשרון גדול יותר, גהבע פנאי רב יותר. ככל שהכשרון גדול יותר הוא תובע יותר – את הכל."

התשובה לוויכוח האקדמי, אם קיימת ספרות נשים אם לאו, נעוצה בעצם העובדה, שבחודש מארס הקרוב יתקיים באוניברסיטת תל אביב כנס בין־לאומי בנושא: ספרות נשים...

אותי זה מרגיז

הסבון בוכה מאוד

מאת נעמי ברגור

התופעה מוכרת להורים רבים: הילד חוזר מבית הספר, מתכך רגל ברגל ורץ לשירותים. לפעמים הוא חוזר מחינוך לֶבֶן בשתים־עשרה, מחינוך אפור בשתיים וגם בשלוש. ולפני שהוא מרווח מה היה בכיתה, הוא מגלה שכל היום התאפק ולא נכנס לשירותים.

למה? היכנסו לשירותים של בית־ספר ותראו־תריחו את התשובה. אם בית הספר שוכן במבנה ישן האסלות שבורות, הקרש פגום, הקירות מתקלפים, הברזים דולפים לתוך כיורים סדוקים ומצהיבים. קשה לפתוח את הברז וקשה לסגור. סבון אין. לפעמים גם נייר טואלט אין. מים מצהיבים נקווים או זורמים על הריצפה, מתאי השירותים ומחוץ להם. אם בית הספר שוכן במבנה חדש – הציוד הבסיסי בסדר אך מצב התחזוקה זהה. מבחינת מצב השירותים יש שוויון מלא בין כל גוני החינוך – די זעלבע דרעק (תרתי משמע). לא עשיתי מחקר מדעי בנושא, רק מבנין אישי ומפי החברות. המצב שתיארתי שורר בשכונות יוקרה. במקומות אחרים לא ביקרתי. סביר להניח ששם לא יותר טוב, בלשון המעטה – ואם טעיתי עם הנפגעים הסליחה.

כשחזרה בתי מימיה הראשונים בבית הספר, שאלתי מה עשו ומה למדו ובאותה נשימה הוספתי שאלה רפואית: „ואת רוחצת ידיים בסבון אחרי בית השימוש, כן?" זה היה לפני הסיפור על הפליה. „אבל אמא, אין שם סבון", אמרה הקטנה ותיארה את השירותים בבית ספרה. חשבתי שהיא מגזימה. ילדה ברוכת־דמיון שצמחה להורים חולי נקיון.

אחרי כמה ימים הולה וחזרת הביתה בריצה, בשעה שתיים, הברגליים צמודות, ממהרת לבית־השימוש ופולטת בשארית כוחותיה „פיפי".

החלטתי לעשות כמעשה „מבקר המדינה": בדקה את השירותים, הגרנד פינאלה של כל ביקורת מקצועית על מסעדות.

באתי, ראיתי, נחרדתי. זה הזכיר לי (הבחנה גדולה) בית שימוש ציבורי במדינה לבנטינית.

והאת לידיעתכם: את בתי רשמתי לבית ספר קהילתי מרוחק מן הבית, המפרסם את חינוכו לערכים ואת שיעורי ההעשרה שהוא מעניק לתלמידיו. בבית־ספר זה פועלת עמותת הורים חזקה, שנציגיה נוכחים פיסית במקום, מדי יום ביומו. אחרי שראיתי את מצב השירותים, ניגשתי לנציגת העמותה ושאלתי – הכיצד?

האם הנהגה המפעילה הסבירה לי שהתפרצתי לדלת פתוחה. עמותת ההורים ניסתה לטפל בשיפור השירותים במשך למעלה משנתיים והרימה ידיים. חלק מן הלוחמים, כך הבנתי, היו גם חברים בוועד ההורים המרכזי. כל הבקשות והדרישות שהעמידו לפני מי שאחראי בעיריית תל־אביב, נשמעו בבני האסלה. שירותי המורים בבית הספר, הנעולים במפתח, הם במצב רומה, גילתה לי האם. רוב המורות מתאפקות, כמו התלמידים. תמונה קבוצתית של כיתה: ילד מתאפק בישיבה ומולו מורה מתאפקת בעמידה.

בייאושם הציעו ההורים כי הם יקנו צבע, על־חשבונם, ויצבעו במו ידיהם את הקירות. אך העירייה לא הסכימה.

למה
כי לשפץ את בית־הספר תפקיד העירייה הוא, ואל להם להורים להתערב, כך הוסבר להם.
אז למה לא משפצים? ככה.
אז אולי בכל זאת ההורים?
לא. זה תפקיד העירייה.
אז איפה העירייה?
מוליכה סחרחורת.

מול שבית הספר הזה קיים רק שלושים שנה. אם היה מוקם במאה שעברה, היו לו עד היום שירותים בחוץ עם בור שופכין מבוזן ודלת עץ רקובה. לפני שיצאו להופעת מחונות, כשהמדינה כולה שרוייה בהיסטוריית הפוליו, בישרה אותנו בית־הספר לתלמידים שאחרי החג יהיה סבון בשירותים. ככה זה אצלנו. קודם שיקרה, אחר־כך נראה.

בארצות הברית היו בשנים האחרונות כמה שופטים בעלי דרכים מקוריות, שרנו בעלים של דירות להשכרה אשר נמצאו בלתי ראויות למגורי אדם, למאסר בית באותן דירות. הייתי מציעה שהאחראים על מצב בתי השימוש בבתי הספר ולא אכפת לי אם זאת העירייה או משרד החינוך, הפנים, הבריאות, האוצר או הדתות יחוייבו לעשות את צרכיהם במשך חודש ימים בבית שימוש כזה. ואז נראה.

„דמעות של שתיקה"

כך נכתב על אחד השלטים שנשאו המפגינים ביום שישי אחרון מול המוסד בתל אביב המתקרא „צער בעלי חיים". כחמישים איש היו שם, חלקם באו עם כלבים וחתולים שהם מגדלים בביתם. המשטרה שנקראה למקום לא התערבה ואף הוכיחה סימפטיה למפגינים. את ההפגנה אירגנה אגודת „חיים לבעלי חיים", בעקבות משדר „כלבוטק" שתיאר טבח בעלי חיים, בעיקר כלבים, ב„צער בעלי חיים". השתתפו כחמישים איש, שאליהם הצטרפו אזרחים שעברו במקום

דיווחה וצילמה: ריקה בר.

למשתתפים (באמת) בצער בעלי־חיים

בלים אלו מופנות לאוהבי בעלי חיים ובמיוחד החתולים.

אנו כמה אנשים שרוצים למנוע את היחס המחפיר השורר בארץ בכלל, ובת"א בפרט, לכלבים ולחתולים, ולבער את הגישה שנוקט חלק מהציבור, הרואה בחתולים חיות ש„מביאות מחלות".

לא פעם מושמדים חתולי הרחוב ע"י פקחי העירייה מפני שיש איזה סכסוך שכנים והדרך לפגוע באיזה שכן – ברוב המקרים שכנה – הוא להתלונן תלונות שווא על החתולים.

בקיצור דמם של בעלי החיים הפקר.

הדרך לשנות זאת היא באמצעות חוק סינון על בעלי החיים וראשית לכל יש צורך ליצור מודעות בציבור שזכותם של בעלי החיים לחיות לא נופלת מזכותם של האנשים. נוסף על כך יש צורך בפעילויות שונות כדי להיטיב את מצבם של בעלי־החיים בתנאים הקיימים כיום.

אלה המעוניינים לקחת חלק בכל פעילות שהיא למען בעלי החיים יתקשרו ל־03־452־528.

בתמונה: פומה, שנמצאה ברחוב כגורה קטנה, גדלה, עוקרה והיא מוכנה למסירה.

ריקה בר

תגובות

ציטוט לא נכון

במדור עכשיו, מתאריך 22/9/1988, בכתבה של גורית חליף על קבוצת „הר' והרצליה, נשים) נפלה טעות.

המילים שצוטטו כאילו מפי לא נאמרו כלל על ידי. מילים אלו שויכו לי בטעות מבטאות דעה הפוכה מזו שלי על ראש העיר, אלי לנדאו, והמצב הפוליטי בהרצליה. אני בדעה שיש להתכבד עם ראשות העיר.

נעמי נבו
הרצליה

יש לה קוצים בראש

אין זו מתנדבת מחו"ל, אף שכמותה אפשר למצוא בפינות רבות של הערים הגדולות באירופה ובארה"ב. זוהי מיה סלומון בת ה־16, חברת קיבוץ כפר הנשיא בעמק החולה. מיה היא רק דוגמה אחת לגל פאנקיסטי פרוע־משהו הרווח כיום בקרב קיבוצניקים ובעיקר קיבוצניקיות ברחבי הארץ. סיבותיו של הגל הפאנקיסטי הזה לא ברורות, אבל ראוי להתייחס אליו ולוא רק בזריקת מבט. גורדון, בוסל, ברץ, מי יגלה עפר מעיניכם לחזות במראה החדש־ישן של הקיבוצניקים הצעירים?!

(כתב: שמעון וייס. צילם: אביהו שפירא)

יוצרת בזכות עצמה

בשנת 1985 יזמה המשוררת ציפי שחרור הוצאה לאור של אנתולוגיה לשירת נשים בשם „אהבה אוהבת" (בהוצאת „סתווית") שאותה גם ערכה. באסופת שירים זו השתתפו נשים יוצרות ישראליות, יהודיות וערביות, וזו היתה למעשה תחילת ההתעוררות לגבי שאלת קיומה של שירת נשים ישראלית ותוך כדי כך הוזל להיות מדובר מצבה של המשוררת כפרט בתוך החברה הסובבת.

דן מרגלית, אשר ראיין אז את ציפי שחרור עם צאת האנתולוגיה לתכניתו „ערב חדש", בחר להקדים לראיון את שירה של ציפי שחרור „משוררת", המשקף את מצוקת קיומה של האשה היוצרת (השיר מתוך הספר „שפה משותפת" בהוצאת „ספריית הפועלים"):

משוררת
משוררת נגמלת מארחות חיים
משילה עורה ועוד.
אחר כך
גומרת
לפי שעה.
משוררת גומרת ואחר כך
חוזרת
אצל המלים.
סוחטת,
מיבשת עצורים. מתרגשת.
משוטטת בחוצות
למצוא בית לשיר.
בכמה בדידות את
עומדת,
שוכבת, משוררת,
כמה נשים למשורר?
ולך אף לא אחד.
משוררת נגמלת מארחות חיים
חוזרת אצל המלים
נקרעת.
נקרעות.

ציפי שחרור: „יונה וולך הייתה המשוררת היחידה אשר אמרה: „אני המשורר הטוב ביותר" ובכך, כמו חיסנה עצמה ממלחמה עם „המיגזר הגברי". נותר לקוות שאנו, הנשים היוצרות, צעירות כיום לקראת עידן טוב יותר. אין ספק כי רק התארגנות שלנו, של הנשים היוצרות, תגרום למצב להשתנות. לאחרונה התחלנו בהתארגנות מסיבית, בסיועה של אתיה שמחה, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה. ביום רביעי הקרוב יתקיים כנס ארצי ראשון בסוגו של נשים יוצרות מכל התחומים".

כנס, אשר ייערך בבית הפרקליט אשר בירושלים, בשעה עשר בבוקר. תרכזנה נשים בשם עמיתותיהן מכל תחומי היצירה: תיאטרון (גילה אלמגור), פרוזה (יהודית הנדל), שירה (ציפי שחרור), אמנות פלסטית (מרים נייגר), מחקר ובקורת (לילי רתוק), מוסיקה (מיכל זמורה) ועיתונות (צביה כהן).

ניתן לקוות כי התכנסות זו תהא בחזקת פריצת דרך חשובה אשר תשפיע על המציאות העגומה של היות האשה יוצרת בישראל, בסוף המאה העשרים.

בלהה דבורי

הסל של מרתה

„ריהוט מעץ גזעי"

תוצרת הארץ יקרה יותר מרהיטי יבוא

מאת מרתה מייזלס

מכיוון שעונת החגים איננה הזמן המתאים לעשות „עבודה רצינית", ניצלתי את ההזדמנות והלכתי לבקר ביריד הרהיטים שהתקיים בחול המועד סוכות בגני התערוכה.

כיסא שגובהו כגובה בניין בן ארבע קומות, המכונה „הכיסא הגדול ביותר בעולם", שימש כמנוף לפרסום היריד, שנסגר עם תום החג. פירסום נוסף קיבל האירוע כשנשרף ביתן שלם בערב הפתיחה, מה שכפה על המציגים בו להעביר את תצוגתם למקום אחר. ל„גימיק" הענק יש סיכויים רבים להיכנס לספר השיאים של גינס, אומר שי האומן, שהוא הסוכן הישראלי של הספר המפורסם. זו היתה מטרת איגוד יצרני הרהיטים, שבדקו מהו הכיסא הגבוה ביותר עד כה (12,70 מ') לפני שבנו, בעזרת „שירותי במה" את הענק שלהם. התוצאה, כיסא בעל משענת ישרה בדגם הקרוי „מקינטוש", שרווח בסוף המאה, גבהו 13,46 מ' והוא יימכר כנראה במכירה פומבית. עמנואל האומן, מנכ"ל „כרטא", המו"ל של גינס בארץ, מתכוון לשלוח את מועמדותו של הכיסא ללונדון ותקוותו רבה שהכיסא ייכנס למהדורה הבאה.

תעשיית הרהיטים בארץ מקווה שהיריד האחרון יהווה נקודת מפנה מהשפל שהיא מצוייה בו בשנתיים האחרונות. ובאמת כבר לפני היריד הסתמנה התאוששות מה, אומר דובר האיגוד.

אחת הבעיות של התעשייה הזאת היא, שהרהיטים תוצרת הארץ הם לעיתים קרובות מדי יקרים יותר מהמיובאים, שמנסים לחקות אותם כאן. כאשר נכנסתי לביתן הראשון ביריד הבחנתי ברהיטי חדר־מגורים מעור שחור, דומה מאוד למערכת שרכשתי לא מכבר. הרהיטים שנוצרו בתל־אביב עלו בכ־20 אחוז יותר מהאיטלקיים שקניתי ב„כל־בו שלום", שנמכרו במחיר כחול. הם לא היו זהים, כמובן, אבל דומים למדי, ספק רב איפוא אם היצרנים המקומיים יכולים להתחרות ביבוא בתנאים אלה.

אי־אפשר לתאר את מגוון העצים שהוצג ביריד שלם – קשה אפילו להסתכל בו בלי לקבל סחרחורת. אני פשוט הסתובבתי בין המוצגים ורשמתי מספר פריטים שנראו לי יוצאי דופן.

הראשון היה שולחן קלפים מתקפל מצופה בלבד ירוק, תוצרת קיבוץ צרעה – המייצר מערכות לחדר אוכל ורהיטי משרדי בשם „כנער". קו היצור של שולחן הקלפים החדש נקרא „יהלום" ובו, עד כה, רק שולחן מרובע לבריג' או רמי, שעלה כ־285 ש"ח בתוויות. שולחן עגול לפוקר, גם הוא בציפוי לבד ירוק, יצא בקרוב לשווקים. בינתיים עדיין אין כסאות מקופלים – שמצטרפים בו"כ, בארה"ב, לשולחנות אלה. בציג צרעה אמר לי שה„יהלומים" הם הראשונים בארץ. אפשר אמנם להשיג שולחנות כאלה מיובאים, אך לא השוויתי מחירים.

קיבוץ אחר שוסב את תשומת לבי הוא צובא, שהשלט שתלה על רהיטיו אמר „ריהוט מעץ גזעי". ואכבם הרהיטים עשויים מעץ טבעי, לרוב אורן או ASH מפינלנד – כך אמר לי מתכנן הרהיטים שהוא גם איש המכירות של הקיבוץ. אם לא הכרתי את שם היצרן הרי זה משום שעד כה יצר הקיבוץ רהיטים כקבלן משנה לפרוייקטים גדולים ורק השנה החליט לצאת לשוק הקמעונאי. יש להם סוכנים בשש ערים והמפיץ הראשי נמצא באזור יבנה־רחובות, טל: 08־431076.

נפתלי פישמן, המעצב, אומר שהרהיטים מכוונים לקהל בעל טעם טוב „קלאסי", ולא לאנשים החושבים שרהיטים, כמו בגדים, יש להחליף לפי האופנה. המוצרים – כונניות ספרים, ארונות, ארונות בגדים, שולחנות־כתיבה, שידות וכו' – עשויים רובם לפי טעם הקונה והמחירים נוחים למדי.

במונח „קלאסי", אם כי כמובן אחר, אפשר להשתמש כדי לתאר קבוצת מוצרים אחרת, שיהיו בוודאי כאלה שיראו בה אלגנציה ואחרים – קיטש. אלו הם רהיטים העשויים משיש מיובא, ומייצרת אותם חברה חדשה לגמרי, הקוראת לעצמה בשם המנוני „סמאטוס" (עם כתובת „קלאסית" מתאימה: קיסריה). „סמאטוס" הוא יציר רוחו של מעצב ישראלי, „קיקי" גרשוני, שחזר לא מכבר מבלגיה.

אם רצונכם בפסל מעמד לבית או לגינה, אתם יכולים להזמין עמוד שיש מעוטר, בכל גובה שהוא, ואפילו עמוד שיש עם תחריט של נחש כרוך עליו. שימושיים יותר הם שולחנות השיש עם פלאטה של זכוכית, שמחירם נע מ־1,300 ש"ח לשולחן קפה הפשוט ביותר עד 9,000 ש"ח לשולחן אוכל שרגליו עשויות שיש פורטוגלי ורוד. כל אחד מהפריטים מיוצר לפי הזמנה, בתחריט עבודת־יד, אם כי את גלילי העמודים יוצרים בסבנה, אומר גרשוני. אולם התצוגה של „סמאטוס" נמצא בקיסריה, טל: 06־361207.

אין טעם לנסות ולתאר את כל החברות הוותיקות שהציגו ביריד (היו יותר מ־80 משתתפים), אבל כדאי לעמוד על מגמות כלליות אחדות.

יש נטיה משמעותית של נטישת התבנית המסורתית של מערכות 3:2:1 לחדרי מגורים – והכוונה לספת שלושה מושבים, ספה דו־מושבית וכורסה. הנטיה היא, נאמר לי, הנטיה הגוברת לקנות „כורסת טלוויזיה" עם הדום צמוד. יש יצרנים המציעים מערכת של: ספת שלושה מושבים, ספה דו־מושבית וכורסת טלוויזיה במחיר סביר ואחרים מוכרים כל פריט בנפרד ומציעים ללקוח את האפשרות לבנות לו מערכת לפי טעמו וצרכיו.

הצבעים שבאופנה ביריד הם שחור, אפור ולבן, בתחרים מגוונים כמו גם במטבחים. גם צבעי פסטל והדפסי־פסטל בלטו ביריד הפעם.

ספרים עכשיו

זנב תרנגול

מאת נעמי ברגור

באנו אל המלך ואמרנו לו: שלום אדוני המלך.
– שלום בני היקרים. איפה הייתם ומה עשיתם?
– היינו אצל חברים. ביקשנו „מסמר הלוד" ו„מברג". ביישוו לידנו קרא: „קפה התפשית". היה שם גם „כלב כלוה", „רוסי לבן", „רוסי שחור", „גלשך" ו„לגונה כחולה". פתאום ראינו „פרת בננה" עומדת ליד „קיר מלכותי" ובא לנו „תשוקת זהב" ו„גרבי משי".

המלך הגיש לשפתיו „איש זהב כחול" ואמר: נו, א ביסל משקה. לזוי העברית שבקוקטייל: ארומת אלכוהול מן העולם הגדול, מעוטרת כרכעי (ראה הקטע הנ"ל), מצאנו בספר חדש „המבחר העולמי של קוקטיילים". (בתכבנים: ג'ני ריג'ול. תרגום: עדנה לרנשטיין. הוצאת ר. סירקיס). מי שרוצה להפתיע את אורחיו ב„פרה חומה" „בין הסדינים", הספר הזה יעזור לו. פורמאט מהודר ואלגנטי, צילומים צבעוניים והדרכה בדי השקשוק והקישוט.

הכבוד בספר בסדר, אך אפשר היה להרחיב. חסר למשל קוקטייל בסיסי מאד – קמפארי אורנג', שהוא תערובת מרירה ומרעננת של יין קמפארי ומיץ תפוזים. חסר גרסהופר (בספר הזה ודאי קוראים לו „חגב"), תערובת של ליקר מנתה וליקר שוקולד עם שמנת נוזלית (לקצפת). ואם מופיע בספר קפה קאהלואה דון ז'ואן, מדוע לא מופיע בו הקפה האירי המפורסם (איריש קופי) לגיוונו השונים, עם ויסקי או עם רום, עם קצפת או עם גלידה. וישנן עוד כמה תערובות מופלאות של קפה חם עם ליקרים שונים. הטרים בספר גם משקאות אקזוטיים על בסיס מיצי פירות. ב„פינה קולדה" (אגב, השם המדוייק, בספרדית, הוא פיניה קולדה) יצאו ידי חובה. כל המשקאות הללו נמצאים ברשימת הקוקטיילים של כל בר בניו־יורק.

ואיפה הפינק סקוירל (סנאי ורוד) שהוא כל כך פופולארי עד שמוכרים שם בסופרמרקטים אבקת אינסטנט להכנתו?

רק משמות הקוקטיילים בספר, שתורגמו מילולית, לעברית, אפשר להתמסטל. זה הזכיר לי את „רם ויעל". מישהו מכיר תרגום עברי עתיק יומין (לא זוכרת של מי) של „רומאו ויוליה". פעם חשבו שצריכים לתרגם גם את השמות. לא ברור לי רק למה את „בלאדי מרי" בספר הזה עזבו במנוחה. אולי לא ידעו אם היא „מרי המזוהמת" או „מרי המדממת". תראו אותה, מסמיקה מבושה, ללא לבושה העברי. ומה שהכי־הכי לא ברור לי זה למה לא תרגמו לעברית את מלת המפתח העילה – קוקטייל. הרי אין פשוט מזה: קוק טייל. לא צריך לדעת שייקספיר כדי להבין, כפשוטו – זנב תרנגול.

אז למי שרוצה טיפ אישי לזנב תרנגול ברנדי אלכסנדר, נסו להקציף אותו במעבד מזון (בלנדר בלעז) עם גלידה וניל במקום עם שמנת. ולמי שיבקש עוד, תציעו משהו דומה אבל יותר טעים: ליקר קפה (קאהלואה), ויסקי ודרמבויי, בחלקים שווים, עם קרח מרוסק, מוקצפים עם גלידה וניל. וזה קוקטייל שגיליתי בבר־שוקים בניו־יורק והוא, ככל הידוע לי, בלעדי רק להם. קוראים לו WHITE KNIGHT – „האביר הלבן", וטעמו יכול להביא את המשיח.

ה„דרבי" החיפאי הערב במוקד המחזור הרביעי

מאת משה כהן

ה„דרבי" של עיר הכרמל, בין קבוצות מכבי והפועל חיפה, יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־4 בליגה הלאומית בכדורגל.

המשחק המרכזי של המחזור, בין קבוצות מכבי ת"א והפועל חולון, נדחה לסוף החודש, בגלל יציאתה של מכבי ת"א לפילדלפיה. לכן, הערב יערכו רק חמישה משחקים.

בזכות מועמדת הפועל חיפה לזכות בנצחון ב„דרבי" של עיר הכרמל. לפחות עד כה שכנעו שחקני הפועל יותר ועם יותר קור רוח בדקות הסיום, הם היו זוכים בנצחון חוץ מול הפועל גליל־עליון ובנצחון ביתי על מכבי ת"א.

המכבים לא שכנעו עד כה ונראה שהם משחקים במטרה לא להסתבך בתחתית הטבלה. אולם, למשחקי „דרבי" יש חוקים משלהם וכל תוצאה אפשרית.

הפועל ת"א תאלץ להציג את מלוא יכולתה כדי לזכות בנצחון ביתי קל על קבוצה תחתית של הפועל איתן/גבת. אומנם שני הזרים של גבת יחלפו ייתכן שהם ישתתפו כבר הערב, אבל בכל מקרה, שחקני הפועל תל־אביב יזכו בנצחון.

גם מכבי ר"ג תהנה ממשחק קל הערב. מולה תשחק קבוצתה המפוררת של אליצור רמלה. הרמלאים עומדים על סף פירוק והם לא מצליחים להוות, אפילו יריב אימון לרוב קבוצות הליגה הלאומית. בכפר המכביה יאלצו הרמלאים לספוג תבוסה נוספת.

הפועל גליל־עליון תחזור הביתה עטורת תהילה על נצחונה המדהים בחולון. מולה תשחק קבוצה שאפתנית כמו הפועל ירושלים. אבל בגד ליף חבריו טובים יותר והם המועמדים לזכות בנצחון.

בעיר היין תנסה מכבי ראשל"צ, עם חיים זלוטיקמן שסיים עונש הרחקה, להתאושש מהתבוסה מול הפועל ת"א ולזכות בנצחון מול קבוצת התחתית של אליצור נתניה. הנתנייתים גילו עד כה חולשה רבה וקשה להאמין שדווקא הערב הם יזכו בנצחונם הראשון העונה.

היום יפתח טורניר הפרס הגדול בטניס

היום יפתח ברמת השרון טורניר הפרס הגדול בטניס בהשתתפות 32 טניסאים. המשחק שיפתח את התחרויות יהיה בשעה 2 באיצטדיון המרכזי ובו יתמודדו רביב וינבלד מול הדרום אפריקאי ואן־רנסבורג. אחריהם יתמודדו המדורג מספר אחד, ברד גילברט, מול מיכאל דניאל המדורג 3, עמוס מנסדורף, מול עמית נאור.

בועז מרנשטיין ישחק נגד סמית רוג'רס מבהמה. כן יערכו ארבעה משחקים נוספים במרכז הטניס.

אתמול העפילו שלושה ישראלים נוספים לבית הגמר. שחר פרקיס גבר על אוהד וינברג 3:6, 1:6; מיכאל דניאל על יובל קארדי 2:6, 3:6; אורן מוטהאסל על משה סלפין 3:6, 1:6 ודייוויד אנגל משוודיה על מנשה צור 0:6, 3:6.

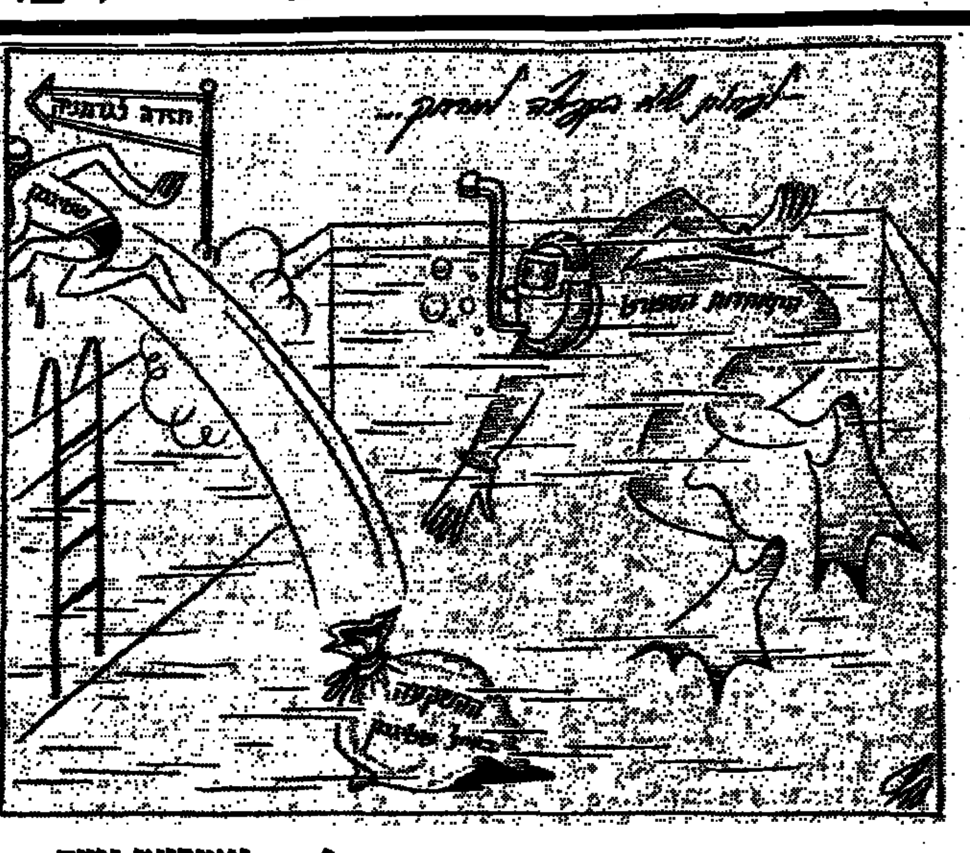

מילאן פתחה את העונה בסערה הכניעה פיורנטינה ללא תנאי

אלופת איטליה בכדורגל, קבוצת מילאן פתחה אתמול את העונה החדשה בתנופה, כשמוטטה בביתה את פיורנטינה בתוצאה 0:4. גיבור הנצחון היה החלוץ הוותיק אנטוניו וירדיס, שהבקיע שלושער.

האלופים האיטלקים הסירו אומנם את כדורגלן השנה באירופה, ההולנדי רוד חוליט הסובל מפציעה, אולם חבריו לנבחרת ההולנדית, מרקו ואן־באסטן ופרנק רייקרד, חיפו על חסרונו במשחק מצויין.

מילאן תקפה את שערה של פיורנטינה במרבית דקות המשחק והכשה יתרון ראשון כבר בדקה ה־14 מרגלי רוברטו דונאדוני, שבעט משמאל לרחבה לרשת. למרות שפיורנטינה חיזקה את הגנתה, הצליחה רק לדחות את מבול השערים שנחת עליה. וזה הגיע אליה תוך תשע דקות במחצית השניה.

וירדיס הבקיע את שערו הראשון במשחק בדקה ה־76, בבעיטה חופשית מחוץ לרחבה. 4 דקות לאחר מכן קיבל מסירה מקארלו אנצלוטי ובעט לרשת וחמש דקות לפני הסיום השלים את המלאכה, בבעיטת עונשין מהנקודה הלבנה, לאחר שהוא עצמו הוכשל ע"י מגן אורח.

יובנטוס, אותה מכנה מאמנה של מילאן, אריגו סאקי, כיריבתו המסוכנת ביותר העונה, פתחה אף היא את העונה בתנופה, כשגברה בשיעור 0:3 על קומו, במגרשה של האחרונה. הסובייטי אלכסנדר זבארוב, שהוחתם מדינמו קייב, היה מעורב בשער הראשון בדקה הרביעית, כאשר חלף בכדרור על פני שלושה מגיני יריב ומסר לדה־אגוסטיני, שבעט בדייקנות פנימה.

שש דקות לאחר מכן העלה הדני הבינלאומי מיכאל לאודרופ, שחזר לכושר טוב, את השער השני ובדקה ה־32 חתם חברו רנטו בוסו את התוצאה בשער שלישי. יובנטוס, שאיכזבה אשתקד, הפגינה כדורגל מעולה בניצוחם של שחקני הרכש הפורטוגזי בארוס ולאודרופ.

נאפולי פתחה אף היא את העונה בנצחון, אם כי דחוק 0:1, על העולה החדשה אטלנטה. אלמאו הברזילאי העניק כמה מהלכי כדרור נאים ושיתוף פעולה עם בן ארצו קאריקה. שער הנצחון הבקיע בזמן פציעות ע"י המחליף אנטוניו גיאקאטה. מארדונה שיחק מרבית דקות המחצית השניה, כשהוא סוחב רגל בגלל פציעה.

מבין שתי העולות החדשות הנוספות, גברה בולוניה על פיזה 0:2 ולאציו סיימה בתיקו אפס את משחקה נגד צ'זנה. לצ'ה נוצחה 2:1 ע"י האודינזה.

אינטר גברה 1:3 על אסקולי, כשאלדו סרנה הבקיע צמד שערים וחברו אנדראה מנדורליני את השלישי.

שלושער של וירדיס

אנטוניו וירדיס, חלוצה הותיק של מילאן היה אתמול גיבור נצחונה על פיורנטינה 0:4 במחזור הפתיחה של הליגה האיטלקית

יתר התוצאות: פסקרה – רומא 0:0; סמפדוריה – טורינו 2:3.

ארסנל זכתה בגביע המאה

קבוצת ארסנל הלונדונית זכתה אתמול בגביע המאה, לאחר שניצחה את מנצ'סטר־יונייטד בשיעור 1:2. המשחק נערך בוילה פארק, מגרשה של אסטון וילה.

● בהולנד: ויטאסה, ראשונה עם 21 נקודות, לאחר שגברה על רבא אנו בשיעור 0:3. פ.ס.ב, שניה עם 20 נקודות, גברה על האספרס 0:1. פרנצאורדס – פאקס 1:0; רונדארדס – אופיטס 3:3 (2:4 בעיטות 11 מ') באקשאשבה – ... 2:7.

פורטו איבדה נקודה

פורטו איבדה נקודה, לאחר שסיימה בתיקו 1:1 את משחקה נגד פראנסה, במחזור השמיני בליגה הפורטוגזית. בנפיקה, בראש עם 13 נקודות, גברה על בלנגשאש 0:1. ספורטינג ליסבון, עם אותו מספר נקודות, גברה על פאמה 1:3.

תוצאות נוספות: בואוויסטה – אסטורלה אמדורה 0:2; אספינו – נסיונל מאדירה 0:4.

12 אתלטים מארה"ב באו לדרום־אפריקה

12 אתלטים אמריקאים, ביניהם חבר הנבחרת האולימפית הנוכחית, קרול קרי, והזוכה במדליה האולימפית ב־1976, בין פאטל, נחתו אתמול ביוהנסבורג, דרום אפריקה, כדי להשתתף בשלוש תחרויות נגד ספורטאים מקומיים.

הוועדה המארגנת הדרום אפריקאית לא מסרה איזה סכומים קיבלו האתלטים האמריקאים עבור השתתפותם בתחרויות, אולם עיתון מקומי ציין, כי לחשבון הבנק של ה־12 יתווספו כ־2.4 מיליון דולאר.

דרום אפריקה, כידוע, מוחרמת ע"י מוסדות הספורט הבין לאומיים, אולם היא מתגברת על כך ע"י הצעות אטראקטיביות לספורטאים בענפים שונים. התחרויות שיערכו ב־15, 18 ו־22 בחודש יהיו הראשונות באתלטיקה, מאז החרמת דרום אפריקה ע"י התאחדות האתלטיקה הבין לאומית ב־1976.

בין הספורטאים האמריקאים שהגיעו ליוהנסבורג: האצן ג'יימס רובינזון, הודף כדור ברזל, דייב לאוב, הקופץ למרחק, סיידוס בירסון וקופץ ארקנט.

● ספורטאי יוגוסלאוויה המתיקו את אוהדיהם בשלל המדליות שהביאו מסיאול. אולם הם לא הופתעו כאשר נמסר להם ע"י השלטונות היוגוסלאוויים, כי בשל המצב הכלכלי הקשה יהיו הפרסים הכספיים שיקבלו עבור הישגיהם קטנים מן המצופה.

„כבר במהלך ההכנות נאמר לנו לא לצפות ליותר מידי אם נזכה במדליה", אמר דינו ראג'ה, אחד מחברי נבחרת הכדורסל שזכתה במדלית הכסף. שחקני הכדורסל יקבלו כל אחד כ־2,500 דולר. שחקני הכדורמים שזכו במדלית הזהב יקבלו 2,870 דולר כל אחד.

נאמבואי ניצח במרתון ברלין

הטנזאני סולימאן נאמבואי זכה אתמול במרתון של מערב ברלין, בפעם השניה ברציפות, כשעבר את המרחק תוך 2:11.45 שעות. הוא הקדים, לאחר דו־קרב מרתק, את היווני ספירוס אנדריופולוס, שקבע זמן של 2:12.04 שעות. שלישי דורג האתיופי טולו מקונן (2:12.29).

בין הנשים ניצחה הפולניה רנטה קוקובסקה, שעברה את המרחק תוך 2:29.16 שעות והקדימה את אורסולה סטארק ממערב גרמניה (2:32.57) והבריטית שילה קאטפורד (2:33.44).

14,546 רצים נטלו חלק במרתון ה־15 של מערב ברלין.

● במרתון של חברות התעופה, שנערך אתמול בקואלה לומפור, מאלזיה, ניצח האמריקאי דאג קורטיס בן ה־36, שעבר את המרחק בזמן של 2:29.40 שעות. בין הנשים ניצחה, זו הפעם השלישית ברציפות, היפאנית סאטוקו הנאפוסה – 3:10.24 שעות.

מת ג'קי מילבורן

ג'קי מילבורן, אחד מגדולי החלוצים של הכדורגל האנגלי, מת אתמול בלונדון בגיל 64, לאחר מחלה ממושכת.

מילבורן החל את הקריירה שלו במדי ניוקאסל, שזכתה בגביע האנגלי שלוש פעמים בתוך חמש שנים בתחילת שנות ה־50.

הוא שיחק 13 פעם במדי הנבחרת האנגלית, בין השנים 1949 – 1956. הוא הבקיע 178 שערים ב־354 משחקים במדי ניוקאסל והוסיף עשרה שערים במדי הנבחרת האנגלית. אחרי שעזב את ניוקאסל שימש מילבורן מאמן קבוצת לינפילד הצפון אירית ... את הקריירה ... סיים כעיתונאי ספורט עד לפני שפרש לגמלאות לפני חמישה חודשים.

אייאקס הפתיעה את איינדהובן

הפתעה מרעישה נפלה אתמול במחזור ה־8 בליגה ההולנדית, כאשר אייאקס, המשתרכת לה בחלק התחתון של הטבלה, גברה על האלופה פ.ס.ו איינדהובן בשיעור 0:2.

איינדהובן אומנם נותרה בראש הטבלה עם 13 נקודות, אך טוונטה, שסיימה בתיקו 0:0 עם פורטונה סיטארד, התקרבה אליה עד כדי נקודה. רודה, שגברה על ספרטה 0:1, שלישית עם 11 נקודות.

יתר התוצאות: דן־בוס – אוטרכט 0:1; זבולה – ואלביק 0:3; ונלו – מאסטריכט 1:1; דן־האג – הארלם 0:2; וילהם – גרוניגן 3:2.

שטפן אדברג זכה בטורניר בבאזל

השוודי שטפן אדברג זכה אתמול בטורניר הטניס בבאזל, לאחר שגבר במשחק הגמר על השוויצרי יעקב הלאסק בארבע מערכות 5:7, 3:6, 2:6, 6:3.

בטורניר אחר, באריזונה, זכה בבכורה שוודי אחר, מייקל פרנפורס, שגבר בגמר על האלמוני גלן לינראקר תוך שעה ו־46 דקות בשלוש מערכות 6:4, 2:6, 3:6. השוודי נטל פרס כספי של 59,500 דולאר.

בסיבוב הראשון של הטורניר הפתיע לינראקר, המדורג 209 בעולם, את האמריקאי ברד גילברט.

סיקור ההופעה בסיאול במזכירות מרכז הפועל

מזכירות מרכז הפועל שמעה אתמול סקירה מקיפה על המשלחת האולימפית בסיאול. יו"ר המשלחת ויו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק, ציין בדבריו את הישגים הגדולים שרשמה קוריאה והעיר סיאול בארגון המשחקים האולימפיים.

מנהל המשלחת, אורי אפק, סקר בפני המשתתפים את הישגים והתארגנות של המשלחת, הן בכפר האולימפי והן בפוסאן, שם נערכו תחרויות השיט. מנהל הספורט ההישגי, יצחק בן מלך, עמד על ההישגים מבחינת הרמה המקצועית.

בסכמו את הדיון, ציין מזכ"ל הפועל, כי צמד השייטים יואל סלע ואלדד אמיר רשם את ההישגים הטובים ביותר שהיו אי־פעם לספורטאי ישראל במשחקים האולימפיים, מאז ההשתתפות הראשונה ב־1952. כזכור, סיימו השניים במקום הרביעי ולדברי אופק, אם הם היו מתחרים, כמתוכנן לאורך השיט ביום הכיפורים, היו זוכים במדליה.

אופק גם ציין את יצירת הקשרים הספורטיביים עם שלוש מדינות מהגוש המזרחי: צ'כיה, הונגריה ובולגריה, שיחתמו עימן הסכמים ארוכי טווח.

אשר להיבטים המקצועיים, הבטיח אופק, כי הם יידונו במסגרת הספורט.

פלסטין, מדינה שלא קיימת, הצליחה לזכות בתעודת השתתפות בארגון האולימפיאדה. פרט זה מסר אתמול יו"ר הוועד האולימפי יצחק אופק.

אופק ציין שבענף טניס השולחן, פלסטין היא חברה והציג שלה, שהוא תושב ואזרח כווית, למרות שבעוד מהוועדה המארגנת של הענף במשחקים האולימפיים, הוענקה לו תעודה כמשתתף בארגון האולימפיאדה.

בבלגיה: מכלן בראש

בליגה הבלגית מוליכה מכלן עם 21 נקודות, לפני אנדרלכט, עם 20 נקודות. השתיים התמודדו בשבת וסיימו את משחקן בתיקו חסר שערים.

סטנדרד ליאז', קבוצתם של רוני רוזנטל ושלום תקוה, גברה על לוקרן 0:2. האלופה בריז' נוצחה בביתה ע"י וארגם 3:2.

יתר התוצאות: קורטריי – סירקל בריז' 1:3; פ. צ. ליאז' – בוהן 1:0; ראסינג מכלן – לירסה 1:0; ר.ה.ד – ביוסטום 1:3; שארלרואה – גנט 0:0.

אריס מוליכה ביוון

בליגה היוונית מוליכה אריס עם 7 נקודות, לאחר חמישה מחזורים. אתמול סיימה הקבוצה את משחקה נגד האלופה לאריסה בתיקו 0:0.

א.א.ק גברה על אסנאייקוס בשיעור 0:2 והיא מדורגת שלישית עם שש נקודות.

תוצאות נוספות: אפוי – פאוק 1:3; פנאכיאייקוס – אפולון 2:2; פאניונים – אולימפיאקוס 0:1.

בברצלונה התחילה ספירה לאחור

הדגל האולימפי נחת אתמול בברצלונה העיר שתארח את משחקי אולימפיאדת 1992 והתקבל בתשואות ע"י אלפי חובבי ספורט ספרדיים. בטקס הנפת הדגל השתתפו בין היתר ראש העיר פאסקל מרגל ונשיא הועד האולימפי חואן אנטוניו סאמארנש.

מכבי נוצחה בנקודה בארה"ב: 108:107

מאת מרים מוקם, מערכת „דבר"

פילדלפיה (מיוחד ל„דבר"). – על חודה של נקודה, בתוצאה של 108:107 נוצחה אמש קבוצת 'מכבי תל־אביב' בידי קבוצת הכדורסל של פילדלפיה במשחק כדורסל שנערך אמש באיצטדיון 'ספקטרום' בפילדלפיה, לעיני 18,000 צופים.

במחצית הראשונה של המשחק היו ה'מכבים' הטסניים, הם הירבו להחטיא. את המחצית הראשונה סיימו בתוצאה 48:92 לטובת פילדלפיה. דורון ג'מצ'י קלע 16 נקודות. במחצית השנייה התאוששו ה'מכבים' והרבו בהתקפות. במיוחד הצטיינו דורון ג'מצ'י שקלע 32 נקודות במהלך המשחק, ווילי סימס, שניהלו את המשחק בתבונה. שלוש דקות לפני סיום המשחק הובילו 'המכבים' ביתרון של שלוש נקודות, לקול תשואות הקהל, אך שתי קליעות עונשין של פילדלפיה הביאו לרעת 'המכבים' בתוצאה של 108:107.

המשחק עורר עניין רב בקהילה היהודית וכשבועיים לפני התחרות כבר אזלו כל הכרטיסים למשחק. כיו"ר־כבוד כיהן ראש עיריית פילדלפיה־ווילסון גוד, שהסתובב בין הצופים בעת המשחק וכמפגן־אהדה לישראל הצהיר, שקבוצת 'מכבי תל־אביב' מביאה את בשורת השלום לישראל, ושהמשחק הוא דוגמה לאחוות הערים התאומות – תל־אביב פילדלפיה.

דף חשבון אחרי שבת

אין אף קבוצה בולטת

מאת ניסן פרידמן

העובדה הבולטת המוקרנת לעין לאחר 4 מחזורי ליגה, היא שאין אף קבוצה מרשימה במיוחד, שאפשר להצביע עליה עתה כמועמדת בטוחה למירוץ לאליפות. חוסר היציבות אופייני למחזורי הפתיחה, אך מעבר לה, דומה כי הרמה הכללית לא השתנתה מאז אשתקד. ואם נזכור שהעונה החולפת היתה חלשה ומאכזבת במרבית שלביה, הרי שדריכה במקום מסמלת נסיגה נוספת מוכבת.

[illegible] ... רק קבוצה אחת הבקיעה יותר משער אחד חוזי הפועל פ"ת, אחת משתי מנצחות השבת, שעלתה בעקבות נצחונה למקום הראשון בטבלה.

שני משחקים מרכזיים היוו את הגורם העיקרי לעליה בכמות הצופים. ה„דרבי" התל־אביבי, שנסתיים בתיקו 1:1 והמשחק שעדיין מושך תשומת לב, למרות שיורד זה מכבר מבוסס, בין מכבי חיפה לבית"ר ירושלים שנסתיים כמו שהתחיל, 0:0. ה„דרבי" קיבץ 16,000 צופים ובקרית אליעזר נכחו 12,000.

הפועל פ"ת מובילה את הטבלה עם 9 נקודות. 3 נצחונות ביתיים והפסד יחיד במשחק החוץ היחיד (3:0 בחיפה). למרות שהשם הפועל פ"ת מעורר זכרונות יפים וציפיות גבוהות, לא הייתי ממהר על הקבוצה כמועמדת לאליפות. להפועל פ"ת היו כבר עונות עם התחלות יפות כאלה, שנסתיימו במקום בינוני באמצע. באר־שבע, שאיבדה את הראשונה, נראית יותר טוב במגרש. הרכב הצעיר והמנוסה מסוגל לרוץ למעלה השאלה אם חוסר הנסיון יגביל את באר שבע במירוץ המתיש והארוך.

תוך מחזורים בודדים יותר לצפות שתי הקבוצות התל־אביביות, הפועל ומכבי, הבראה עוד שמות מן העבר הלא רחוק כמו מכבי חיפה וביתר ירושלים. אם מכבי נתניה תשתפר, כצפוי, נראה בצמרת קרב מעניין בין 5 ערים שונות. וכאשר הקבוצות הגדולות חוזרות למקומן הטבעי בצמרת, חוזרות הסינדרלות למקומן הטבעי למטה. ואי אפשר לסיים בלי לתת מילה טובה להפועל טבריה על נצחונה הראשון בליגה הלאומית. ראשון ולא אחרון.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה

עסקים

חנויות

הצעות עבודה

מכוניות

הלוואות

דרושים לקנות

רהיטים

מקררים

ריפוי והרגיה

דיפות גאות

פוליש ונקיון

שרותים

נרשמו לנישואין

הכרזות

שוק הציוד

חינה

ירושלים

ריפוי והרגיה

הכרזות

★ 1500 נטו + פרמיות לנהג מעיל משאית שאיבה רשיון מעל 15 טון
★ 1400 נטו לעוזר נהג
★ 1600 נטו + רכב לאינסטלטור לביצוע עבודות ותיקונים בבתים.
לפנות: „בוקבול" בע"מ טלפון: 052-574474

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

בני נאצים מספרים

לאחר מספר הצגות הרצה, בסיום העונה שעברה, תיערך מחר הצגת בכורה חגיגית למחזה „נולדו אשמים" בתיאטרון החאן בירושלים. הבמאי, מרטין פריד, חזר לישראל לחזרות אחרונות, וגם מחבר הספר, על־פיו נכתב המחזה, היהודי־אוסטרי פטר זיכרובסקי אמור היה להגיע אתמול לארץ.
ספרו של זיכרובסקי מתעד את סיפור חייהם של 14 בנים או נכדים של נאצים אוסטרים וגרמנים. המחזה מעלה תשעה מהם. כל אחד מציג על הבמה מונולוג, סיפור אישי, ושאר השחקנים מקשיבים ליד שולחן בבאתי הבמה, הנקייה כמעט מתפאורה להוציא כמה פריטים סמליים.
באוסטריה ניסו להתעלם מן הספר. הוא תורגם לעשר שפות וחזר לוינה כמחזה שעיבד על־פיו ג'ורג' טאבורי וזכה להצלחה רבה. תירגם את המחזה לעברית שמעון לוי ומשתתפים בו איציק אביטל, יהודה אלמגור (בתמונה), ערן בוהם, גילי בראוזילו, אילן חזן, אורה מאירסון, איילת מרגלית ועליזה רוזן (בתמונה).

ורדה צימרמן

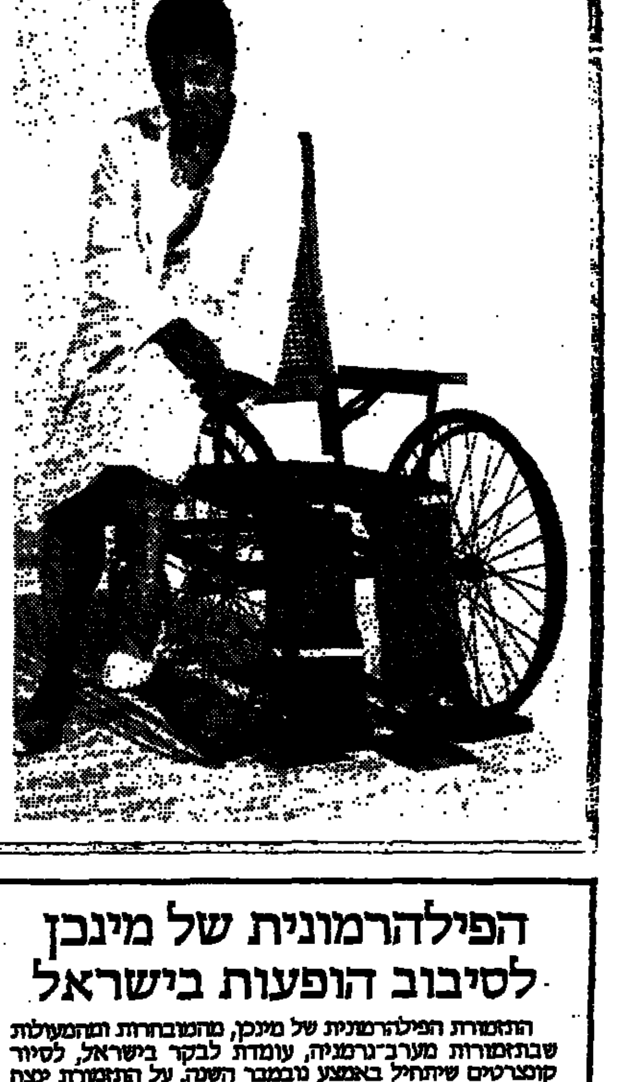

עונה חדשה, ניהול חדש

המחזה „חיי נישואים" פותח את עונת התיאטרון החדשה של תיאטרון חיפה, העומדת בסימן הניהול המשותף של אלי מלכה וגילברטו טופאנו

התיאטרון העירוני של חיפה, שעבר שינוי ניהולי משמעותי, פותח בימים אלה את העונה החדשה עם המחזה „חיי נישואים" מאת חיים מרין, על פי ספרו של דוד פוגל. תהיה זו עונת הניהול המשותפת הראשונה של אלי מלכה, המנכ"ל החדש שנבחר לתפקידו עם פרישתו של נעם סמל, ושל גילברטו טופאנו, המנהל האמנותי שהביא עמו לתיאטרון ניחוחות של התיאטרון האירופי.
הרפרטואר של העונה החדשה טרם גובש סופית, אולם מה שברור כבר עתה כי על הבמה הראשית יועלו ארבעה מחזות. בנוסף ל„חיי נישואים" יועלה „פיגרו" מאת בומרשה, „השליחות" מאת ה. מילר ו„הענקים מן ההר" מאת לואיג'י פירנדלו.
על הבמה הראשית מעוניין טופאנו להעלות מחזות שיתנו ביטוי הולם למאבק האנושי־חברתי, המתרחש מול עינינו כאן עכשיו ובכל מקום: חרות הפרט מול מעמדה של המדינה, חופש המצפון מול מחויבות לאומית, האמנות מול הטכנולוגיה והסרת מחיצות של צבע, דת ולאום.
האם בכך הגיע אל קיצו הקו של טיפוח המחזאות המקורית, אשר ייחד את תיאטרון חיפה? טופאנו מבטיח כי ימשיך בעידוד וטיפוח המחזאות המקורית בעיקר על „במה 2" בוואדי סאליב.
שינוי נוסף הנראה באופק הוא ביטול נושא הסדרות הקבועות (31 סדרות) ומכירת מנויים עם אפשרות של בחירת מועד הצפיה בתיאום עם הקופה וכן מכירה חופשית של כרטיסים. לפי שעה נמשכת מכירת כרטיסי המנויים לסדרות הקבועות וכפי שנמסר נמכרו 20,000 כרטיסי מנוי, ב־20 אחוזים פחות מאשר בעונה החולפת. תקציבו של התיאטרון יגיע השנה ל־5.5 מיליון ש"ח (לעומת 5.2 בעונה החולפת).

★

המחזה „חיי נישואים", הפותח את עונת התיאטרון בחיפה, מתרחש בוינה, שש שנים לאחר תום מלחמת העולם הראשונה והתמוטטות הממלכה ההבסבורגית. רודולף גורדוויל, סופר יהודי מתחיל, בן דמותו של דוד פוגל, משוטט ללא מטרה ברחובות וינה. הוא חסר פרוטה ומתקיים מעבודות מזדמנות ומהלוואות שהוא נוטל מחבריו. המקרה מזמן לו פגישה עם תיאה פון סקו, בת למשפחת אצילים אוסטרית שירדה מנכסיה. רודולף מוקסם ממנה ולמורת רוחה של לוטי ארוסתו, הוא מחליט לשאת את תיאה לאשה. הוא מקוה כי הנישואין הללו יביאו אותו אל המנוחה ואל הגאולה וכי יוכל להקדיש את כל זמנו לעבודתו הספרותית. אולם לאחר החתונה מתמוטטת תכניתו. בין השניים מתפתחים יחסים סאדו מזוכיסטיים המתעצמים והולכים. אשתו הברונית מתעללת בו. היא שוכבת עם גברים אחרים ודואגת להודיע לו על בגידותיה. למרות סבלו הרב דבק רודולף בנישואיו האומללים. נסיונו למצוא את מקומו בכרך הגדול בעולם הלא יהודי ולהיטמע על־ידי נשואין לבת אצולה ארית – אינו עולה יפה.
במאי המחזה הוא גדליה בסר. התלבושות של ערנה פוגל והמוסיקה של אודי וידיסלבסקי. האנסמבל מונה 16 שחקנים בהם עמי וינברג, עידית מפרסון לאורה ריבלין, אמנון מסקין, נאוה שאן, אילן תורן דורון תבורי ואחרים.

אריאלה ראובני

„חיי נישואים": עמי ויינברג ודורון תבורי

קולנוע

יריות בין נשיקות

„פרסידיו"

הסצינה האחרונה מתרחשת בבית קברות צבאי. שון קונרי מספיד את המנוח בקשקושי הגיבורות הוליוודיים ואגב כך פוזל מעט אל בתו ההספד מכוון לאוזני הבת, יותר מאשר אל הנצח, וכדרך תסריטים הוליוודיים שגם המתים מקדימים בהם את העלילה, לא מתעכבים על אקט הקבורה והסצינה הבאה, כאילו נקבר החבר לפני ימים רבים, משלבים האב והבת ידיים בהבנה חדשה ולהליכה המזככת הזאת מבית־הקברות הוצמד אל החיים מרזמן גם חברה היפה של הבת.
ב„פרסידיו" שהוצג כסרט פעולה, נורים הכדורים בין הרבה קטעי דיברנות ודומה מהסוג הרוחה בסרטי אוהבים וצרות משפחתיות העלילה, המיסתורין הפושר, המירדף ושתי סצינות המכות הם יותר בחזית קישוט לסרט רומנטי על אב מחמיר ובתו הסוררת מאשר הדבר עצמו. כך או כך, „פרסידיו" מלא תבליניםם בת ליברלית, אב שמרן, אהוב יפה עיניים, אם שהתאבדה לפני הסרט, אחוות לוחמים לשעבר ואפילו כמה שיחות נפש פטריוטיות שאינן נקשרות לכלום על אהבת אמריקה וצדקתה של מלחמת וייטנאם. מי שרוצה לראות את התגלמותו של הקולנוע האמריקאי המסחרי במלוא מובן המתכונת של המגנה שילך. מי שדורש בו מבוגרת מידה מסויימת של קרבה למציאות, לשפת בני אדם ולהקלבי התנהגות מקובלים, להבדיל מפחות של פריטים, יכול לפסוח על הסרט. בעיקר יתאכזב מי שמוכה לסרט פעולה.

יגאל משיח

משכן אמנות המזרח הרחוק במוזיאון העירוני בר"ג

במוזיאון העירוני ברמת־גן ייפתח ב־5 בנובמבר משכן אמנות המזרח הרחוק על־שם יחיאל נהרי ז"ל. במשכן יוצג, דרך קבע, אוסף נהרי, הכולל מאות פריטים מן המזרח הרחוק אשר נתרמו בשנת 1962 לעיריית רמת גן, ומאז מה בארגזים ששוכנו במרתפים לחים ובלתי מתאימים לאחסון. לפני כשנתיים החלה הרשות לתרבות ולאמנות שבעירייה בראשותו של חנן רונן, למיין את הפריטים, לקטלגם ואף לשפצם. שטיחים, חפצי נוי מחרסינה ומתכת, אריגי משי ופריטי ריהוט מגולפים, עבודות בצדף ובשנהב, מחיצות והדפסי משי. המתיחות, בהסות ראש עיריית רמת גן אורי עמית ובנוכחות אלמנתו של התורם, קיטי נהרי שהגיע במיוחד מקנדה.

★

אוסף נוסף שישוחרר מאחסון בארגזים כולל עבודות של ציירים רוסיים מסוף המאה הקודמת ועד שנות העשרה של המאה הנוכחית. גם אוסף זה נתרם לעירייה לפני שנים רבות על־ידי משפחת צייטלין. במשך השנים התגלגל במקומות שונים ומשונים, כולל אורוות הספארי. ושוב, בעבודה מאומצת וממושכת קיבצו אנשי הרשות לתרבות את הציורים וגם להם יימצא משכן קבע.
עוד בתוכניות הרשות לשפץ ולפנות לקהל את בתיהם של הצייר אהרון כהנא והפסל נתן רפופורט, שהיו תושבי רמת גן, ולפתח בדרך זו קומפלקס אמנותי באיזור המוזיאון לאמנות ישראלית.

ורדה צימרמן

סי היימן, מאיר בנאי, תקליט חדש

בחודש הבא ייצא תקליטה השני של סי היימן, השני במספר אחרי „עולם תעשייתי". כל המילים והלחנים של היימן. בימים אלה יצא תקליט שדרים שלה ובו אחד השירים שיופיעו בתקליט. השיר „בוא נבכה אהובי" קיבל כבר השמעת בכורה בהופעותיה.

★

תקליט נוסף של מאיר בנאי גם הוא מיועד לצאת בקרוב, בעוד כחודש. תקליטו הקודם „שכר", נכנס באופן מאוד מספק לשוק התקליטים והעמיד את בנאי בשורה הראשונה של האמנים הישראלים. את המילים והלחנים לתקליט יכתוב הזמר. שני התקליטים יוצאים בחברת אנ.אמ.סי.

הדס מגן

פותח את הפה

הפנטומימאי חנוך רוזן ישיר וידבר, בפעם הראשונה על הבמה, במחזמר „פיטר פן". רוזן יגלם את דמות הילד הנצחי ולצידו חני נחמיאס כמנדל, ששון גבאי כקפטן הוק, צחי נוי, חיה סמיר, גדעון שידרן, רינת רז שתי קבוצות ילדים וכ־20 רקדנים להטוטנים ואקרובטים. יביים את המחזמר אורי פסטר עם הרבה פעלולים כתנינים יורקי מים, קרני לייזר, שחקנים מרחפים באוויר ועוד. ההשקעה משותפת לתיאטרון העירוני חיפה ו„טלה אמרגנים" ויועלה בתחילה בהיכל התרבות בחיפה בימי החנוכה ויעבור לאחר מכן לתל־אביב, לתיאטרון „הבימה" ומשם לירושלים.

ורדה צימרמן

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, ליד הנחל (ב).
08.40 בלי סודות – ד'.
09.00 אנגלית (ה).
09.20 אנגלית (ז).
10.30 רגע עם דודלי – גם רגע בונה הבית (ב).
11.00 ערבית מדוברת – גארג קריבב – אהלן וסהלן.
11.15 אנגלית (ט).
11.30 חשבון פשוט (ד') מדוע אסור לחלק באפס (ב).
12.00 אנגלית (ח).
12.30 אנגלית (ח).
13.00 תלמוד: שנים אוחזין, מנא הני מילי (ב).
13.25 גיאוגרפיה (די"ס) המדבר.
13.45 אנגלית (י"א־י"ב).
14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 תיבה 2 (פרק 5) „כדור פורח" צוות התיבה מגיע לכפר שנותק מגע עם העולם החיצון עקב סיכסוכים ממושכים עם כפרים סמוכים. אנשי הכפר חולים במגפה ואינם מוכנים לקבל עזרה. צוות התיבה מכין תרופה למחלה ומציל את החולים.
14.30 בארץ הקסקסים. „הטיול על קשת בענן" בכפר הקסקסים הופיעה קשת אדומה. המכשפה מרגי מאמינה שקשת אדומה היא סימן לאסון גדול. מרגי מחליטה לתת מנחה למפלצת האגם וכך תסיר את קללת הקשת האדומה מעל לכפר הקסקסים.
15.00 קשר משפחתי – משפחת גלרשטיין משוחחת עם זיוית אברמסון על קשייהם של ילדים קטנים בתחילת השנה בגן. בתוכנית משתתפת גם אפרת, בת ארבע ותשעה חודשים והגננת הדסה בר־דרור.
15.40 שעת כושר.
15.55 מחפשים את הבימה – שתי תוכניות תעודיות בהפקה משותפת של הטלויזיה החינוכית והקרן ת"א לספרות ולאמנות ע"ש יהושע רבינוביץ. התוכניות הופקו בסיועו של התיאטרון הלאומי הבימה. תוכנית ראשונה: „הדיבוק מוסקבה".
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 חבובוטף – „אני רוצה את טלויזיית החבובות שלי" – הטלויזיה בחדר הילדים מתקלקל בדיוק לפני שידור התכנית האהובה על החבובוטף.
18.00 הופשים ראש – סידרה דו־שבועית חדשה של תכנית בידור לצעירים. נושא התכנית הראשונה „תנ"". בתכנית יוצגו המערכונים „רותאו ושליד ו„לך פלא" (בביצוע הילדים) שירים ושעשועונים. להקה אורחת – „משינה".
18.25 פסוקו של מקום – מבט אל עירון (מבשת).
18.30 קשבי החדשות (ערבית).
18.32 – שקיות אישיות ספורט מן הארץ ומן העולם.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 משפחתי והיות אחרות (פרק שני): המשפחה יוצאת למסע קניות בשוק בחדרכתו של ספירו שכמעט ואינו מתיר להם לקנות דבר מחשש להרמאות. אך משום שהמטבחים מבחינתם מרודיים, [...] של [...] קונה מאדם המוכר מיני בעלי חיים, צב – שנת כעבור זמן קצר, וכן הוא קונה יונה המסרבת לעוף. גב' דארל פוגשת את מוכר החיות, ומחליטה לקנות את כל החיפושיות שברשותו, כדי חש לאחר את מוכר החיות, כדי שיעצר לו (עברי־ערבי).
20.30 על גלגלים – עינייני רכב, תחבורה ותנועה בדרכים. הפעם: כנבת החקיר על מוסכים בלתי חוקיים וכמה הם עולים לצרכן. עוד בתכנית: על הוראות נהיגה במורסבר תיכנסיים: באילו דברים צריך להקפיד במכוני הרכב לקהילה. מה הן סכנות הנסיעה באוטו צוהוב ברמזור, ועוד.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדיר שירות.
21.35 שידורי המפלגות ערב הבחירות לכנסת ה־12.
22.10 המופע של מפרי שנדלינג – (פרק רביעי): „כדור תנועה" הפעילות המסורתית כאחורי הקלעים עולה על הפעילות שבמנורש, כאשר גארי פיט וגראנט משתתפים במשחק הבייסבול, ופיט „חוטף" כדור חושה בראשו (עברי־ערבי).
22.40 זה הזמן – בשידור ישיר.
23.20 ראמפול – סידרת דרמה אנגלית בכיכובו של ליאו מקקרן בדמותו של הוראס ראמפול. עו"ד לעניינים פלילים בבית המשפט היזוע „אולד ביילי" שבלונדון. ראמפול, מרבה בשתיה, מנרשל בלבושו ואוהב לצטט מיצירות ספרות ידועות. את אשתו הילדה הוא ממשיך לכנות „זאת שיש לציית לה". בתפקיד הילדה מופיעה – מריון מאטי. ראש הלשכה הוא סמואל באלארד (פיטר בלייט), עמו נמצא ראמפול בעימות מתמיד. עוד משתתפים: עוזרתו לשעבר פלידה ארסקין בראון (פטרישה הודג') שהתקדמה במעמדה; עמיתו ללשכה הוא קלוד אוסקין בראון (מלקאם קאריו). (פרק ראשון): הילדה אינה מרוצה מהתנהגותו של ראמפול. בסעודת הערב החגיגית בה השתתפו ראמפול איננו שבע רצון מהדיפלומטיה של הילדה, וההוא נוטש אותה בטונית בדרכם הביתה. עליו למצוא לעצמו מקום לינה, אך סידורי הלינה שלו אינם משביעים את רצונם של ראש הלשכה ושל שכיים מעמיתיו. ברקע מתנהל משפט של האשמה ברצח החשד למעשה בגידה של אישה בבעלה. ראמפול מטפל במקרה הזאת, והוא סבור כי יש בידו פתרון, באמצעות רמז מקרי שאירע לעבר אשתו דווקא (עברי־ערבי).

ערוץ 2

00.10 פסוקו של יום; חדשות הלילה + מוסף חצי פינת.
18.30 מה משדר הערב?
18.35 „אוסף להיטים" של: להקת מאדנס – בין היתר תופיע הלהקה בלהיטה „ספינת לילה בקהיר". ממנו לקוחה להקת „מאשינה" את גירסתה העברית „רכבת לילה לקהיר".
18.52 „להיטים של משינה".
19.00 „להקת פליטווד־מק בהופעה". בין להיטי להקת הרוק האמריקנית „לך בדרך שלך". „אל תפסיק", „חלומות" „רשרה". את השירים כותבים חברי הלהקה, הסולנית, סטיבי ניקס, היא אחת מזמרות הרוק הבולטות בתקופתנו. בתוכנית: וידאו קליפים וקטעים מהופעות חיות של הלהקה מתחילת דרכה ועד היום. כן משולבים ראיונות שמערכים עם חברי הלהקה.
19.30 „להיטים חדשים" של: ג'יפסי קינג, הלהקה הצוענית השרה את השיר המפורסם „במבולאו", להקת פוש והזמרת האירית סינהייד אוקונור.
20.00 „מה משדר מחר".
20.05 „אוסף להיטים" – סקריטי פוליטי" להקה שהזרה לפעילות לאחר תקופה ארוכה של שתיקה. הם מערבבים סגנונות כקאונטרי ובלוז עם רוק מלודי. חברי הלהקה הם: הזמר גרין גרסטייה, הזגנים פרד מהר דייויד גאמסון. הלהקה מופיעה בשירים מתוך תקליטה האחרון „אספקה".
20.25 „להיטים" של: הכל פרס למערה כריסטופר קרוס וסיפגאו.
21.00 „להיטים נבחרים" סטינג, אריק קלפטון וסימון הארוס.
21.30 „הום יולר־אוגוסט" – מתוך התקליט האחרון של שלמה ארצי.

המזרח התיכונה

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 האזור הלולייני (סידרה); 14.30 סופר־בוק (מצוייר); 15.00 שוכני הלסעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט „שובר שבא הקסטני" עם ברט לנקסטר; 17.00 „הבחירה" (סידרה ערבית); 17.30 לורך ושירלי (סידרה קומית); 18.00 חדשות ערבית; 18.30 חדשות אנגלית; 19.00 מגנום (בלש); 20.00 בייסבול; 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

16.30 סרטים מצויירים (ער' 1); 17.00 עולם החיות (באנגלית, ער' 1); 17.30 מחוץ לעולם הזה (אנגלית ער' 1); 18.00 סידרה דוקומנטרית (בצרפתית); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 מגזין ספורט בצרפתית; 18.30 חדשות בעברית; 18.45 רחוב קרנו (צרפתית); 19.30 אי־ים לתלוסין (קומדיה אמריקאית); 20.10 אייב בפתח (סידרה אנגלית על תקופת הכיבוש הטרקי של האי גרסי במעלה הבריטית); 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 סרטות (כל שבוע מראה אחרת).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נימוחה – קורלי: קונצ'רטו גרוסו בסול מינור אופוס 6 מס' 8; ק.פ.ע. באך: קונצ'רטו בסול מז'ור לחליל ותזי; ג. דרושביצקי: פרטיטה בסי במול מז'ור לכלים עממיים (ע"צ ת"ק); י. קונרד שליק: דיבר־טימנטו ברה מז'ור לשתי מנדולינות ובאסו קונטינואו; דבוז'אק: מחולות סלאביים אופוס 46 (ע"צ ת"ק).
09.00 שעה עם יוצר – עם המלחין לנרד ברנשטיין – ופתיחה לאופרה „קנדיד" (חזז. תפילה. של לוס אנג'לס/ל. ברנשטיין) (ע"צ ת"ק); מזמורי צ'יסטר (מקהלת נערי וינה וסולן מתזמרה עם חזזז. הפילה. הישראלית/ל. ברנשטיין) (ע"צ ת"ק); מתוך „חרוזים לצ'לו ולתזמורת פרסופ (מ. רוסטרופוביץ/חזז. הפילה. הישראלית/ל. ברנשטיין) (ע"צ ת"ק); פרלוד, פוגה וריפס לקלרינית ולתזמורת (ב. גדמן/חזז. ג'ז של חברת קולומביה/ל. ברנשטיין); שלשה מחולות מתוך הבלט „מלחים בחופשה" (חזז. הפילה. הישראלית/ל. ברנשטיין) (ע"צ ת"ק); שני קטעים קטנים לאנשים גדולים: א) „הרמת כוסית מוסיקלית" לא. קוסטלני, מ. רוסטרופוביץ וטיד קולק; ב) „סלאוה!" למסטיסלב רוסטרופוביץ (חזז. הפילה. הישראלית/ל. ברנשטיין).
10.00 קונצרט: סימפוניה מס' 28 בדו מז'ור ק. 200; היידן: קונצ'רטו בדו מז'ור לצ'לו ולתז; ברהמס: סונטה מס' 1 בסול מז'ור לכנור ופסנתר אופוס 78; גלזונוב: קונצ'רטו בלה מז'ור לגיטרה ותז. אופוס 30; שוברט: רביעיית כלי קשת ברה מינור „המוות והעלמה"; גוו פילד: שישה נוקטורנים לפסנתר; ניבלסן: סוויטה קטנה אופוס 1 לתז. כלי קשת.
12.50 פינת השיר – משירי אהרון שטראוס [...]
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן המלודיה – שוברט: סונטה בלה [...]
15.00 אנתולוגיה – מוסיקה דתית בתקופת הרנסנס.
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – תז. הקונצרטגבאו, לנרד ברנשטיין – מאהלר: שירים מתוך „קרן הפלא של הנער" לנציה פופ, סופרנו אנדראס שמידט, בריטון. שוברט: סימפוניה מס' 9 בדו מז'ור ד. 944 „הגדולה".
18.00 מחזור הערות – סימפוניות מאת: מאהלר הקונצ'רטו „מאת בטהובן – בטהובן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 3 אופוס 37 (י. ברונפמן/חזז. הסימפ. ירם רשהיש. ס. הארון); מאהלר: סימפוניה מס' 8 במי במול מז'ור (זמרים סולנים/מקהלת נער מוסיקלית ומינה/מקהלת „שרוני"/מקהלת „ארנולד שנברג"/חזז. פילה. ישראלית/ז. מהטה).
20.30 הקונצרט הקאמרי – שלישייה הפסנתר הישראלית – שוברט: שלישייה מס' 2 במי־במול מז'ור אופ 100; פרוסט: פנטסיה לכנור, צ'לו ופסנתר (1977); ברהמס: שלישייה מס' 1 בסי מז'ור, אופוס 8.
22.00 מוסיקה ושיח.
23.00 קלאסיקל.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת „המעבר מתקופת השופטים לתקופת המלוכה" והפעם: „תפיסת ההיסטוריה במקרא" – (חלק ראשון).
16.05 בן הארץ (ש.ש).
17.05 צבעי הקשת והפעם: „שירי עמים".
22.05 לכל אדם כוכב – עם האסטרולוג אילן פסר.

רשת ב'

16.05 שעה קלה עם סי היימן.
18.06 שעה חמישית – מגזין שבועי לענייני חינוך.
20.05 שירים וסלים – הליגה הלאומית בכדורסל.
23.05 קפה ראשון – חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים.

רשת ג'

11.05 מלאכי הזקיקה „על הקרי".
18.06 חייה חיו.
20.05 קו התחלה – תקליטי שדרים.
21.05 קצת אהבה.
23.05 הלילה הוא שירים.

גל"צ

06.05 אוניברסיטה משודרת – התנועה הציונית והורשת האדם – פרופ' [...]
18.05 ספרא וסייפא – עינייני ספרות צבאית.
18.45 משלישי – עיניני חוץ.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן.
20.05 משירי שמוליק קראוס.
21.30 אוניברסיטה משודרת – תנועה המודרנית והורשת האדם – פרופ' הדוף.

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 צוד יחזי – והבנית ממדורסל עם אלי ישראלי.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגי הזה.

בית ליסין

הקיץ של אביה – גילה אלמגור הערב 10.10 ב־21:00
הצגות ה־400 לא נותר כניסות מאחרים
איך זה עובר באמת – מופע סאטירי הערב 10.10 ב־22:00
פרנקי וג'וני – גילה אלמגור, יוסי גרבר מחר יום ג' 11.10 ב־20:30 ד' 14.10 צוותא ראשל"צ ב־22:00, מוצ"ש 15.10 מופת קרית אונו ב־21:00 הצגות ראשונות
שליה שפירא אהוד הערב מחר ג' 11.10 ב־21:00
מי מפחד מוירג'יניה וולף ד' 12.10, ה' 13.10 ב־20:30 מוצ"ש 15.10 מתנס מגדל העמק ב־20:30
אחד משלנו ד' 12.10 ברעם ב־21:00, ד' 14.10 בית ליסין ב־21:00 מוצ"ש 15.10 ב־20:30 הצגות ה־200
יענקלה רושבליט הערב אבילס ד' 12.10 ב־21:00
מרתף הרוק – נושאי המגבעת ה' 13.6 ב־21:30
דני לישנד ו' 14.10 ב־23:00
הוקוס צליל והוקוס מופע קסמים לילדים ש' 15.10 ב־11:00
פרפרים בראש עם עופרה האמצע ויינגרטן – לילדים ש' 15.10 ב־11:30
קטיפה שחורה – מוסיקה אירית מוצ"ש 15.10 ב־21:00
מונטי פייטון והוגים בתוליסוד כל ערב ב־23:15, ר ב־14:30 ב־23:30

ויצמן 34
כיכר המדינה
טל' הקופה: 216653, 03-257966

קולנוע

תל־אביב

אבהר: ללא כעצורים 9.45, 7.30, 5
אורלי: אנשים מבריישים 9.30, 7.00, 4.30
בית ליסין: מונטי פייטון – חוגגים בתליסוד 23.15
בן־יהודה: פרסידיו 9.30, 7.15, 5
גורדון: התגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
גת: בוקר טוב ויאטנם 9.45, 7.00, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
היכל ביג 9.30, 7.15
דרייב־אין: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 24 סקס
הוד: התיך מבוקש 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) כמעיין המתגבר 5.00 לדל 9.30, 7.30
חן 1: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 2: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
חן 4: סומי 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 10, 8, 5, 2
לב 2: הנסיכה הקסומה 10, 8, 5, 2
לב 3: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 4.45, מלאכים בשמי ברלין 2
לב 4: קוברה ורדה 9.50, 7.00, 5.00, 2.00
לימור: צבעים 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
סינמה (לשעבר אלנבי): חופשה בכפר 9.40, 7.30
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30
ריזה בכלל המלחמה היא 9, 7
סיילת 1: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5
סיילת 2: צבעים צבעים 9.30, 7.00, 4.30
סיילת 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
פאר: צל הגוזס 9.30, 7.30, 5
פריז: לעידי אייב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מונטי פייטון והגביע הקדוש
מקום – רמת אביב: נישואים פיקסיביים 10, 8
צפון: כפר קטן שלי 9.30, 7.15
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: מוכת ירח 9.40, 7.30
תבלית: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מגלה את אמריקה 9.30, 7.10, 5
הסינמטק: 7.00 בגידה, 9.30 חלום הביתה

ירושלים

אדיסון: מגלה את אמריקה 9.15, 7, 4.30
אורנע: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אור 1: מצלמה בלי בושה 9, 7, 4.30
אור 2: ללא מעצורים 9.30, 7.30, 4.30
אור 3: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אור 4: עניין שלי 9.15, 7.30, 4.30
אור 5: עיניים שחורות 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: 5.30 משנה מקום משנה מזל, 7.30 העולם לפי גרפ
22.00 הרפתקאה היא הרפתקאה
אורגיל: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 7, 4.30
אימפריה 1: פקין בלוז 9.30, 7.15, 5
אימפריה 2: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
בעזר: פרסידיו 9.00, 7.00, 4.30
מיטשל: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.00, 7.00
סמדר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 6.30
סנמר 1: התיך מבוקש 9, 7, 4.30
סנמר 2: מעריצה צמודה 9, 7, 4.30
סנמר 3: משדרים חדשות 9.00, 6.45, 4.30
סנמר 4: פגישה עם המוות 9, 7, 4.30
עדן: צבעים צבעים 9.00, 6.45, 4.30
רון: ביג 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדד 7.00, 9.30
תשוקה באפריקה 9.30, 7

חיפה

מוריה: 7.15 לול, 9.15 אהבנו כל כך
אורה: קפה בגדד 9.15, 7, 4.30
אורלי: פרחים בעליית הגג 9.15, 7
חן: ללא מעצורים 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: פרסידיו 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: שם המשחק 9.30, 7, 4.30
פאר: ביג 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

פאר: ביג 9.15, 7
כרמון: פרחים בעליית הגג 9.15, 7
אורה: מצלמה בלי בושה 9.15, 7
בית העם: מוכת ירח 9.15
הדגל: נישואים פיקסיביים 9.15
צ'פלין: סבבש לוהט 9.15, 7

אשדוד

אמיר: סודר הבגידה 9.30, 7.15
אשדוד: השד 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30

קריסטל: החגיגה של באבט 9.15, 7, 4.30
רב חן 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.20
רב חן 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5
רב חן 3: החבר של החברה שלי 9.15, 6.45, 4.30
רון: מגלה את אמריקה 9.15, 7
רב גת 1: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: בעל בהשאלה 9.15, 7, 4.30

באר־שבע

כרמן: הרגילים בריגול 9.30, 7.00
רחל: שאלה של שדות 9.30, 7.30
קרן: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15
היכל התרבות: משדרים חדשות 9.45, 7.15

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: פרסידיו 9.30, 7.15
מלון דניאל: אהבנו כל כך 9.30, 7.00
כוכב: 7.15 נעורים בהשאלה 9.35 סירוגות
חן: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
המכללה: פרנטיק 9.30, 7.15

חולון ■ בת־ים

ארמון: החגיגה של באבט 9.30, 7.30
קולנוע: התיך מבוקש 9.30, 7.15, 5
כוכב: נעורים בהשאלה 9.30, 7.30
רינה: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
בבלי: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
אורנים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15

חדרה

חדרה: משדרים חדשות 9.30, 7.15

כפר־סבא ■ רעננה

שטל: לול 9.15, 7
תל: מצלמה בלי בושה 9.15, 7
שרונית: סגור

לוד ■ רמלה

אורה: מפגש לוהט 9.30, 7.30
נת זוה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00

נהריה ■ עכו

רון: בעקבות השגאגה הכחולה 9.15, 7
היכל התרבות: פרנטיק 9.15, 7.00
אוקיינוס: סגור

נתניה

חן: השטה בבסר 9.30, 7.15
אסתר: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
סבואים: פרנטיק 9.30, 7.15, 5 פרס
בארגנית – רישטום בכלבורג
שרון: מצלמה בלי בושה 5.00, ללא מעצורים 9.15, 7

עפולה

מתוח עוקף: האבר של החברה שלי 9.00

פתח־תקוה

היכל 1: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15, 5
היכל 2: מצלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 5
היכל 3: הנסיכה הקסומה 9.40, 7.15, 5
שלום: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.15

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.00
חדר: משדרים חדשות 9.30, 7
חן: בלש צמוד 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: ביג 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 3: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15, 5
מכבי: השטה בבסר 9.30, 7.15
ראשון: מעריצה צמודה 9.15, 7.00

קרית אונו

מתנס: קרקודיל דנדי 2 4.30, 7.00, 9.15

קרית שמונה

שמיר: מפגש לוהט 9, 7

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: ללא מעצורים 9.45, 7.30, 5
ארמון: סגור
ליליה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
הדר: פרסידיו 9.30, 7.15, 5
רב חן 1: בוקר טוב ויאטנם 9.30, 7.30, 5
רב חן 2: פרנטיק 9.30, 7.20, 5
רב חן 3: מפגש לוהט 9.30, 5.00, דא דה סלודס 7.00
רב חן 4: הנסיכה הקסומה 9.40, 7.30, 5
מנחם: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15